



Klimaatplan 2030

Bijlage 1

Actiefiches

Stad Antwerpen

Inleiding

Het Klimaatplan 2030 vertrekt van de beleidsdoelstellingen van de stad Antwerpen. De goedkeuring van de doelstellingenboom voor deze legislatuur door het college en de daaraan gekoppelde actieplannen, acties, budgetten toegewezen aan de betrokkenen schepen vormen de basis voor de opmaak, de regie en de uitvoering van het klimaatplan. Elke beleidsdoelstelling heeft concrete actieplannen en acties. De acties die relevant zijn voor het klimaatbeleid worden in fiches in dit document in detail toegelicht. Deze actiefiches geven invulling aan de beleidsdoelstellingen van de stad Antwerpen voor de huidige legislatuur (periode 2019-2024), en vormen de basis van dit Klimaatplan 2030.

Ook de 9 Antwerpse districten dragen bij aan het Klimaatplan 2030 van de stad. De klimaatmaatregelen die zij opnamen in hun bestuursakkoorden worden toegelicht in actiefiches onder het hoofdstuk 'Districten'.

Antwerpen kent eveneens aan de stad verbonden entiteiten die binnen de beleidsdoelstellingen van de stad bijdragen aan het klimaatplan. Ook deze treffen maatregelen die we toelichten in fiches.

Wat betreft de budgetten, gaat het hier vaak om het totale budget van een actie en niet om het klimaatspecifieke budget. Voor vele diensten was het namelijk onbegonnen werk om deze rekening te maken.

Inhoud

Beleidsdoelstellingen Stad Antwerpen	4
1 Evenementen	4
2 Armoedebestrijding	6
3 Mobiliteit	7
4 Leefmilieu	20
5 Openbaar Domein	45
6 Groen	52
7 Economie en Industrie	59
8 Toerisme en Middenstand	62
9 Onderwijs	63
10 Financiën	64
11 Wonen	65
12 Ruimtelijke Ordening	67
13 Stads- en buurtonderhoud	72
Districten	77
1 District Antwerpen	77
2 District Berchem	80
3 Districten Berendrecht – Zandvliet – Lillo	87
4 District Borgerhout	89
5 District Deurne	95
6 District Ekeren	97
7 District Hoboken	99
8 District Merksem	101
9 District Wilrijk	106
Andere entiteiten	109
1 AG Stedelijk Onderwijs	109
2 AG Vespa	112
3 Brandweer Zone Antwerpen	122
4 Haven van Antwerpen	124
5 Politie Zone Antwerpen	127
6 Woonhaven	129
7 Zorgbedrijf	132

Beleidsdoelstellingen Stad Antwerpen

1 Evenementen

Evenementen versterken de verschillende troeven van de stad op lokaal, nationaal en internationaal niveau

Beleidsdomein	Bruisende Stad
Bevoegde schepen	Bart De Wever Fons Duchateau Peter Wouters
Beleidsdoelstelling	2BRS03 - Evenementen
Actieplan	2BRS0301 – Reguliere taken
Actie	2BRS030105 - Duurzaamheid
Toelichting	<p>Het Bestuursakkoord stelt de transitie naar een duurzame organisatie van evenementen in de stad voorop. We geven maximaal zelf het goede voorbeeld op de stedelijke evenementen. De focus ligt op afvalbeheer met herbruikbare materialen en energie met het aanbieden van netstroom in plaats van generatoren.</p> <p>Met de verplichte invoering van herbruikbare bekertjes (Vlaamse wetgeving - Vlarem 7) voor alle eigen evenementen (categorie 1 en 2) vanaf 1 januari 2020 en maximale inzet op omschakeling voor alle andere evenementen, hebben we een belangrijke maatregel die voor de omslag naar minder afval front stage zorgt.</p> <p>De omschakeling naar herbruikbare bekertjes wordt gekoppeld aan de logistieke steun die de stad biedt.</p> <p>Voor grote evenementen voorzien we tevens mobiele compacterende vuilbakken op zonne-energie, zodat het transport voor de lediging geoptimaliseerd kan worden in functie van de vullingsgraad.</p> <p>Vanaf 1 januari 2022 zal ook de verplichte invoering van herbruikbaar cateringmateriaal volgen. De interne werkgroep 'verduurzamen events' werkt hiervoor concrete acties uit (mobiele wasstraten, mobiele tapkranen, vaste elektriciteits- en wateraansluitingen, ...).</p> <p>Het evenemententeam wordt steeds betrokken bij de (her)aanleg van het openbaar domein, zodat op plaatsen waar evenementen georganiseerd kunnen worden, steeds voldoende netstroom en een wateraansluiting voorzien kan worden. Op die manier wordt gebruik van generatoren en het vervoer van water beperkt/vermeden.</p> <p>Bij het beoordelen van een offerte voor het gunnen van een nieuw contract zal duurzaamheid steeds deel uitmaken van de criteria op basis waarvan het contract gegund wordt.</p>

Budget

	Expl	Inv
compactere vuilbakken	EUR 250.000	
mobiele tapinstallaties		EUR 110 000 (+ 50% subsidie)
herbruikbaar cateringmateriaal	EUR 35.000	
herbruikbare bekers	EUR 18.513 EUR	

2 Armoedebestrijding

Beheertool 'Voedselhulp'

Beleidsdomein	Harmonieuze stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2HMS05 - armoedebestrijding
Actieplan	2HMS0501 - de stad zet de strijd tegen armoede verder
Actie	2HMS050101 - We ontkleuren armoede en bestrijden kind- en generatiearmoede
Toelichting	<p>Voedselbedeling wordt in de stad Antwerpen uitgevoerd door gekende (vrijwilligers)organisaties. Deze organisaties zijn het doorgeefluik tussen enerzijds vier gratis voedselstromen en anderzijds een toenemend aantal burgers die materiële ondersteuning in de vorm van voedsel (en verzorgings- en huishoudproducten) nodig hebben. Daarnaast zijn er vier sociale kruideniers actief waar klanten producten kunnen kopen tegen verminderde prijzen.</p> <p>Het merendeel van deze organisaties verzamelt zelf voedsel vanuit deze verschillende stromen, waardoor enerzijds dubbele ritten gebeuren, terwijl anderzijds minder uitgebouwde organisaties over een kleiner voedselaanbod beschikken.</p> <p>Met de oprichting van het Opslag- en distributiecentrum (ODC) in 2017 heeft de stad een structurele logistieke ondersteuning voor de voedselhulp gecreëerd. Het ODC beheert op dit ogenblik drie voedselstromen: EURpese FEAD-voeding, groenten en fruit van veilingen en schenkingen van de voedseldistributiesector. Gesprekken met de Federatie van Voedselbanken over een structurele samenwerking zijn bezig.</p> <p>Terwijl het FEAD-voedsel een lange houdbaarheid heeft, zijn bij de laatste twee stromen aspecten van voedselveiligheid in het geding. Enerzijds moeten schenkingen herverpakt worden in kleinere pakketten, terwijl anderzijds de koude keten gewaarborgd moet blijven. Op het logistieke vlak kunnen er nog efficiëntiewinsten geboekt worden wanneer het stockbeheer en het transport van voedsel(resten) op elkaar afgestemd zouden kunnen worden.</p> <p>Door het bundelen van al deze verschillende processen in één overzichtelijke beheersflow zal de voedselketen met één schakel verlengd worden en zullen bijgevolg grotere volumes voedsel toch nog geconsumeerd kunnen worden in plaats van weggegooid of vernietigd te moeten worden.</p> <p>Bijkomend zullen een verminderd aantal ritten een bijdrage leveren aan betere mobiliteit en schonere lucht.</p>
Budget	2020: 85.000 EUR Vanaf 2021: 20.000 EUR

3 Mobiliteit

Oosterweelverbinding

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0101 - De Grote verbinding
Actie	2LMS010101 - Oosterweelverbinding
Toelichting	<p>Met de bouw van de Oosterweelverbinding binnen het Toekomstverbond wordt werk gemaakt van de oplossing van de mobiliteitsknoop enerzijds en anderzijds van een modal shift waarbij tegen 2030 50% van de verplaatsingen via duurzame modi gebeuren.</p> <p>Met de realisatie van de OWV wordt tegelijk ingezet op aangepaste snelweginfrastructuur waarbij oplossingen voor geluid en lucht meteen wordt verankerd.</p> <p>In het kader van Minder hinder voor deze werf zullen versneld een aantal acties uit het Routeplan 2030 uitgevoerd worden, die ook meer duurzaam vervoer zullen bewerkstelligen.</p>
Budget 2020-2025	0 EUR (stedelijk)

Over de ring – leefbaarheidsprojecten / ringparken

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0101 - De Grote verbinding
Actie	2LMS010102 - Over de Ring
Toelichting	<p>Het Toekomstverbond zet in op de bouw van de OWV maar tegelijk ook op een ambitieuze model split en het realiseren van leefbaarheidsmaatregelen en overkappingen in de Antwerpse ringzone.</p> <p>Langs deze overkappingen en leefbaarheidsprojecten zal de stad samen met Vlaanderen (AWV, MOW, Lantis) nieuwe publieke ruimte realiseren: de Ringparken. Deze Ringparken voegen nieuw groen toe en creëren ruimte voor infiltratie en buffering van water en het opwekken en vervoeren van energie.</p> <p>Samen met de Ringparken worden ook leefbaarheidsmaatregelen gerealiseerd die de nieuwe parken en omliggende woonwijken afschermen</p>

van de snelweginfrastructuur.

Onder leiding van de intendant zullen deze legislatuur 7 Ringparken opgestart worden. De geselecteerde studie bureaus zullen ook quickwins en tijdelijke ingrepen kunnen voorstellen om nu al, voorafgaand van de realisatie van de eerste kappen, de leefbaarheid van de aangrenzende buurten te verhogen.

Budget 2020-2025	106 179 339,18 EUR
-------------------------	--------------------

Over de ring – Scheldeoeververbinding fietsers

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
----------------------	--------------------------

Bevoegde schepen	Koen Kennis
-------------------------	-------------

Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
----------------------------	---------------------

Actieplan	2LMS0101 - De Grote verbinding
------------------	--------------------------------

Actie	2LMS010102 - Over de Ring
--------------	---------------------------

Toelichting	Met de nieuwe Scheldeoeververbinding voor fietsers wordt de scheldekruisende capaciteit sterk verhoogd waardoor het aantal verplaatsingen met de fiets kunnen toenemen met het oog op de ambitieuze Modal Split op het toekomstverbond.
--------------------	---

Onder leiding van de intendant zal de stad samen met de Vlaamse Waterweg deze eerste brug over de Schelde realiseren.

Budget 2020-2025	12 250 000,00 EUR (stadsaandeel)
-------------------------	----------------------------------

Haventracé

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
----------------------	--------------------------

Bevoegde schepen	Koen Kennis
-------------------------	-------------

Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
----------------------------	---------------------

Actieplan	2LMS0101 - De Grote verbinding
------------------	--------------------------------

Actie	2LMS010103 - Haventracé
--------------	-------------------------

Toelichting	Het haventracé is de grotere ringinfrastructuur omheen de stad die ook deel uitmaakt van het toekomstverbond. Die zal de Ring ontlasten en op die manier voor een betere leefbaarheid van de stad zorgen. De stad is actief betrokken partij in het proces.
--------------------	---

Oude Landen

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0101 - De Grote verbinding
Actie	2LMS010103 - Haventracé
Toelichting	<p>Naast het eigenlijke Haventracé zijn in de noordoostelijke rand van Antwerpen nog verschillende grote spoorprojecten gepland:</p> <ol style="list-style-type: none">1. De Belgische spoorwegen investeren in een nieuwe kruising voor het goederenverkeer om de capaciteit over het spoor van de haven richting het hinterland te verhogen. Dit draagt bij aan de ambitieuze 'Modal Split' voor vrachtvervoer. Er wordt tegelijk door de Belgische spoorwegen geïnvesteerd in nieuwe spoortechnologie die trillingsoverlast vermindert en er komen langsheen alle sporen geluidschermen waardoor de geluidsoverlast t.o.v. vandaag verlaagt. Tevens worden grote wateropvangbekkens aangelegd die de kans op overstromingen in Ekeren en Brasschaat zal verminderen. Parallel investeert de stad mee in snelle fietsverbindingen langsheen de nieuwe sporen. Deze fietsostrade is een essentiële schakel in het bovenlokale netwerk van en naar de stad, noodzakelijk om meer verplaatsingen te verduurzamen.2. De tweede spoorontsluiting als verdere capaciteitsuitbreiding van het duurzaam goederenvervoer op het spoor waardoor er meer ruimte op het ringspoor ontstaat voor duurzaam personenvervoer over spoor
Budget 2020-2025	1 991 000,00 EUR

Ambitieuze modal split

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0101 - De Grote verbinding
Actie	2LMS010104 - Ambitieuze Modal Split

Toelichting	Het toekomstverbond en de Grote Verbinding zetten in op het verdere verduurzamen van de verplaatsingen van en naar Antwerpen. Daarbij is het streefdoel om tegen 2030 50% van de verplaatsingen binnen de vervoersregio, uitgedrukt in persoonkilometres, met duurzame modi te realiseren. Hiervoor wordt er geïnvesteerd in: <ul style="list-style-type: none"> • Stationsomgevingen; • Tramprojecten; • Fietsostrades; • Fiets- en voetgangersbruggen, • P+R gebouwen
Budget 2020-2025	40 379 545, 64 EUR

Slim naar Antwerpen/communicatie en stakeholderwerking

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0102 - Flankerende maatregelen, modal shift en Slim naar Antwerpen
Actie	2LMS010201 - Slim naar Antwerpen/communicatie en stakeholderwerking
Toelichting	<p>Met het programma ‘Slim naar Antwerpen’ is de basis gelegd voor een flankerende aanpak om de bereikbaarheid van de stad en de haven tijdens de grote infrastructuurwerken die in de periode 2020-2025 worden uitgerold (de werken Linkeroever, de bouw van de Oosterweelverbinding Rechteroever, de nutswerken op de Zuidelijke Singel, de vervanging en verhoging van de Theunisbrug over het Albertkanaal), te verzekeren.</p> <p>Hierbij zet Slim naar Antwerpen in op de wijziging van het verplaatsingsgedrag van bewoners, studenten, bezoekers, ondernemers en hun werknemers: de modal shift. Hiervoor doet het team Slim naar Antwerpen een beroep op private en publieke mobiliteitsaanbieders, diverse Vlaamse en internationale kennisinstellingen en andere EURpese steden. Daarnaast is er ook een stevige samenwerking uitgebouwd met de grootste werkgevers in de stad en de haven om hun woon-werkverkeer te verduurzamen.</p> <p>Dat het programma zijn vruchten afwerpt, blijkt uit de toename van het gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer, vrije tijd en woon-schoolverkeer en een forse daling van het autogebruik bij de Antwerpenaren.</p>
Budget 2020-2025	15 106 193,62 EUR

Smart mobility/MaaS gericht op modal shift

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0102 - Flankerende maatregelen, modal shift en Slim naar Antwerpen
Actie	2LMS010202 - Smart mobility/MaaS gericht op modal shift
Toelichting	<p>Voor het beleidsdomein mobiliteit worden processen en regelgeving gedigitaliseerd. Deze digitalisering zorgt voor interne datasets, algoritmes en services die worden ontsloten via NxT Mobility en ingezet in het kader van beleidsvoorbereiding, monitoring en evaluatie. Slim naar Antwerpen is een voortrekker in de uitrol van slimme mobiliteit, mobiliteit als een dienst (Mobility-as-a-Service) en deelmobiliteit. Momenteel wordt de digitale ruggengraat verder ontwikkeld onder de naam NXTMobility. Daarnaast heeft dit beleidsdomein ook heel wat externe datasets nodig om een kwaliteitsvolle service te kunnen leveren, beleidsevaluaties te kunnen maken of om de stakeholders correct en volledig te kunnen informeren of te kunnen ondersteunen in hun gedragsverandering. Zo kan er alleen maar worden gebouwd aan een slimme mobiliteit met data over de realtime beschikbaarheid van het openbaar vervoer of de deelmobiliteit in en rond de stad.</p> <p>Daarom maken we werk van beleidskaders waarbinnen de uitwisseling en toepassing van interne en externe datasets en <i>services</i> zo worden geregeld, dat partners en stakeholders mee kunnen bijdragen aan de beoogde modal shift.</p> <p>Dankzij de koppelingen van datasets en services kan een ecosysteem ontstaan waarmee meerwaarde kan worden gecreëerd voor alle betrokken partijen. We zetten daarom maximaal in op het opzetten en ondersteunen van dit ecosysteem: de fysieke en digitale marktplaats voor mobiliteit van 'Slim naar Antwerpen'. Dit ecosysteem is nodig om Mobility as a Service mogelijk te maken in de Antwerpse regio. Het is ontstaan dankzij de bereidheid van alle mobiliteitsaanbieders om hun data te delen en om hun services integreerbaar te maken.</p>
Budget 2020-2025	507 247,73 EUR

Gebruik multimodale knooppunten en netwerken

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0102 - Flankerende maatregelen, modal shift en Slim naar Antwerpen
Actie	2LMS010203 - Gebruik multimodale knooppunten en netwerken
Toelichting	Eigenlijk gaat het hier om gedrag dat we stimuleren binnen de actie 2LMS010201 (Slim naar Antwerpen) en zijn de middelen die we hier voorzien, voornamelijk bestemd om één en ander te evalueren via tweejaarlijkse mobiliteitsenquêtes.
Budget 2020-2025	532 802,33 EUR

Veilig inrichten van openbaar domein/infrastructuur

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0103 - Verkeersveiligheid
Actie	2LMS010302 - Veilig inrichten openbaar domein / infrastructuur
Toelichting	<p>De stad Antwerpen zorgt voor een verhoogde verkeersveiligheid van voetgangers en fietsers door schoolstraten en inkompoorten zones 30 in te richten, en waar nodig snelle en tijdelijke snelheidsremmende maatregelen te nemen.</p> <p>Willen we meer mensen zich laten verplaatsen met de fiets of te voet dan is een route maar zo aantrekkelijk als de zwakste schakel. Investeren in verkeersveiligheid van en naar school, van en naar het werk, zet meer mensen aan tot duurzame verplaatsing.</p>
Budget 2020-2025	32.780.484 EUR

Verkeersmanagement

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0103 - Verkeersveiligheid
Actie	2LMS010303 - Verkeersmanagement
Toelichting	De stad Antwerpen zorgt voor een hoger comfort voor fietsers en voetgangers door de doorstroming aan verkeerslichten te verbeteren en te werken met slimme toepassingen zodat voetgangers en fietsers gedetecteerd worden en sneller groen kunnen krijgen. Conflicten op kruispunten worden zo veel mogelijk weggewerkt en waar het niet anders kan met dynamische signalisatie duidelijk gemaakt. Het gebruik van aftellichten wordt verder uitgerold.
Budget 2020-2025	1.158.527 EUR

Deelmobiliteit

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0103 - Verkeersveiligheid
Actie	2LMS010303 - Verkeersmanagement
Toelichting	<p>De stad Antwerpen levert grote inspanningen om samen met private partners een goed mobiliteitsaanbod te creëren met het oog op het verwezenlijken van de modal shift. Het gebruik van deelsystemen van fietsen, scooters en steps is de laatste jaren sterk geëvolueerd.</p> <ul style="list-style-type: none">- De exploitatie van deelsystemen zonder vaste stallingsinfrastructuur in de stad is gereguleerd. Het reglement legt de deelaanbieders voorwaarden op waaraan zij moeten voldoen om te mogen exploiteren. In ruil kunnen zij gebruik maken van de openbare ruimte en worden hun diensten gepromoot via de verschillende communicatiekanalen van de stad.- De stad biedt zelf deelfietsen met vaste stallingsinfrastructuur aan onder de naam Vélo.
Budget 2020-2025	33.260.000 EUR

Handhaving

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Koen Kennis

Beleidsdoelstelling 2LMS01 - Mobiliteit

Actieplan 2LMS0103 - Verkeersveiligheid

Actie 2LMS010307 - Handhaving

Toelichting De stad Antwerpen voerde met ingang van 1 februari 2017 een lage-emissiezone (LEZ) in ter verbetering van de luchtkwaliteit. De LEZ beoogt op termijn het vernieuwen van het voertuigenpark en bijgevolg minder vervuiling van gemotoriseerd verkeer. De inkomsten van de LEZ-boetes worden via een toelage aan MPA herinvesteed in het beheer en de handhaving van de LEZ. De overige inkomsten financieren leefbaarheidsprojecten van de stad (stadsbudget) en van derden. Zo worden onder meer subsidies voor luchtfilters voor scholen en kindercrèches en aanvullende energieprijzen met de inkomsten gefinancierd.

Door controles op foutief parkeren draagt Mobiliteit en Parkeren Antwerpen bij aan het veilig gebruik van de publieke ruimte. Foutief geparkeerde voertuigen brengen dikwijls voetgangers en fietsers in gevaar. De controles op betalend parkeren zorgen ervoor dat langparkeren van voertuigen in de publieke ruimte ontmoedigd wordt, wat deel uitmaakt van de beoogde modal shift.

Budget 2020-2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	totaal
ontvangsten boetes	7 392 043,17	6 197 490,00	3 430 777,50	3 430 777,50	1 739 156,25	5 432 377,50	27 622 621,92
uitgaven afhandeling buitenlands overtreeders	2 317 050,00	1 777 000,00	1 133 955,15	836 764,42	836 537,95	1 161 628,32	8 062 935,84
dotatie MPA beheer LEZ	2 171 915,50	1 565 161,50	1 096 553,00	766 469,50	693 546,13	1 561 308,75	7 854 954,38

Green deal stedelijke logistiek

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0104 - Regulier
Actie	2LMS010401 - Stedelijke mobiliteit (beleid, advisering en reglementering)
Toelichting	De stad Antwerpen neemt maatregelen in functie van de Green deal stedelijke logistiek. Dit doet ze door overleg met de betrokken (markt)partijen te organiseren en best practices te ondersteunen.
Budget 2020-2025	10.000 EUR

Evenementenvervoerplannen

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0104 - Regulier
Actie	2LMS010401 - Stedelijke mobiliteit (beleid, advisering en reglementering)
Toelichting	De stad Antwerpen maakt evenementenvervoerplannen op om duurzame verplaatsingswijzen naar en van grote evenementen te ondersteunen en te faciliteren (Ronde Van Vlaanderen, Sinksenfoor, Ten Miles,...).
Budget 2020-2025	336.335 EUR

Taxiregelgeving

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0104 - Regulier
Actie	2LMS010401 - Stedelijke mobiliteit (beleid, advisering en reglementering)
Toelichting	In de nieuwe Vlaamse taxiregelgeving zijn minimale emissienormen opgenomen voor de taxivoertuigen (BVR IBPV 08/11/2019). Deze zijn bepaald op basis van de ecoscore en worden trapsgewijs verstrengd tussen nu en 2030:

- Vanaf 1 januari 2020: minimale ecoscore per categorie van voertuig
- Vanaf 1 januari 2025: eerste verstrenging (dus verhoging van de minimale ecoscore die de voertuigen moeten behalen)
- Vanaf 1 januari 2030: zero-emissie voor elke categorie van voertuig

De stad levert alleen vergunningen IBPV af als de voertuigen conform zijn met de minimale emissienormen.

Budget Niet van toepassing

Laadpalen

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Koen Kennis

Beleidsdoelstelling 2LMS01 - Mobiliteit

Actieplan 2LMS0104 - Regulier

Actie 2LMS010401 - Stedelijke mobiliteit (beleid, advisering en reglementering)

Toelichting De stad zet een stap vooruit door actief de uitrol van de gepaste laadinfrastructuur te faciliteren/stimuleren/verplichten, op maat van de verschillende doelgroepen, op haar grondgebied (zowel op privaat als publiek domein).

We zetten het paal-volgt-wagen principe voort voor AC-laders (**traagladers**). Hierbij wordt laadinfrastructuur voorzien op vraag van bewoners en op specifieke locaties bepaal door de stad. Dit volgens een kader waarbij maximaal gestreefd wordt naar traagladen op privaat domein of in parkings.

We faciliteren laadpleinen met **snelladers en/of superfast charging stations** op strategische locaties. Hiervoor maken we een laadpaalplan 2020 - 2030 op voor snelladers in samenwerking met partners en stakeholders, inclusief een dynamische strategische toekomstkaart met een geografische spreiding van snelladers en laadpleinen in functie van de verschillende types gebruikers. We screenen ons bestaand areaal aan concessies in de brandstofbevoorrading ifv. bijkomende opportuniteiten voor elektrisch laden.

Voor **specifieke doelgroepen** worden er gereserveerde laadpunten voorzien op het openbaar domein, in samenspraak met de doelgroepen. Zo zal het aantal laadpunten voor taxi's mee evolueren met de verschoning van de vloot. Er is reeds een basis net van 5 snelladers voorzien op strategische locaties voor deze sector. Hierdoor stimuleren we de taxisector om hun vloot te verschonen. Ook de grote aanbieders van elektrische deelwagens kunnen gebruik maken van de traaglaad- en snellaad infrastructuur op publiek domein. Voor beide doelgroepen wordt de laadcapaciteit aangevuld door eigen private

laadinfrastructuur en wordt in nauw overleg de beschikbaarheid van publieke laadpunten verzekerd.

Door deze gelaagde aanpak (snelheid van laden – locatie van laden) worden verschillende laadnaden, op een gepaste wijze vervuld, zonder onnodig het openbaar domein te belasten.

Via het vergunningenbeleid leggen we op dat de nodige **hardware en ruimte** moet voorzien worden per x-aantal parkeerplaatsen, zodat de installatie van de feitelijke laadpalen an sich vlot kan verlopen op privaat domein, ook na de oplevering van bouwwerken. Momenteel zetten we in op nieuwe en te renoveren parkeerplaatsen.

Naar **handhaving** wordt werk gemaakt van detectie van foutparkeerders en laadpaalklevers op laadpalen. Er wordt een koppeling voorzien met de parkeerwachters waardoor er kort op de bal gespeeld kan worden.

We monitoren en analyseren op continue basis

- 1) de globale markt van elektrisch vervoer en de evolutie in Antwerpen
- 2) de groei van laadpunten in residentiële en niet-residentiële gebouwen door de bestaande gewestelijke wetgeving (EPBD).

De laadpaalmarkt is een snel groeiende sector, die ook zeer snel evolueert. Daarom zet de stad in op nauw contact en het bevragen van de verschillende spelers in deze sector. Met deze kennis kan ze op korte termijn de markt faciliteren om zo het areaal aan traag- en snelladers alsook superfast charging stations te laten groeien in de stad.

De stad hanteert in principe een concessiemodel waarbij de investering ten laste van de concessiehouder is. Dit zowel voor traagladers, snelladers, alsook specifieke locaties waar superfast charging stations (vergelijkbaar met het klassieke benzine tankstation – naar snelheid en geografische inplanting alsook verschijningsvorm) voorzien worden.

Budget	Niet van toepassing.
---------------	----------------------

Multimodale knooppunten en netwerken: heraanleg van bovenlokale wegen en fietswegen

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
----------------------	---------------------------------

Bevoegde schepen	Koen Kennis
-------------------------	-------------

Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
----------------------------	---------------------

Actieplan	2LMS0104 - Regulier
------------------	---------------------

Actie	2LMS010402 - Multimodale knooppunten en netwerken: heraanleg van bovenlokale wegen en fietswegen
--------------	--

Toelichting	Door de heraanleg van bovenlokale wegen en fietswegen, maakt de stad Antwerpen meer ruimte voor duurzame vervoerswijzen. Dit gebeurt door te investeren in slimme schakels en de verdere uitbouw van het functionele fietsrouten netwerk, rode lopers, tramassen en het voorzien van de infrastructuur voor een autonome busshuttle.
--------------------	--

Budget 2020-2025	38.50.394 EUR
-------------------------	---------------

Multimodale knooppunten en netwerken: autodelen

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
----------------------	--------------------------

Bevoegde schepen	Koen Kennis
-------------------------	-------------

Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
----------------------------	---------------------

Actieplan	2LMS0104 - Regulier
------------------	---------------------

Actie	2LMS010402 - Multimodale knooppunten en netwerken: autodelen
--------------	--

Toelichting	De stad Antwerpen faciliteert het aanbod van free floating deelwagens en deelwagens met vaste standplaats op haar grondgebied. Bovendien wordt ook het autodelen met particuliere voertuigen gestimuleerd. Zo wordt er een waaier aan volwaardige alternatieven voor de eigen wagen voorzien. Dit aanbod wordt waar mogelijk gebundeld met de slimme schakels om het combineren van vervoersmodi zoveel mogelijk te stimuleren.
--------------------	---

Budget 2020-2025	Niet van toepassing
-------------------------	---------------------

Parkeerbeleid: grote beveiligde publieke fietsenparkings

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
----------------------	--------------------------

Bevoegde schepen	Koen Kennis
-------------------------	-------------

Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
----------------------------	---------------------

Actieplan	2LMS0104 - Regulier
------------------	---------------------

Actie	2LMS010403 - Parkeerbeleid
--------------	----------------------------

Toelichting	De stad Antwerpen investeert in grote beveiligde publieke fietsenparkings. Als fietsers hun voertuig niet veilig kunnen stallen, is de keuze om zich duurzaam te verplaatsen ondermijnd. Grote fietsenstallingen moeten een antwoord bieden op een overstap op andere modi.
--------------------	---

Budget 2020-2025	38.050.394 EUR
-------------------------	----------------

Noorderlijn

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LMS01 - Mobiliteit
Actieplan	2LMS0104 - Regulier
Actie	2LMS010406 - Noorderlijn
Toelichting	De stad Antwerpen investeert samen met Vlaanderen (AWV en De Lijn) in een nieuwe tramverbindingen naar het eilandje en het noorden van de stad. Hierdoor worden deze delen van de stad op een duurzame manier verbonden op het netwerk van het openbaar vervoer van en naar de stad. Aan het Operaplein wordt een nieuwe multimodaal transferium gerealiseerd om het overstappen van tram, bus, metro, fiets en auto te faciliteren.
Budget 2020-2025	78.135.245,14 EUR

4 Leefmilieu

Fossielvrije nieuwe verkavelingen en appartementen

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030
Toelichting	De stad onderzoekt of aardgasaansluitingen in nieuwe verkavelingen en nieuwe appartementsgebouwen kunnen beperkt worden. Ze gaat na hoe in het nieuwe Strategisch Ruimteplan Antwerpen, RUP's en de bouwcode het principe van fossielvrije nieuwe wijken, verkavelingen of stadsontwikkelingsprojecten kan ingeschreven worden.
Budget	50.000 EUR

Afbouwen stookolie en steenkool in bestaande wijken

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030
Toelichting	Met deze maatregel wil de stad de omschakeling van stookolie en steenkool naar andere warmtebronnen versnellen zodat deze fossiele brandstoffen tegen 2030 niet meer gebruikt worden. De stad onderzoekt hoe stookolie en steenkool kunnen verdwijnen in straten waar bijvoorbeeld een warmtenet of gasnet ligt. Ze onderzoekt en experimenteert met begeleidende maatregelen en positieve stimulansen voor een omschakeling naar een zo duurzame mogelijke verwarming zoals warmtepompen en warmtenetaansluitingen. Parallel start een doelgroepgerichte sensibiliseringscampagne. De stad ondersteunt eventueel specifieke doelgroepen bij de overschakeling met aangepaste maatregelen via het Ecohuis.
Budget	100.000 EUR

Hernieuwbare brandstoffen , collectieve ketels en (micro-)WKK's (warmtekrachtkoppeling) in stedelijke diensten

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030
Toelichting	<p>De stedelijke diensten blijven op langere termijn gebruik maken van gas als verwarmingsbron voor een groot aantal gebouwen in het stadspatrimonium. Dit zal vooral nodig zijn voor gebouwen waarvoor een ingrijpende energetische renovatie zeer duur of zelfs onmogelijk is (bv. beschermde monumenten). De stad onderzoekt in een consortium de haalbaarheid om vóór 2030 over te schakelen naar een contract voor CO₂-neutrale hernieuwbare brandstoffen (bv. biogas, synthetisch methaan, groene waterstof of tweede generatie biofuels) en zet lokale proeftrajecten op.</p> <p>We bekijken samen met IGEAN (aan wie we de bevoegdheid voor de verwerking van ons selectief ingezameld GFT afval hebben overgedragen) en ISVAG of we het biogas uit de vergisting daarvan kunnen opwerken tot in het aardgasnet injecteerbaar biomethaan. Op die manier kunnen we het biomethaan uit eigen afval zelf aanwenden in onze stedelijke WKK centrales.</p> <p>De stad onderzoekt ook de mogelijkheid van hernieuwbare brandstoffen in (mobiele)(micro-)WKK 's bij appartementen, desgevallend als tussenoplossing voor de latere aansluiting op een warmtenet. Bij het verkennen van de mogelijkheden van verschillende types klimaatneutrale brandstoffen gaat specifieke aandacht uit naar de klimaatwinst op de hele levenscyclus en naar de impact op luchtkwaliteit.</p>
Budget	200.000 EUR

Zon- en windzoneringsplan

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030
Toelichting	De stad maakt een zonzoneringsplan op voor gebouwen met een grote dakoppervlakte (>100 m ²) en/of geveloppervlakte (> 100 m ²). De stad doet

dit stapsgewijs per afgebakend gebied, mede op basis van de strategische energievisie (SEViA), zodat de zoneringsplannen stelselmatig verbeterd worden. De finaliteit van de zonzoneringsplannen is het aangeven welke gebouwen een hoog zonnepotentieel hebben en waar investeringen het meest rendement halen tegen de laagste kost en de hoogst mogelijke opbrengst. We onderzoeken met partners welke stimuli noodzakelijk zijn en activeren deze zodat we tot snelle ontsluiting van dit potentieel komen. De zon-zoneringskaart gaat over het ganse grondgebied.

De stad maakt ook een windzoneringsplan in functie van kleinere windturbines. We onderzoeken met alle partners welke stimuli noodzakelijk zijn en activeren deze zodat we tot snelle ontsluiting van dit potentieel komen. De windzoneringskaart beperkt zich tot de stad zonder het havengebied.

Budget	200.000 EUR
---------------	-------------

Energiecoöperaties en hernieuwbare energiegemeenschappen

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030
Toelichting	<p>Parallel met het in kaart brengen van de zon- en windmogelijkheden, infomeren we inwoners, verenigingen en bedrijven over de meerwaarde van energiecoöperaties en hernieuwbare energiegemeenschappen zoals gereguleerd in de gewijzigde EURpese richtlijn hernieuwbare energie.</p> <p>We werken een concessiebeleid uit voor coöperatieve investeringen of hernieuwbare energiegemeenschappen op stedelijke eigendom.</p>
budget	80.000 EUR

Klimaatclausules in overeenkomsten met derden

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030
Toelichting	<p>Stad Antwerpen neemt pragmatisch (waar mogelijk en relevant) algemene of specifieke maatregelen op in haar reglementen. Bij de vernieuwing van volgende documenten passen we, indien dit relevant is voor het klimaatplan, de overeenkomsten aan :</p> <ol style="list-style-type: none">1. bestaande samenwerkingsovereenkomsten met derden,2. bestaande premiestelsels,3. bestaande retributies,4. ondernemingsplannen,5. beheersovereenkomsten,6. belastingverordeningen,7. raamcontracten,8. concessies,9. oproepen,10. aankopen. <p>Om dit te bereiken ontwikkelen we stadsbreed een proces en algemeen afwegingskader en leggen hierin de randvoorwaarden vast.</p> <p>Onderstaande randvoorwaarden worden alvast opgenomen:</p> <ol style="list-style-type: none">1. We zorgen ervoor dat de totale belastingdruk niet stijgt maar verschuift van klimaatbelastende toepassingen naar meer klimaatvriendelijke2. We zorgen ervoor dat bij premies het totale uit te geven bedrag niet stijgt maar verschuift
Budget	100.000

Versterken Samen Klimaatactief

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030
Toelichting	Stad Antwerpen ontwikkelde in de vorige legislatuur Samen Klimaatactief en continueert deze in de huidige legislatuur. Samen Klimaatactief stimuleert

renovatie en hernieuwbare energie in een B2B-omgeving. Samen met de concessionaris zorgt de stad dat Samen Klimaatactief meer en meer effectiever wordt. We zorgen voor grotere naambekendheid, we werken aan het portaal, betrekken Samen Klimaatactief actief in nieuwe B2B projecten inzake renovatie, hernieuwbare energie (wind en zon) en bedrijventerreinen.

Budget Verweven in andere fiches

Warmtenetten

Beleidsdomein Leefbare en Mobiele Stad

Bevoegde schepen Tom Meeuws

Beleidsdoelstelling 2 LMS02 Leefmilieu

Actieplan 2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad

Actie 2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie - Focus 2: Warmtenetten en energievoorziening

Toelichting De gemeenteraad keurde een Plan van Aanpak Warmtenetten goed (mei 2020) om de uitrol van warmtenetten in samenwerking met partners als Port of Antwerp, Fluvius, provinciebestuur en Fineg te faciliteren. Het plan gaat onder meer over geschikte afnamegebieden, de warmtebronnen en warmteproductie, het warmtetransport en het stedelijk warmtebeleid. Het plan geeft 9 pilotzones (of afnamegebieden) aan waar de aanleg van een warmtenet een hoog potentieel heeft. Voor elk van deze zones wordt tussen nu en eind 2022 toegewerkt naar effectieve investeringsbeslissingen.

De focus ligt in de pilotzones op gebouwen met groot verbruik en stadsgebouwen. De volledige wijkaanpak wordt opgenomen vanaf 2023.

Budget 1.000.000 EUR

Faciliteren warmte-uitwisseling tussen bedrijven

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie - Focus 2: Warmtenetten en energievoorziening
Toelichting	<p>Samen met warmtenetbeheerder Fluvius, helpen we bedrijven die een energiebeleidsovereenkomst (EBO) hebben afgesloten om bij de periodieke energie-audit van hun activiteiten na te gaan of eventuele restwarmte kan uitgekoppeld worden naar naburige bedrijven of (via warmtenetten) naar residentiële afnemers voor gebouwenverwarming. Omgekeerd gaan we ook na of dergelijke bedrijven voor de invulling van hun warmtebehoefte gebruik kunnen maken van elders geproduceerde restwarmte. Op die manier helpen we mee invulling te geven aan de in het Vlaams regeerakkoord vooropgestelde uitbreiding van de EBO naar leveringen van restwarmte.</p> <p>Stad Antwerpen zal in het geval van een positieve business case samen met Fluvius deze warmte-uitwisselingen faciliteren door de aanleg van de nodige warmteleidingen op het openbare domein.</p>
Budget	Niet van toepassing.

Strategische energievisie Antwerpen II

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie - Focus 2: Warmtenetten en energievoorziening
Toelichting	<p>De strategische energievisie (SEViA) helpt de Stad met het uitzetten van een lange termijn energievisie met doorkijk tot 2050. De bijhorende dynamische warmtezoneringskaart is een eerste hulpmiddel om op statistische sectorniveau te gaan bekijken welk energieconcept het meest gunstig is om gebouwen tegen 2050 fossielvrij te verwarmen. Deze kaart vormde mee de onderlegger van het Plan Van Aanpak Warmtenetten en voor de aanduiding van de negen pilootzones waarbinnen we nog deze legislatuur met de aanleg van warmtenetten van start willen gaan.</p> <p>Er zijn enkele zones waar het 'All Electric scenario' met warmtepompen duidelijk het meest gunstige is. In de overige wijken is er geen duidelijke</p>

voorkeur voor een type warmtevoorziening en kan er bijgevolg op verschillende energieconcepten gewerkt worden. Deze worden verder geanalyseerd, in combinatie met de wind- en zonnekaart, laadpalenkaart, evolutie van wetgeving m.b.t. energie, evolutie batterijen.... De bedoeling is om, naast analyse, in samenwerking met stakeholders ook pilootprojecten op te starten.

Specifieke aandacht gaat naar appartementen. De helft van de appartementen in Antwerpen zijn geconcentreerd in een beperkt aantal zones. Dit biedt opportuniteiten om renovatie-inspanningen en energievoorziening op langere termijn samen te voegen, waarbij bijvoorbeeld verschillende appartementen met elkaar verbonden worden in één warmtenet, gevoed met een duurzame warmtebron.

Budget	400.000 EUR
---------------	-------------

Advies en begeleiding bij renovatie en duurzame energie residentieel

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
----------------------	--------------------------

Bevoegde schepen	Tom Meeuws
-------------------------	------------

Beleidsdoelstelling	2LMS02 Leefmilieu
----------------------------	-------------------

Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
------------------	---

Actie	2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie – Focus 3 Energierenovatie inwoners.
--------------	--

Toelichting	<p>Het EcoHuis Antwerpen is het demonstratie- en adviescentrum voor duurzaam wonen en leven in Antwerpen. Het geeft ook ruimte aan het EnergieHuis van het AG Energiebesparingsfonds, het centraal Woonkantoor en een klantenkantoor van Fluvius. Alle diensten voor energie, wonen en energetische renovatie zijn zo gebundeld op één plek.</p> <p>Het EnergieHuis en Woonkantoor bieden onder ander advies over het verlagen van de energiefactuur, de financiering van energetische renovatie en het inzetten van premies en –leningen.</p> <p>Het Ecohuis versterkt het Vlaams beleid rond energierenovatie en zet communicatieacties op over BENOveren (Bijna EnergieNeutraal renoveren) en duurzaam wonen en verbouwen in de stad. Het Ecohuis integreert in het advies de noden en kansen voor investeringen in het isoleren van de gebouwschil, de opwekking en toepassing van duurzame energie, het aantakken op toekomstige warmtenetten, de mogelijkheden van individuele duurzame warmtevoorzieningen zoals warmtepompen. Op die manier borgt het Ecohuis de output van de strategische energievisie voor warmtevoorziening (SEViA) in de dagelijkse advieswerking.</p> <p>Naast advies biedt het EcoHuis bewoners die doorgedreven tot E-60 of E-30 wensen te renoveren een begeleidingstraject aan. We zetten hiervoor een pool van externe begeleiders in. De begeleiders bieden renovatiebegeleiding aan bij gans het renovatieproces, vertrekkend van een energiedoorlichting</p>
--------------------	--

tot begeleiding bij de aanvraag van offertes en financiering van de werken.

Budget	1.794.000 EUR
---------------	---------------

Carbon Capture Storage (CCS) en niet-ETS industrie

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
----------------------	---------------------------------

Bevoegde schepen	Tom Meeuws
------------------	------------

Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
---------------------	--------------------

Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
-----------	---

Actie	2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie - Focus 2: Warmtenetten en energievoorziening
-------	---

Toelichting	Stad Antwerpen wil samen met het Vlaamse Gewest en het Havenbedrijf onderzoeken in hoeverre de door het Havenbedrijf geplande CO2 backbone in het havengebied, ook kan aangewend worden om CO2- uitstoot van de non-ETS sectoren te helpen afvangen en transporteren met het oog op CO2-recyclage (Carbon Capture and Utilisation) of CO2-opslag (Carbon Capture and Storage). Dit zowel op technisch vlak (mogelijkheden CO2-afvang van rookgassen) als op economisch vlak (noodzakelijk ondersteuningskader/vrijstelling van heffing).
-------------	--

Budget	Niet van toepassing.
--------	----------------------

Nieuwe oplossingen voor renovatie en duurzame energie residentieel

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
----------------------	---------------------------------

Bevoegde schepen	Tom Meeuws
------------------	------------

Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
---------------------	--------------------

Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
-----------	---

Actie	2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie – Focus 3 Energierenovatie inwoners.
-------	--

Toelichting	Met steun van lopende EURpese subsidiedossiers (BE-REEL! en Triple A) wordt geëxperimenteerd met collectieve energierenovatie-ingrepen in wijken die daar het potentieel voor hebben. Het Ecohuis biedt renovatiebegeleiding aan groepen eigenaars en andere actoren in de buurt en faciliteert het contact tussen vraag (renovatie) en aanbod (bouwsector). Het Ecohuis gaat na of de Antwerpse bouwsector innoverende technische en financiële oplossingen op maat kan uitwerken voor die collectieve renovatie.
-------------	---

Het Ecohuis onderzoekt ook oplossingen voor specifieke barrières voor renovatie en/of opwekking en gebruik van duurzame energie en installeren van warmtepompen. Een voorbeeld van barrière is de split incentive waarbij energierenovatie niet gebeurt omdat de kost bij de eigenaar en de baat bij de huurder ligt. Mogelijke oplossingen hiervoor zijn product-diensten en derde-betaler-systemen.

Het Ecohuis onderzoekt verder hoe renovatie-inspanningen en energievoorziening optimaal kunnen worden samengevoegd. Dit is bijzonder interessant bij appartementen waardoor energieclusters kunnen ontstaan.

Budget	489.000 EUR
---------------	-------------

Masterplannen en ontzorging van verenigingen van mede-eigenaars (VME) bij renovatie en toepassing duurzame energie

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie – Focus 3 Energierenovatie inwoners.
Toelichting	<p>Het EcoHuis adviseert en begeleidt de verenigingen van mede-eigenaars (VME's) om te kiezen voor een renovatie van appartementenblokken op basis van een masterplan.</p> <p>In een masterplan komen alle aspecten zoals woonkwaliteit, brandveiligheid, onderhoud, energievoorzieningen ... aan bod. In het masterplan wordt ook een vergelijking gemaakt tussen een investeringsplan in een business-as-usual scenario en een BENOvatie-scenario. De uitvoering van een masterplan BENOvatie leidt doorgaans tot meer woonkwaliteit, levert meerwaarde voor het gebouw op en is op termijn niet duurder dan het louter inzetten op noodzakelijke ad hoc investeringen voor onderhoud en vervanging.</p> <p>De stad biedt een premie aan voor het opmaken van een masterplanstudie voor appartementsgebouwen, coaching op maat bij de keuze van het optimale scenario, bij het zoeken van financiering en bij het vinden van aannemers via de website Samen Klimaatactief.</p> <p>Het Ecohuis zet samen met de koepel van syndici werksessies op over thema's van het masterplan en verspreidt goede voorbeelden.</p>
Budget	942.000 EUR

Energie-efficiëntie bij kwetsbare groepen

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - focus 3 Energierenovatie inwoners
Toelichting	<p>Het bestaande advies- en begeleidingsprogramma voor kansengroepen wordt verder uitgewerkt. Het bereik van de energiescans, de basisdienst voor sociale doelgroepen, wordt verbreed zodat zoveel mogelijk doelgroepen toegeleid worden naar en kunnen genieten van het gratis energieadvies, de installatie van energiebesparende producten, het energierenovatie-advies en de de energierenovatiebegeleiding vanuit het Ecohuis.</p> <p>We werken verder aan trajectbegeleiding van kansengroepen en de afstemming en samenwerking met energie-, woon- en sociale diensten hierbij. We onderzoeken hoe een versterkte samenwerking met de werking van de Lokale Adviescommissie (die beslist over afsluiten en heraansluiten van elektriciteit, aardgas en water) en het Ecohuis kan opgezet worden. We zoeken mee naar oplossingen voor het probleem van de split incentive voor eigenaars en huurders. We zetten andere vormen van financiering in zoals het Vlaams Noodkoopfonds voor specifieke doelgroepen. De Vlaamse overheid lanceerde in 2020 een eerste oproep in het kader van het Vlaams Noodkoopfonds. Vanuit dit rollend fonds kunnen OCMW's in samenwerking met hun Energiehuis financiële ondersteuning bieden aan noodkopers om hun woningen te doen beantwoorden aan de minimale vereisten uit de Vlaamse Wooncode en aan de energetische doelstellingen van het renovatiepact. Antwerpen diende een dossier in.</p>
Budget	1.506.000 EUR

Versterkte energieleningen AG Energiebesparingsfonds

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - focus 3 Energierenovatie inwoners
Toelichting	We maken verder gebruik van de kansen die de Vlaamse overheid biedt voor het toekennen van energieleningen voor kansengroepen. We onderzoeken

met steun van de EIB (Europese Investeringsbank) de opstart van een fonds voor langere-termijnleningen met bedragen tot 50.000 EUR met vastgestelde rente voor ambitieuze renovaties voor alle doelgroepen.

Budget	4.000.000EUR
Huurders en verhuurders	
Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actie	2LMS020101 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 - focus 3 Energierenovatie inwoners
Toelichting	De renovatie-uitdaging is heel groot. Slechts 4 op de 10 woningen in Antwerpen wordt bewoond door de eigenaar ervan. Bij de eengezinswoningen (huizen) is dat minder dan één op vier. Een (over)groot deel van het Antwerps woonpatrimonium wordt dus verhuurd. Verhuurders zijn vaak terughoudend om te investeren in energiebesparende maatregelen of hernieuwbare energie omdat de kosten voor hun rekening zijn en de baten voor de huurder. Ook blij huurders blijven ingrijpende investeringen uit omdat ze geen zekerheid hebben dat ze lang genoeg in de woning kunnen blijven wonen om de investering terug te verdienen. Bovendien ontbreekt het huurders en verhuurders die wel willen investeren vaak aan de nodige investeringsmiddelen. Een mogelijke oplossing voor deze zogenaamde “split-incentive” of voor het gebrek aan investeringsmiddelen, is de invoering van een regeling waarbij een derde partij de prefinanciering voor haar rekening neemt. Deze prefinanciering kan terugbetaald worden via een vast bedrag op de energiefactuur. Als het gaat om rendabele investeringen waarvan de afbetaling zo wordt gespreid dat de maandelijkse afbetalingskost (via toeslag op de elektriciteitsfactuur), gelijk of lager ligt dan de uitgespaarde energiekost, lijdt de bewoner geen koopkrachtverlies. Door de koppeling van de terugbetaling aan het gebouw in plaats van aan de huurder of eigenaar, betaalt de huurder de investering mee af zo lang hij of zij er effectief van geniet. De eigenaar/verhuurder heeft er voordeel bij doordat de op deze wijze gefinancierde investering finaal een waardevermeerdering van het vastgoed oplevert. We willen samen met netbeheerder Fluvius en andere partners onderzoeken of en hoe we een dergelijk systeem kunnen opzetten. Om dit te kunnen onderzoeken dienden we FRISBEE in n.a.l.v. een EURpese Horizon call. We willen in dit systeem ook de rol van het AG Energiebesparingsfonds grondig evalueren. Zo gaan we na of het Energiebesparingsfonds de prefinanciering van deze renovatie op zich kan nemen, de premies van de netbeheerder daar mee in kan verwerken en desgevallend “groepsaanbestedingen” kan organiseren.
Budget	Niet van toepassing.

Scheldeoverstromingen voorkomen

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatieluik Klimaatplan 2030
Toelichting	<p>Door de uitrol van het Sigmaplan (De Vlaamse Waterweg i.s.m. stad Antwerpen) zal Antwerpen beschermd worden tegen overstromingen vanuit de Schelde tot een terugkeerperiode van 4000 jaar. Het Sigmaplan houdt daarbij rekening met een zeespiegelstijging van 60 cm tegen 2100. Zolang het Sigmaplan niet volledig is uitgerold (volledige realisatie ten vroegste tegen 2030) blijven delen van Antwerpen kwetsbaar. Het wordt ook mogelijk geacht dat de zeespiegel meer zal stijgen dan aangenomen.</p> <p>Er wordt een opdracht uitgeschreven die het tijdelijk risico en het restrisico in kaart brengt, alsook de spreiding ervan geografisch en in de tijd. Op basis hiervan worden aanbevelingen geformuleerd voor structurele maatregelen (bv. extra beveiliging terugslagkleppen). De resultaten zullen ook dienen als input voor de rampenplanning van de stad.</p> <p>De studie neemt de nieuwste inzichten in mogelijke zeespiegelstijging mee en levert zo input naar de verdere opvolging en evaluatie van het Geactualiseerde Sigmaplan.</p>
Budget 2020-2025	100.000 EUR

Bemalingsstrategie

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatieluik Klimaatplan 2030
Toelichting	<p>De huidige Antwerpse Bouwcode stelt, in lijn met de Vlarem II-milieuwetgeving, dat bemalingen in de eerste plaats moeten worden aangesloten op een retourbemaling. Er worden uitzonderingen toegelaten als dit om technische redenen niet haalbaar is. Op die uitzondering wordt vaak een beroep gedaan.</p> <p>Om hieraan tegemoet te komen werd begin 2020 door het college een aanzet tot bemalingsstrategie goedgekeurd. Deze bemalingsstrategie wordt verder geconcretiseerd en uitgerold door:</p>

- overleg tussen stedelijke en Vlaamse Overheid over wetgevende kader en handhaving;
- onderzoek naar de mogelijkheid tot een eventuele gemeentelijke saneringsbijdrage op bemalingen zonder retour;
- onderzoek naar de mogelijkheden om bemalingswater via een flexibel buizensysteem in grote riolen of collectoren, af te voeren naar infiltratiezones in parken en publiek groen; een eerste watertransportas tussen kantoorgebouw den Bell en het stadspark wordt de komende jaren aangelegd (zie fiche den Bell als waterbron stadsparkvijver);
- opstellen van proces om bemalingswater dat niet geretourneerd kan worden alsnog te hergebruiken (bv. vraag en aanbod beter matchen via een tool);
- gegevensverzameling van en visievorming voor de permanente bemalingen.

Budget 2020-2025 80 000 EUR

Collectieve hemelwaterputten

Beleidsdomein Leefbare en Mobiele Stad

Bevoegde schepen Tom Meeuws

Beleidsdoelstelling 2 LMS02 Leefmilieu

Actieplan 2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad

Actie 2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatieluik Klimaatplan 2030

Toelichting De stad zal op het plein van de Gedempte Zuiderdokken een collectieve hemelwaterput bouwen. Deze vangt het hemelwater op van de daken rondom het plein in een regenput van 1500 m³. Dit water zal worden herbruikt door de groendienst, voor veegwagens van de stad en zal door water-link ook worden gezuiverd tot drinkwater voor huishoudelijk gebruik.

Ook bij de heraanleg van de Groenplaats wordt een dergelijke collectieve put bestudeerd. Deze zou ook het dakwater van de kathedraal kunnen opvangen.

In de Tuinstraten wordt het principe van een collectieve buffer, zij het op kleinere schaal, ook toegepast.

Budget 2020-2025 800 000 EUR Zuiderdokken

Circulair waterhergebruik in watervoorziening

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatieluik Klimaatplan 2030
Toelichting	<p>Naast drinkwater produceren we dagelijks een groot aantal alternatieve waterstromen: grijswater en zwartwater (27 miljoen m³/jaar), hemelwater (13,5 miljoen m³/jaar), bemalingswater (7 miljoen m³/jaar).</p> <p>Het water kan, afhankelijk van de kwaliteit ingezet worden voor specifieke toepassingen. Dit kan gaan van hergebruik van laag kwalitatief water in industriële toepassingen tot hoog kwalitatief water als drinkwater.</p> <p>We brengen stadsbrede waterstromen in kaart in een waterboekhouding en bekijken hoe deze in de tijd en geografisch verdeeld zijn. We onderzoeken ook de waterkwaliteit.</p> <p>We voeren proefprojecten uit om lokaal water met kwaliteitsgarantie te zuiveren (cf. Nereus – Nieuw Zuid).</p> <p>Grootschalige stadsontwikkelingsprojecten (bv. Gedempte Zuiderdokken, Ringprojecten, Groenplaats) worden als hefboom gehanteerd om pilootprojecten op wijkniveau te initiëren, van waaruit vervolgens opschaling kan worden gerealiseerd.</p> <p>De financiële en technische haalbaarheid van een alternatief “stadswater” netwerk – aansluitend op het hoger genoemd bemalingswaternetwerk - - om vraag naar en aanbod van water dat niet aan drinkwaterkwaliteit moet voldoen, wordt verder onderzocht.</p>
Budget 2020-2025	142.000 EUR

Data- gebaseerd adaptatiebeleid

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatieluik Klimaatplan 2030
Toelichting	Metten is weten. Om de juiste strategie uit te zetten is het belangrijk om voldoende up-to-date gegevens beschikbaar te hebben. Deze data dienen

ook voor evaluatie en bijsturing van het adaptatiebeleid .

We zetten o.a. in op meetinstrumenten:

- voortzetten, onderhouden en, waar nodig, uitbreiden van de bestaande metingen (pluviografen, hitte, grondwaterpeilen, waterpeilen ...) met aandacht voor een optimalisatie en verdere automatisering;
- er wordt onderzocht of ook waterkwaliteit moet worden gemeten (o.a. verzilting vanuit de Schelde), waar en wanneer dit nuttig is en hoe dit best gebeurt.

Er worden databases aangemaakt waarin alle nuttige informatie wordt verzameld voor onder andere regenputten, groendaken, permanente bemalingen ...

Budget 2020-2025	295.000 EUR
-------------------------	-------------

Financiële instrumenten voor klimaatadaptatie

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
----------------------	---------------------------------

Bevoegde schepen	Tom Meeuws
-------------------------	------------

Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
----------------------------	--------------------

Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
------------------	---

Actie	2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatielukkig Klimaatplan 2030
--------------	---

Toelichting	<p>Typisch aan adaptatiemaatregelen is dat kosten en baten niet steeds of niet alleen bij dezelfde actor liggen. Iemand die investeert in een ontharding heeft daar zelf baten bij, maar geeft ook extra baten aan derden. Zo zal er door zijn/haar investering mogelijk meer water staan in een nabijgelegen vijver, of zal de riolering kleiner kunnen ontworpen worden of zal er minder wateroverlast zijn bij een buur verderop. In omgekeerde richting (bv. bij verharding of bemaling zonder retour) dragen derden door de schade die ze kunnen ondervinden mogelijk indirect bij aan een investering.</p>
--------------------	--

We onderzoeken samen met alle relevante actoren de mogelijke invoering van een (netto) verhardingsstop, met een compensatieregeling voor verharders die zelf niet voor een equivalente oppervlakte ontharding (op eigen terrein of elders in de stad) kunnen zorgen. Ook andere innovatieve mechanismen voor de financiering van bijkomende ontharding (op publiek of privaat domein) worden onderzocht en waar mogelijk tot uitvoering gebracht.

Budget 2020-2025	120.000 EUR
-------------------------	-------------

Klimaatassen

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatieluik Klimaatplan 2030
Toelichting	<p>Het Bovenlokaal Groenplan gaf een aanzet tot het introduceren van zogenaamde ‘klimaatcorridors’ of ‘klimaatassen’. Deze corridors zijn bestaande bovenlokale groenstructuren, mits geoptimaliseerde inrichting (beplanting, waterpartijen,...), bij warme dagen de stad ventileren door koude lucht vanuit de groene gebieden en vanuit het koelere landelijk gebied binnen te brengen tot in het stedelijk weefsel. Deze groenstructuren vormen ook een opportuniteit voor waterbuffering en –infiltratie in de strijd tegen wateroverlast en droogte.</p> <p>Zowel in de lokale groenplannen, als in de inspiratienota van het Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen, blijven deze grootschalige groenstructuren ‘superparken’ en/of ventilatie-corridors een belangrijk uitgangspunt om de stad voor te bereiden op de klimaatverandering. Komende jaren zullen één of meerdere studies worden opgestart om ondersteuning te bieden aan het verder ontwerpen en detailleren van deze ‘klimaatassen’ op vlak van opportuniteiten, wetenschappelijke effecten en inrichting.</p>
Budget 2020-2025	120.000 EUR

Koelteplekken

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatieluik Klimaatplan 2030
Toelichting	<p>Grootschalige groene corridors of ‘klimaatassen’ zullen niet in staat zijn héél de stad te verkoelen. Daarom wordt in de groenplannen een tweede concept geïntroduceerd: de ‘koelteplekken’. In de meest dense gebieden, waar de natuurlijke ventilatie via ‘klimaatassen’ niet reikt, biedt een netwerk van kleinschaligere schaduwrijke en verkoelende plekken soelaas. Het RSA beschrijft deze als ‘groene nevel’. Het is aangetoond dat indien groot genoeg (>0.5ha) deze koelteplekken een lokaal verkoelend effect hebben op de wijk errond. Kleine koelteplekken bieden vooral een toevluchtsoord op wandelafstand voor bewoners en bezoekers tijdens warme dagen. Er wordt</p>

rekening gehouden met het beperkt wandelvermogen van de hitte-gevoelige bewoners (ouderen, kinderen,..). De groenplannen gaan daarom uit van verkoelend buurtgroen (>0,5 ha) op een afstand van 400 meter én kleinschalige koelteplekken op een afstand van 150 meter. Het gaat om zowel parken die vandaag reeds verkoelend zijn, als om parken, plantsoenen en ander publieke ruimte die mettertijd zo worden ingericht dat zij méér verkoeling bieden.

Naast verkoelende buitenplekken, heeft het Stadslab2050 traject in Sint-Andries ook aangetoond dat veel onderbenutte (publieke en private) gebouwen in de zomer ingezet kunnen worden als verkoelende binnenplekken voor verschillende doelgroepen. Bij de verschillende partijen bestaat hiervoor veel bereidheid. In een ondersteunende studie worden de bestaande en potentiële binnen- en buitenplekken gekarteerd (GIS-analyse), worden de randvoorwaarden gedetecteerd en wordt nagegaan in hoeverre het concept van 'koelteplekken' geoperationaliseerd en uitgerold kan worden via huidige plannen en projecten (wijkrichtingsplannen, lopende projecten openbaar domein, schoolwerking ...).

Tenslotte wordt nagegaan in hoeverre er nood is aan extra inspanningen om de stad hittebestendig te maken.

Budget 2020-2025 70.000 EUR

Kennisopbouw klimaatadaptatie

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
----------------------	---------------------------------

Bevoegde schepen	Tom Meeuws
-------------------------	------------

Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
----------------------------	--------------------

Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
------------------	---

Actie	2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatielukkig Klimaatplan 2030
--------------	---

Toelichting	Voortdurende kennisopbouw over de risico's en de impact van de klimaatverandering leidt tot de inzichten die nodig zijn voor een gedegen adaptatiebeleid. We ontwikkelen hiervoor nieuwe instrumenten (vb. windkaart, conceptueel watermodel) en actualiseren bestaande instrumenten volgens de huidige data en <i>state-of-the-art</i> van klimaatwetenschappen. We onderzoeken ook secundaire impacts (vb. economische schade, waterkwaliteit ...) in functie van een goed klimaatbeleid en een juiste prioritering. We schakelen voor dit alles externe gespecialiseerde expertise in.
--------------------	---

Soms is er ook een gebrek aan effectieve kennis inzake klimaatmaatregelen om ontwerpprincipes ten volle te laten doorwerken in de dagdagelijkse ontwerppraktijk. De stad dient daarvoor de nodige expertise aan te trekken en te behouden en/of hetzij een aparte ontwerppool op te richten, hetzij de bestaande ontwerppools te verbreden met experts inzake

klimaatadaptatie.

Budget 2020-2025 220. 000 EUR

Biodiversiteit

Beleidsdomein Leefbare en Mobiele Stad

Bevoegde schepen Tom Meeuws

Beleidsdoelstelling 2 LMS02 Leefmilieu

Actieplan 2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad

Actie 2LMS0202 focus 1 Uitvoering en opvolging adaptatieluik Klimaatplan 2030

Toelichting Biodiversiteit is onderhevig aan klimaatverandering en is op zich ook een *sine qua non* voor een robuust blauwgroen stedelijk netwerk.

We onderzoeken de impact van het veranderende klimaat op de lokale biodiversiteit, met inbegrip van aanbevelingen naar beplanting en/of actieplan. Tevens voeren we een gestructureerde biomonitoring uit van de indicator- en doelsoorten in de ecologisch waardevolle kerngebieden van het Groenplan. Het gaat om 44 kerngebieden waarvan de eerste helft onderzocht werd in de periode 2015-2020.

Voor specifieke soorten (bv. beschermde en/of gebouwbewonende fauna) wordt kennis en advies ter beschikking gesteld aan architecten en ontwerpers.

Budget 2020-2025 430. 000 EUR

Premies ontharding en vergroening

Beleidsdomein Leefbare en Mobiele Stad

Bevoegde schepen Tom Meeuws

Beleidsdoelstelling 2 LMS02 Leefmilieu

Actieplan 2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad

Actie 2LMS0202 focus 2 Klimaatadaptatie privaat domein

Toelichting We herzien de bestaande premierglementen voor hergebruik van regenwater en groendaken en verbreden ze qua bereik, doelgroep, maatregelenmix en kwaliteitscriteria. Het nieuwe instrumentarium beoogt klimaatadaptatiemaatregelen in de brede zin: hemelwaterbeheer, groen (biodiversiteit) en verkoeling van de stad. Perceeleigenaars zullen steun ontvangen bij hun investeringen in ontharding en vergroening, duurzame

daken, hemelwaterhergebruik en/of -infiltratie.

Daarnaast ondersteunt het Projectenfonds Duurzame Stad ook activerende initiatieven op te zetten waarbij geëngageerde organisaties grotere groepen perceeleigenaars sensibiliseren, mobiliseren en ontzorgen rond de thematiek.

Dit alles wordt uitgewerkt in afstemming met de waterbeheerders en hun instrumenten.

Budget 2020-2025	2.350.000EUR
-------------------------	--------------

Advies en begeleiding private ontharding en vergroening

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
----------------------	--------------------------

Bevoegde schepen	Tom Meeuws
-------------------------	------------

Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
----------------------------	--------------------

Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
------------------	---

Actie	2LMS0202 focus 2 Klimaatadaptatie privaat domein
--------------	--

Toelichting	Het EcoHuis biedt inwoners inspiratie en eerstelijnsadvies voor het beperken van de waterfactuur, gevelgroen, hergebruik hemelwater ... Het woonkantoor geeft via de dienst EcoHuisdokter bouwtechnisch advies over installatie van regenwaterputten, groendaken ...
--------------------	--

Het EcoHuis zal het basisadvies uitbreiden met nieuwe thema's zoals ontharding en vergroening en klimaatrobuuste maatregelen in de tuin. Er komt in samenwerking met externe kennispartners ook gespecialiseerd advies met een locatiebezoek. De stad komt als derdebetaler tussen in de kosten voor het advies. Dit advies heeft als doel om initiatiefnemers op weg te zetten met praktische tips voor groenblauwe maatregelen.

Budget 2020-2025	220.000EUR
-------------------------	------------

Inspiratie en events private ontharding en vergroening

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2LMS0202 focus 2 Klimaatadaptatie privaat domein
Toelichting	<p>Het EcoHuis organiseert jaarlijks twee events om het thema ontharding en vergroening op de kaart te zetten. Voorbeelden zijn de BreekUIT-feest en het tweejaarlijks DAKkan-festival. De organisatie gebeurt in samenwerking met de culturele sector, bouwsector, organisaties, districten en burgerinitiatieven.</p> <p>Het 2-jaarlijkse DAKkan festival mikt op een grote editie in 2024 samen met Antwerpen Kunstenstad voor een groot DAK'Over de Ring'-festival.</p> <p>Laagdrempelige acties (vb. BreekUIT-challenge) z stimuleren bewoners om over te gaan tot kleinschalige acties, als mogelijke opstap voor grotere investeringen later. Daarnaast is er inspirerende communicatie via de website (plantwerpen), sociale media ...</p>
Budget 2020-2025	160.000 EUR

Innovatietraject paraatheid bij klimaatextremen

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2LMS0202 - Focus 3 – Experimenten voor adaptatie
Toelichting	<p>“De burger weet wat doen bij klimaatextremen” is de focus van een nieuw Stadslab2050-traject.</p> <p>In het adaptatiebeleid gebeuren niet alleen aanpassingen aan de infrastructuur van de stad. De klimaatveiligheid is pas gegarandeerd als stad en inwoners ook weten wat te doen bij klimaatextremen zoals hitte en wateroverlast. Voor de stad betekent dit een adequate noodplanning. De burger kan zijn zelfredzaamheid verhogen dankzij gepaste communicatie (bv. bij hittegolven), preventieve maatregelen (bv. kelders tijdelijk afdichten) en het opnemen van zorg voor de kwetsbaren in hun omgeving.</p> <p>Voor hitte-extremen werden reeds lessen getrokken uit een eerder Stadslab2050-project uitgevoerd. We starten een bijkomend project</p>

opgestart in een overstromingsgevoelige zone, samen met bewoners, brandweer en andere belangrijke partijen.

Op basis van de resultaten en leerlessen van beide proefprojecten wordt gekeken welke rol sociale cohesie en sensibilisering kunnen hebben in functie van het verhogen van de paraatheid (veiligheid) en hoe dit uitgerold kan worden over de volledige stad.

Budget 2020-2025 105.000 EUR

Communicatieplatform klimaatstad

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Tom Meeuws

Beleidsdoelstelling 2LMS02 Leefmilieu

Actieplan 2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
Actieplan 2LMS0202 – Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad

Actie 2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030
Actieplan 2LMS0202 – Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad - Focus 1 – Uitvoering en opvolging adaptatielukkig Klimaatplan 2030

Toelichting De stad bouwt een helder en verbindend communicatieplatform dat de maatregelen en acties, op maat van de doelgroepen, uit het nieuwe klimaatplan voorstelt en de doelgroepen en de governance mee ondersteunt.

Budget 2020-2025 220.000 EUR

Rapportering voortgang klimaatbeleid

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Tom Meeuws

Beleidsdoelstelling 2LMS02 Leefmilieu

Actieplan 2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad
klimaatneutrale stad
Actieplan 2LMS0202 – Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad

Actie 2LMS020101 Uitvoering klimaatplan mitigatie - Focus 1 – Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030

Actieplan 2LMS0202 – Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad - Focus 1
– Uitvoering en opvolging adaptatielukkig Klimaatplan 2030

Toelichting	<p>De stad volgt de voortgang van het mitigatielukkig van het klimaatplan op twee manieren op. De publicatie van de jaarlijkse emissie-inventarissen geeft inzicht op hoofdlijnen en wordt gebruikt voor rapportering in het kader van het Burgemeesterconvenant. Een uitgebreidere rapporteringstool zal op basis van verschillende indicatoren zorgen voor diepgaandere monitoring van de voortgang van de maatregelen en acties van het klimaatplan.</p> <p>Wat betreft klimaatadaptatie maken we een evaluatiestrategie. Deze bestaat uit het bepalen van indicatoren en doelwaarden, de meetfrequentie, manier van meten, de te volgen processen, enz. Belangrijke randvoorwaarden hierbij zijn: efficiënt inzetten van bestaande modellen en data, doelgerichtheid van de indicatoren en de noodzaak van wisselwerking met ruimtelijke analyses.</p>
Budget 2020-2025	230.000 EUR

Ecoscholen 2.0 – Klimaat op school

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0203 Antwerpen is een milieubewuste stad
Actie	2LMS020301 - Focus 2 Publieksgerichte werking (Ecohuis) en educatie
Toelichting	<p>Het Ecohuis steunt scholen om te evolueren naar natuur- en klimaatrobuuste en -bewuste (Eco)scholen. Het zet daartoe advies, financiële steun, educatieve ondersteuning en lerende netwerken in. Hiervoor keurde de gemeenteraad in januari 2020 het reglement Klimaattoelage Ecoscholen Antwerpen goed.</p> <p>Het Ecohuis steunt grotere klimaatprojecten in scholen met hogere ambities en voorwaarden en een intensievere begeleiding. Hieraan worden lerende netwerken gekoppeld met inspirerende infosessies, workshops en externe ondersteuning. Vanuit de voorbeeldprojecten brengen we zo een mainstreaming bij andere scholen op gang.</p>
Budget 2020-2025	950.500 EUR

Innovatie

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Uitvoering en opvolging mitigatielukkig Klimaatplan 2030 2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad 2LMS0203 Antwerpen is een milieubewuste stad
Actie	Alle acties uit de actieplannen
Toelichting	<p>Het klimaatplan biedt zeer veel mogelijkheden om Antwerpen nog meer als een innovatieve stad op de kaart te zetten. De stad gebruikt hiervoor onder meer de onderstaande instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Stadslab2050 is een stedelijk innovatielabo dat diverse stakeholders (overheid, burgers, bedrijven, kennisinstellingen) samenbrengt om co-creatief oplossingen voor stedelijke duurzaamheidsuitdagingen uit te werken, deze te testen (in piloten of experimenten) en daarvan te leren. Opschaling en verankering van succesvolle concepten zijn vervolgstappen die door anderen opgenomen worden. Beoogd resultaat per thematisch Stadslab2050-traject zijn pilootprojecten, diepere kennis over oplossingsrichtingen en nieuw gevormde of versterkte netwerken en coalities. De trajecten voor de volgende jaren zullen in belangrijke mate opgehangen worden aan uitdagingen voor de uitvoering van het Klimaatplan 2030 (vb. paraatheid bij klimaatextremen).- Het Projectenfonds Duurzame Stad biedt financiële ondersteuning aan o.a. inwoners, bedrijven, kennisinstellingen, middenveld en niet-gouvernementele organisaties bij het opzetten van projecten die bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de stad. Voor de periode 2020-2025 wordt het Projectenfonds Duurzame Stads nog meer ingezet op innovaties die bijdragen tot mitigatie en adaptatie.- Klimaat is een topprioriteit in het EURpese beleid. Er zijn vele fondsen beschikbaar voor kennisopbouw, demonstratie- en pilootprojecten. De stedelijke EURpawerking zorgt voor deelname aan de EURpese calls zodat de stad de EURpese budgetten maximaal aanspreekt. <p>Tijdens de operationalisering en in samenwerking met de Klimaatregisseur en Klimaatraad zetten we bovenstaande instrumenten zo in dat ze elkaar versterken en samen leiden tot een samenhangende innovatie-portefeuille.</p>
Budget 2020-2025	2.619.000 EUR

'Governance' Klimaatplan 2030

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad 2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad
Actie	2020_CBS_04734 Klimaatplan 2030 – Organisatiestructuur en procesaanpak
Toelichting	<p>De stad kiest in haar governancestructuur voor een doorgroei van een klassiek hiërarchisch model met de stad als leider naar een intendantmodel waarbij de klimaatregisseur als drijvende kracht beroep doet op het leiderschap van de stad en alle andere stakeholders om echt samen te werken aan de vormgeving en uitvoering van het klimaatbeleid.</p> <p>Het governancemodel bestaat uit volgende bouwstenen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Een stakeholdercommunity van bestaande overheidspartners (zoals het Havenbedrijf of de Vlaamse overheid), economische spelers (inclusief koepels, sectororganisaties en het bedrijfsleven), kennisinstellingen en het maatschappelijk middenveld;• Een klimaatregisseur die als intendant de drijvende kracht is achter het governancemodel, het overzicht bewaart, de voortgang stuwt en het college adviseert.• Een Klimaatraad die onder leiding van de klimaatregisseur het college adviseert, het publieke debat aanzwengelt en de stakeholdercommunity en brede bevolking inspireert;• Een stadsinterne Stuurgroep waarin vertegenwoordigers van het beleid (kabinetten), van de stadsadministratie (trekkers klimaatkamers) en de klimaatregisseur het overzicht houden en de voortgang sturen;• Stadsinterne Klimaatkamers die in de groep stad zorgen voor de gecoördineerde aansturing en uitvoering van het klimaatplan met concrete acties, projecten, experimenten en werven.
Budget 2020-2025	Niet van toepassing.

Voedselstrategie

Beleidsdomein	Leefbare en Mobiele Stad
Bevoegde schepen	Tom Meeuws
Beleidsdoelstelling	2 LMS02 Leefmilieu
Actieplan	2LMS0201 Antwerpen wordt een klimaatneutrale stad

2LMS0202 Antwerpen wordt een klimaatrobuuste stad

Toelichting	De productie, verwerking en distributie van voeding en de verwerking van voedseloverschotten hebben een belangrijk aandeel in de totale broeikasgasuitstoot. Hoe voeding wordt geproduceerd, getransporteerd, verwerkt, verpakt, verkocht, bereid en uiteindelijk geconsumeerd of verloren gaat, al deze handelingen en keuzes dragen bij tot de impact van de voedselketen op het klimaat. De stad Antwerpen zal daarom in samenwerking met lokale partners werk maken van het ontwikkelen van een lokale verbindende voedselstrategie.
Budget 2020-2025	Niet van toepassing.

5 Openbaar Domein

Proefproject recuperatie asfalt

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower
Beleidsdoelstelling	2LMS03 Openbaar Domein
Actieplan	2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur
Actie	2LMS030102 Innovatieve technieken bij heraanleg
Toelichting	<p>De vraag naar een verduurzaming van de wegenbouw wordt alsmaar groter. Vermits het merendeel van onze wegen bestaan uit asfaltverhardingen, liggen er in de asfaltwegenbouw heel wat mogelijkheden om duurzamer te werk te gaan. Eén van deze mogelijkheden is recycling: het hergebruik van oude asfaltverharding in nieuwe asfaltmengsels. Dit is een praktijk die reeds geruime tijd is ingeburgerd in de Vlaamse wegenbouwsector, maar er is nog ruimte voor verbetering.</p> <p>Om de huidige praktijk van asfaltrecycling te verduurzamen, en indien mogelijk het recyclingpercentage te verhogen, werd door de Universiteit Antwerpen een proefproject opgezet. Hierin wordt het gebruik van verjongingsmiddelen afgetoetst. Verjongingsmiddelen zijn producten die een hoger percentage hergebruik en/of een langere levensduur van de verharding mogelijk moeten maken.</p> <p>De uitvoering van de Groenenborgerlaan kadert in dit proefproject in samenwerking met de Universiteit Antwerpen.</p> <p>De heraanleg van de rijweg op de Groenenborgerlaan (deel tussen de Prins Boudewijnlaan en de Pieter Coeckelaan) vormt een opportuniteit om de toepassing hiervan binnen een stedelijke context te onderzoeken.</p>
Budget 2020-2025	960.000,00 EUR

Herinrichting Stadsparkvijver

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower
Beleidsdoelstelling	2LMS03 Openbaar Domein
Actieplan	2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur
Actie	2LMS030106 Waterplan wordt in elk project geïmplementeerd

Toelichting	<p>De Stadsparkvijver krijgt binnen het Herwaarderingsplan Stadspark bijzondere aandacht en zal de komende jaren heringericht worden. Het ontwerp van deze herinrichting zal rekening houden met verschillende uitdagingen (erfgoedwaarde, hedendaags gebruik, klimaat en ecologie), waarbij specifieke aandacht gaat naar klimaatverandering.</p> <p>Door de klimaatverandering regent het heviger op korte periodes en zijn er langere droogteperiodes. De vijver kan een rol spelen in het opvangen van regenwater dat neervalt op de omliggende huizen en straten en via de vijver kan infiltreren in de bodem. Zo kan wateroverlast in de omliggende wijken vermeden worden en wordt de grondwatertafel aangevuld. Bij hittegolven zijn de vijver en het Stadspark de plek waar het enkele graden koeler is.</p>
Budget 2020-2025	2.300.000,00 EUR

Den Bell als waterbron voor Stadsparkvijver

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower
Beleidsdoelstelling	2LMS03 Openbaar Domein
Actieplan	2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur
Actie	2LMS030106 Waterplan wordt in elk project geïmplementeerd
Toelichting	<p>Doordat het grondwaterpeil in de omgeving van het stadspark een dalende trend vertoont, daalt het waterpeil van de stadsparkvijver. Binnen de omgeving wordt gezocht naar alternatieven.</p> <p>Om de kelders van het kantoorgebouw den Bell droog te houden, is een permanente bronbemaling geplaatst. Het bemalingswater van den Bell kan worden ingezet als waterbron voor de vijver. Het bemalingswater van den Bell kan langs de as Paleisstraat, Justitiestraat en Van Breestraat via een ondergrondse verbinding de vijver van het Stadspark voeden .</p> <p>Deze verbinding kan ook deel gaan uitmaken van een groter stadsnetwerk waarvan de haalbaarheid wordt onderzocht.</p>
Budget 2020-2025	1.500.000,00 EUR

Antwerpen Breekt Uit

Beleidsdomein	2LMS Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2LMS03 Openbaar Domein 2LMS04 Groen
Actieplan	2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur 2LMS0402 Groene gebouwen, groendaken en verticaal groen
Actie	2LMS030106 Waterplan wordt in elk project geïmplementeerd 2LMS040204 Tuinstraten en groene sproeten
Toelichting	<p>De lessen die getrokken worden uit het Waterplan, het Groenplan en 'De Robuuste Klimaatstraat' worden geconcretiseerd in het traject 'Antwerpen Breekt Uit'. Hiermee worden verschillende projecten samengebracht die ruimte maken voor klimaatadaptatie in het openbaar domein. Het omvat in eerste instantie drie concepten, namelijk de tuinstraat, de woonstraat breekt uit en quick win ontharding.</p> <p>Met de aanleg van een Tuinstraat wordt maximale vergroening en verblauwing als specifiek doel vooropgesteld. Bovendien beoogt een tuinstraat een hoge betrokkenheid van bewoners bij het ontwerp van de straat alsook bij het beheer en onderhoud. In de stad Antwerpen worden momenteel al vijf tuinstraten aangelegd. Draagvlak en een wil tot participatie van de bewoners zijn belangrijke voorwaarden bij de opzet van deze tweede reeks tuinstraten.</p> <p>De aanleg van een woonstraat breekt uit zet in op een kwalitatieve woonomgeving en is bouwt verder op het project "De klimaatrobuste straat". Er wordt vertrokken vanuit een specifieke klimaatopgave, een gebiedsgerichte aanpak en het koppelen van de private en publieke ruimte. Hierbij wordt een sterke samenwerking tussen publieke ruimte, EMA (EcoHuis), Aquafin en Water-link opgezet om bijvoorbeeld afkoppeling en ontharding op privaat terrein te realiseren.</p> <p>Een derde en laatste concept is de quick win ontharding. Dit gaat over projecten waarbij op korte termijn maximaal onthard kan worden, hetgeen onmiddellijk resulteert in minder grijs voor meer groen. Op lange termijn kan dit concept na evaluatie verder evolueren tot structurele onthardingsprincipes die in de procedures van openbaar domein worden geïntegreerd.</p> <p>Deze drie types pilootprojecten worden verspreid over de districten in praktijk gebracht door middel van een bijzondere dotatieregeling aan de districten.</p>
Budget 2020-2025	Na indiening en goedkeuring van de geselecteerde projecten zullen de budgetten als extra dotatie worden opgenomen bij de aanpassing van de

meerjarenplanning in 2021.

De budgetten van de bijzondere dotatieregeling zijn afkomstig van volgende doelstellingen:

Doelstelling 2LMS040204 Tuinstraten en groene sproeten: 848.000,00 EUR voor tuinstraten en 53.000,00 EUR in het kader van ontwerp en begeleiding van het proces.

Doelstelling 2LMS03015 Ontharden van straten en pleinen: 2.252.000,00 EUR voor tuinstraten en 247.000,00 EUR in het kader van ontwerp en begeleiding van het proces.

Doelstelling 2LMS030106 Waterplan wordt in elk project geïmplementeerd: 2.000.000,00 EUR voor woonstraat breekt uit en 1.000.000,00 EUR voor quick wins

Masterplan Water Ekeren

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower
Beleidsdoelstelling	2LMS03 Openbaar Domein
Actieplan	2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur
Actie	2LMS030106 Waterplan wordt in elk project geïmplementeerd
Toelichting	<p>In navolging van de visie en ambities geformuleerd in het Waterplan wordt een overkoepelend masterplan opgemaakt voor de waterhuishouding tussen Kapelsesteenweg en Schijnkoker in Ekeren.</p> <p>Dit gebied wordt gekenmerkt door een sterke historische en natuurlijke waterstructuur die op verschillende plaatsen verdwenen, verlegd of ingebuisd is, met wateroverlast in verschillende wijken tot gevolg. Bovendien lopen reeds verschillende waterprojecten in dit gebied (Oude Landen, Prinshoeveweg, Rozemaipark, Hoekakker ...). Op dit moment is nog niet duidelijk hoe deze verschillende projecten hydrologisch en landschappelijk op elkaar afgestemd en met elkaar verbonden kunnen worden. Binnen het 'masterplan water Ekeren' zal een overkoepelende visie tonen hoe deze lopende en toekomstige projecten samen één verhaal kunnen vormen en hoe cruciale knelpunten opgelost moeten worden om een antwoord te beiden op wateroverlast.</p> <p>Binnen dit traject wordt een eerste reeks nader te bepalen projecten uitgevoerd om het Ekerse bekenlandschap in ere te herstellen en zo wateroverlast tegen te gaan.</p>
Budget 2020-2025	1.500.000,00 EUR

Wijkinrichtingsplannen water en groen

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2LMS03 Openbaar Domein 2LMS04 Groen
Actieplan	2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur 2LMS0403 Groen in het publiek domein
Actie	2LMS030106 Waterplan wordt in elk project geïmplementeerd
Toelichting	2LMS040301 Opmaken lokale groenplannen en wijkgroenplannen Met de opmaak van wijkinrichtingsplannen water en groen (wijkwaterplannen en wijkgroenplannen) zorgen we voor de doorvertaling van o.a. het Waterplan en Groenplan tot op wijkniveau. Deze plannen bepalen duidelijk afgeleide randvoorwaarden en prioriteiten voor de toekomstige (her)aanleg van het openbaar domein. Ze bieden een visie en doorkijk op de integratie van water en groen in een wijk, rekening houdend met klimaatverandering. Afhankelijk van de specifieke context kan een lokaal participatietraject onderdeel vormen van het proces om tot wijkinrichtingsplannen te komen. Dit wordt nader bepaald bij de selectie van de wijken.
Budget 2020-2025	1.350.000,00 EUR

Vernieuwen riolering volgens principes Hemelwaterplan en Waterplan

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower
Beleidsdoelstelling	2LMS03 Openbaar domein
Actieplan	2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur
Actie	2LMS030106 Waterplan wordt in elk project geïmplementeerd
Toelichting	In de periode 2020 – 2025 zal 75 km riolering vernieuwd worden. 65 km hiervan zal aangelegd worden als een gescheiden stelsel (waarbij afvalwater en regenwater apart worden afgevoerd). Onder de projecten die niet als gescheiden stelsel worden aangelegd vallen o.m. overstortleidingen en gemengde stelsels met maximale bovengrondse buffering en infiltratie volgens de principes van het Hemelwaterplan en Waterplan. Er zijn onder andere projecten gedefinieerd in de Bosstraat-Kruisbos-Dorpsbeek in BEZALI, Ter Rivierenlaan in Deurne, Jachtlaan in Hoboken, enz. waar doorgedreven

bronmaatregelen toegepast zullen worden

Budget 2020-2025 Niet van toepassing

Integratie Groenblauwe maatregelen in draaiboek openbaar domein

Beleidsdomein 2LMS Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Claude Marinower

Beleidsdoelstelling 2LMS03 Openbaar domein

Actieplan 2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur

Actie 2LMS030106 Waterplan wordt in elk project geïmplementeerd

Toelichting Het draaiboek openbaar domein formuleert de principes die de stad Antwerpen hanteert bij de ontwikkeling en aanleg van de publieke ruimte over de hele stad en haar districten. Het handboek focust op de gewenste maatvoering van het openbaar domein. Het zijn ontwerprichtlijnen die de basis vormen tot ruimtelijke kwaliteit. Het draaiboek openbaar domein wordt regelmatig geüpdatet. In de periode 2020 – 2025 krijgt het draaiboek openbaar domein enkele nieuwe hoofdstukken. In navolging van de richtlijnen uit het Waterplan worden maatregelen voor vergroening en verblauwing van de publieke ruimte worden geïntegreerd.

Budget 2020-2025 Niet van toepassing

Openbare verlichting 100% LED in 2030

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Claude Marinower

Beleidsdoelstelling 2LMS03 Openbaar Domein

Actieplan 2LMS0301 Aanleg, heraanleg en onderhoud infrastructuur

Actie 2LMS030112 Lichtplan wordt versneld uitgerold

Toelichting Er wordt een actieplan uitgerold om de volgende 10 jaar meer dan 40.000 verlichtingsarmaturen versneld te vervangen. Dit kan het totale energieverbruik van de openbare verlichting reduceren tot 50%. Dit actieplan wordt opgemaakt volgens de principes van het lichtplan en pakt de oudste armaturen en hoogste verbruikers het snelst aan in een wijkgebonden aanpak.

De verleding draagt niet alleen snel bij tot de gewenste energievermindering, ze verbetert tevens de lichtkwaliteit, de beleving van

de nachtelijke stedelijke omgeving en verhoogt het veiligheidsgevoel.

Een actieplan wordt uitgewerkt waarbij de stad deze legislatuur de helft van haar lichtpatrimonium omvormt naar energiezuinige LED verlichting.

Om deze verleding te realiseren wordt de opmaak van nieuwe afspraken met distributienetbeheerder Fluvius versneld aangepakt.

Budget 2020-2025	12.780.000,00 EUR
------------------	-------------------

6 Groen

Circulariteitspiloten: Deelhout en Gravestone2

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2LMS04 - Groen
Actieplan	2LMS0401 - Reguliere taken groen en begraafplaatsen
Actie	Circulariteitspiloten: Deelhout en Gravestone2
Toelichting	<p>Met doordacht beheer en zichtbare, voorbeeldstellende initiatieven werken we aan een duurzame groene Stad die aansluit bij de noden van vandaag.</p> <p>Onder de noemer 'Deelhout' streeft de groendienst er naar om het hout van gevelde bomen waar mogelijk een zo nuttig mogelijk tweede leven te geven. Een eerste keuze is wel om daar waar mogelijk hout te laten liggen in het kader van de biodiversiteit</p> <p>Omwille van de luchtvervuiling stopte de Stad reeds met de verkoop van hout als brandhout. Stammen krijgen een tweede leven bij scholen/jeugdverenigingen of worden via een online veilingssite aangeboden aan houtateliers/zagerijen, ... Restpartijen worden afgevoerd naar een biomassacentrale voor de productie van energie.</p> <p>Een 75% van de grafzerken worden geïmporteerd uit Azië waar ze op gebied van arbeidsomstandigheden, energiegebruik bij productie en intercontinentaal transport op weinig duurzame wijze geproduceerd worden. Na het gebruik als grafsteen en na afbraak van de graven worden de grafstenen doorgaans verwerkt tot steenpuin. In de piloot 'Gravestone2' wil de dienst Begraafplaatsen, via een online veilingssysteem, als voortrekker in Vlaanderen, grafstenen een zo duurzaam mogelijke tweede leven geven: als grafsteen, als natuursteen (voor badkamers, keukens, tuinaanleg, kunstprojecten, ...) of als natuursteenpuin (voor natuursteensplit, composiet).</p>
Budget	Niet van toepassing

Beheer, onderhoud en aanleg van parken, publiek groen en water

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Fons Duchateau

Beleidsdoelstelling 2LMS04 - Groen

Actieplan 2LMS0401 - Reguliere taken groen en begraafplaatsen

Actie 2LMS040101 - Beheer, onderhoud, extensief maaibeheer en aanleg parken en publiek groen en water

Toelichting Publiek groen wordt op doordachte wijze beheerd en onderhouden. Dit betekent dat publiek groen wordt onderhouden op beeldkwaliteitsniveau B (klachtenvrij beeld), en parken volgens beheerplan op niveau A (verzorgd beeld).

Door de droge zomers investeert de stad o.a. in watergift aan bomen tot 2 jaar na aanplant om de overlevingskansen van jonge bomen te optimaliseren.

Er wordt verder ingezet op de afwerking van Park Groot Schijn en Rozemaaipark. De stad maakt een herwaarderingsplan op voor het Stadspark.

Budget

	Expl	Inv
2LMS040101 – Parken, publiek groen, water	34.916.876,81	24.753.529,70

Met bovenstaande budgetten onderhoudt de groendienst in eigen beheer en via aannemers een 51 parken, 14 begraafplaatsen, 54.000 plantsoenen en 110.000 straatbomen en wordt ingezet op watergift, extensief maaibeheer, boomverzorging,

Groenexpertise

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Fons Duchateau

Beleidsdoelstelling 2LMS04 - Groen

Actieplan 2LMS0401 - Reguliere taken groen en begraafplaatsen

Actie 2LMS040103 - Groenadvies

Toelichting Het Expertisecentrum Groen levert groenadvies dat meegenomen wordt bij de aanleg van het publiek domein zodat de groenaanleg robuust en duurzaam is. In praktijk betekent dit dat groenaanleg algemeen getoetst wordt op onderhoudbaarheid en klimaatrobustheid. Specifiek met

betrekking tot bomen wordt veel aandacht besteed aan adviezen over boomzorg, standplaatsverbetering (cruciaal om het bladvolume te maximaliseren – zie ook 2LMS040303) en waterbuffering.

Er worden groengerelateerde kaders (een bomenplan en een bovenlokaal kader voor graslandbeheer) opgesteld ter ondersteuning van stedelijke partners.

Budget	Niet van toepassing.
---------------	----------------------

Verticaal groen stadsgebouwen

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
----------------------	---------------------------------

Bevoegde schepen	Fons Duchateau
-------------------------	----------------

Beleidsdoelstelling	2LMS04 - Groen
----------------------------	----------------

Actieplan	2LMS0402 - Groene gebouwen, groendaken en verticaal groen
------------------	---

Actie	2LMS040201- Stad als goede voorbeeld
--------------	--------------------------------------

Toelichting	<p>In elk van de 9 districten kleedt de Stad, in haar voorbeeldrol, een (stads)gebouw aan met een grondgebonden verticale groene wand.</p> <p>Concreet wordt er voor het gebouw een klimrooster gemonteerd waar een klimplant op kan groeien. Jaarlijks worden zo 2 andere gebouwen/districten bediend.</p> <p>In 2020 wordt een klimplanten-wand gerealiseerd aan het gebouw van stadsreiniging in de Uitbreidingsstraat in Berchem en aan het containerpark in Berchem. In onderzoek zijn de Hendrik Conscience Bibliotheek in Antwerpen en de zijkanten van de A12-brug in Wilrijk.</p>
--------------------	--

Budget	995.000 EUR
---------------	-------------

Verduurzaming Den Bell

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Fons Duchateau

Beleidsdoelstelling 2LMS04 - Groen

Actieplan 2LMS0402 - Groene gebouwen, groendaken en verticaal groen

Actie 2LMS040201 – Stad als goede voorbeeld

Toelichting **De verduurzaming van den Bell**

Voor zowel Antwerpenaren als bezoekers en andere buitenstaanders staat den Bell symbool voor de stedelijke administratie van de stad. Dit staat in contrast met de uitdagingen waar het gebouw momenteel voor staat op vlak van de klimaatverandering betreffende water, hitte en groen.

In, aan en op den Bell liggen heel wat kansen om er het meest innovatieve administratief centrum van Vlaanderen te maken:

- Het binnenplein van den Bell biedt kansen voor ontharding en vergroening.
- Grote blinde geveloppervlaktes lenen zich perfect tot geveltuinen.
- Het enorme aandeel van platte daken biedt een uniek potentieel voor groen- en waterdaken, wat interessant is voor isolatie en tegen wateroverlast.
- De zonnestraling op de hoog gelegen daken biedt mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie.
- Het regenwater in de hemelwaterput onder het binnenplein kan aangewend worden voor hergebruik door stadsdiensten of sanitaire installaties.

Deze en andere aspecten worden door SW/Publieke Ruimte, AGVespa – Vastgoed en waar mogelijk in co-creatie met bezoekers en werknemers van den Bell verder onderzocht, vorm gegeven en uitgevoerd.

Budget

2021	2022	2023	2024	2025	totaal
495.000,00	500.000,00	0,00	0,00	0,00	995.000,00

(+ 405.000,00 EUR voorzien bij AG Vespa)

Groene gebouwen, groendaken en verticaal groen bij nieuwe ontwikkelingen en herontwikkelingen

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2LMS04 - Groen
Actieplan	2LMS0402 - groene gebouwen, groendaken en verticaal groen
Actie	2LMS040202 - groene gebouwen, groendaken en verticaal groen bij nieuwe ontwikkelingen en herontwikkelingen
Toelichting	Om groene gebouwen, groendaken en verticaal groen bij nieuwe ontwikkelingen en herontwikkelingen te faciliteren, wordt een externe scan van de stadsgebouwen uitgevoerd om het vergroeningspotentieel objectief in beeld te brengen. AGVESPA zal een ondersteunende & uitvoerende rol opnemen, vanuit invalshoek vastgoed.
Budget	476.366 EUR

Ontpitten in binnengebieden

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Alfons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2 LMS04 Groen
Actieplan	2LMS0402 – Groene gebouwen, groendaken en verticaal groen
Actie	2LMS040205 - Ontpitten in binnengebieden
Toelichting	<p>Ontpitting (het verwijderen van magazijnen en aanbouwsels waardoor er tuinen kunnen gecreëerd worden) is een belangrijk speerpunt in het Klimaatplan. De binnengebieden van de bouwblokken moeten maximaal ontpit worden ten voordele van tuinen en groen.</p> <p>Sommige bouwblokken zijn voldoende groot, zodat ze in het binnengebied zowel tuinen kunnen voorzien als bijkomende bebouwing kunnen garanderen. Binnen strikte voorwaarden kunnen deze binnengebieden bebouwd worden.</p> <p>De procedure van het SRA omvat onder andere de opmaak van een stadsbrede Groeikaart. Deze kaart vormt de verdere uitwerking van de stadsvernieuwingsoperatie zoals die reeds in de Inspiratienota ‘Ruimte geven aan de stad van morgen’ werd opgenomen. Genuanceerde en gebiedsgerichte verdichtings- en/of ontpittingsstrategieën zijn het vertrekpunt van het onderzoek.</p> <p>De Groeikaart verbeeldt een duurzaam en mogelijk toekomstbeeld van de stad en vormt de basis voor de opmaak van een beleidsinstrument dat</p>

gebiedsgerichte groei en verdichting en ontpitting faciliteert.

Budget 2020-2025 75.000 EUR

Districtsgroenplannen

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Alfons Duchateau

Beleidsdoelstelling 2LMS04 Groen

Actieplan 2LMS0403 – Groen in het publiek domein

Actie 2LMS040301- Districtsgroenplannen

Toelichting Implementatie van klimaatplan 2030, klimaatadaptieve maatregelen ontharding, infiltratie, buffering van water, tegengaan hitte-eilandeffect...

Opmaak van districtsgroenplannen. Voor Deurne wordt er een groenplan in eigen beheer gemaakt. Voor de overige districten wordt de opmaak deels uitbesteed om de meeste districten deze legislatuur aan bod te laten komen (Antwerpen, Berchem, Borgerhout). Het groenplan van Deurne wordt hierbij als sjabloon gebruikt. De uitbesteding beoogt een versterking van het interne team in functie van de ontwerpcases.

Budget 2020-2025 327.675,97 EUR

Bos-,park- en groenontwikkeling

Beleidsdomein Leefbare en mobiele stad

Bevoegde schepen Alfons Duchateau

Beleidsdoelstelling 2LMS04 Groen

Actieplan 2LMS0403 – Groen in het publiek domein

Actie 2LMS040302 – Bos-,park- en groenontwikkeling

Toelichting Om boomcompensatie te kunnen vertalen in meer aanplantingen en ter ontwikkeling van meer bos en park, koopt de stad grond aan waarop een stadsbos aangeplant wordt. Op termijn kan dit uitgroeien tot bijkomend recreatief groen voor de Antwerpenaar.

Budget 2020-2025

Toekomstbomen en bomenbank

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2LMS04 - Groen
Actieplan	2LMS0403 - groen in het publiek domein
Actie	2LMS040303 - toekomstbomen en bomenbank
Toelichting	<p>De Stad maximaliseert het aantal Toekomstbomen en maakt deze zichtbaar op het openbaar domein (concreet gebeurt dit via Stad in kaart en met een Natuurlabel op een paaltje voor de Toekomstboom).</p> <p>Gezien de oppervlakte om bomen in een optimale context te planten in een stedelijke context beperkt is, is een kwantitatieve benadering (aantallen bomen) ondergeschikt aan het groenvolume dat gegenereerd wordt. Om deze reden zet de Stad in op het verbeteren van standplaatsen van bestaande bomen die het potentieel hebben om een Toekomstboom te worden en het planten van Toekomstbomen (die 100-120 jaar oud kunnen worden).</p> <p>De bomenbank wordt ontwikkeld als een dynamisch instrument en spitst zich toe op de kweek van streekeigen en inheemse variëteiten die een hoge ecologische meerwaarde hebben en moeilijk via markt te betrekken zijn.</p>
Budget	3.753.000 EUR

Extensief groenbeheer

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2LMS04 - Groen
Actieplan	2LMS0403 - groen in het publiek domein
Actie	2LMS040304 – extensief groenbeheer
Toelichting	<p>De Stad vergroot de extensief te maaien oppervlakte (bermen, ruw gras en hooilanden) in functie van de verhoging van de ecologische waarde. Als eerste stap wordt een bovenlokaal kader over het graslandbeheer opgemaakt. Doel is om zoveel mogelijk gras extensief te beheren langsheen bermen, op begraafplaatsen en, rekening houdend met andere functies, in parken.</p>
Budget	Niet van toepassing

7 Economie en Industrie

CO₂-neutrale bedrijventerreinen

Beleidsdomein	Lerende en werkende stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower
Beleidsdoelstelling	2LWS04 - Economie en Industrie
Actieplan	2LSW0402 – Investeren in Antwerpen
Actie	2LWS040203 – Ontwikkeling en optimalisatie bedrijventerreinen
Toelichting	<p>CO₂-neutrale bedrijventerreinen</p> <p>Stad Antwerpen zal onderzoeken hoe men kan streven naar CO₂-neutraliteit op bedrijventerreinen. Dit kan gaan van sensibilisering tot actieve subsidiëring bij vernieuwing van de bedrijventerreinen.</p> <p>Stad Antwerpen pleit voor een volledige CO₂-neutraliteit bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen (wat trouwens een voorwaarde is als men gebruik wil maken van Vlaamse subsidies). Blue Gate Antwerp heeft dit principe al toegepast. Industrie heeft de ruimte nodig om te ondernemen en de vraag naar ruimte blijft jaar na jaar toenemen. CO₂-neutraliteit moet als voorwaarde opgelegd worden bij elke uitbreiding en ontwikkeling van bedrijventerreinen.</p> <p>Bij bestaande bedrijventerreinen moet men op zoek gaan naar (technologische) innovatieve oplossingen en samenwerkingen die implementeerbaar zijn in de huidige setting van de bedrijventerreinen. Maar men moet via sensibilisering en aangepaste begeleiding werken aan CO₂-neutraliteit op deze bestaande bedrijventerreinen. Daar is samenwerking met de bedrijven enorm belangrijk. De gekozen oplossingen mogen ook niet leiden tot extra kosten die een concurrentienadeel zouden vormen voor deze bedrijven.</p> <p>Stad Antwerpen zet specifiek in op innovatieve oplossingen die de energie-efficiëntie van bedrijventerreinen kunnen verbeteren.</p> <p>Op basis van een pilootproject kan de stad verder onderzoeken hoe men, stapsgewijs, CO₂-neutraliteit kan bereiken bij bestaande terreinen. De <i>lessons learned</i> kunnen dan ook geïmplementeerd worden op andere bedrijventerreinen. Als pilootproject wil men de site Groothandelsmarkt naar voor schuiven. Dit is echter nog niet afgetoetst met de concessiehouder. Dit terrein heeft als basisfunctie voeding en heeft daarom heel wat nood aan koeling. Energie-efficiëntie is hier van groot belang.</p>
Budget	1.263.016,00 EUR investeringsbudget, gelijk verdeeld over 2021 en 2022.

Smart Building Consortium – Retrofit Gebouwen

Beleidsdomein	Lerende en werkende stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower
Beleidsdoelstelling	2LWS04 Economie en Industrie
Actieplan	2LWS0403 – Economie, industrie en innovatieclusters
Actie	2LWS040301 – Uitbouw innovatieclusters
Toelichting	<p>Smart Building Consortium – Retrofit Gebouwen</p> <p>Er is enorm veel vastgoed in Antwerpen dat niet meer beantwoordt aan de huidige normen op het gebied van energie. Energiebesparing, energie-efficiëntie en hernieuwbare bronnen zijn cruciale elementen voor uitbouw van schone energiemodellen. Ambitieuze én uitvoerbare (technologische) oplossingen moeten die transitie naar energie-efficiënte gebouwen mogelijk maken om zo waarde te creëren voor de vastgoedsector.</p> <p>Het Smart Building Consortium, dat onder The Beacon vzw valt, zal een traject uitstippelen en een antwoord bieden op de vraag hoe je oudere gebouwen en/of wijken kan transformeren richting energiezuinig en klimaatneutraal.</p> <p>Het onderzoek van het consortium kan gaan om:</p> <ul style="list-style-type: none">- transformatiescenario's op type gebouw (school, appartementsblok, 19^{de} eeuwse arbeiderswoning, herenwoning, jaren '60 villa...);- transformatiescenario's op type bouwblok (sociale woonblok) of wijkniveau;- analyse innovatieve renovatietechnieken;- analyse in een casus zoals scholenbouw: hoe kan de afstemming met programma 'scholenbouw voor morgen' gebeuren?;- toepassen principes lifecycle design;- lifecycle cost analysis;- toepassen van technologische simulaties (BIM);- kan Internet of Things retrofit faciliteren?;- businessmodel: totaaldienstverleningspakketten.
Budget	<p>Geen budget op meerjarenplan.</p> <p>Restbudget Antwerp Headquarters is overgedragen naar The Beacon vzw in 2019 en wordt daar aangevuld met bijdragen van partners. Dit budget kan ingezet worden in bovenstaande projecten. The Beacon vzw beslist hierover samen met de partners in het Smart Building Consortium.</p>

Waterstof

Beleidsdomein	Lerende en werkende stad
Bevoegde schepen	Claude Marinower
Beleidsdoelstelling	2LWS04 Economie en Industrie
Actieplan	2LWS0403 – Economie, industrie en innovatieclusters
Actie	2LWS030301 - Uitbouw innovatieclusters
Toelichting	<p>Waterstof</p> <p>Waterstof wordt gezien als een cruciale schakel in de toekomstige duurzame energievoorziening. EURpees commissaris Frans Timmermans maakt van waterstof een speerpunt in de EURpese Green Deal. België maakt deel uit van de zogenaamde Waterstofalliantie en ook Vlaanderen investeert in waterstof.</p> <p>Waterstof maakt nu minder dan 2% van het EURpese energieaanbod uit. De EURpese Commissie wil tegen 2050 dat aandeel zien stijgen naar 12 tot 14%. Waterstof kan een belangrijke rol spelen in zero-emissie transport (e.g. vaartuigen, bussen, vuilniswagens,...) en energieopslag en zo een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen.</p> <p>De Antwerpse haven bekijkt actief mogelijkheden tot klimaatneutrale waterstofproductie en -import. In mei kondigden zeven bedrijven in de Antwerpse haven aan een demofabriek te bouwen om duurzame methanol te maken van waterstof en CO₂ die elders in de haven wordt afgevangen.</p> <p>Blue Gate Antwerp Public Holding werkt voor de zogenaamde petroleumcluster (het gebied waarvoor enkel de publieke partners verantwoordelijk zijn) aan een duurzame langetermijnvisie voor de ontwikkeling van dit gebied. Hierin wordt de haalbaarheid onderzocht van een waterstofhub op de site voor de op- en overslag van waterstof, van beleving (bunkering en tankstation) en van de ontwikkeling van nieuwe waterstoftechnologie. Op die manier kan Blue Gate Antwerp een strategische rol vervullen in een nieuw industrieel ecosysteem rond waterstof.</p> <p>De rol van waterstof in de langetermijnvisie van Blue Gate Antwerp wordt door OS/BI mee verder uitgewerkt. Dit gebeurt in samenspraak met belangrijke stakeholders die reeds aanwezig zijn op Blue Gate Antwerp, zoals Universiteit Antwerpen die focust op nieuwe waterstoftechnologie en Maritieme Campus Antwerpen die inzet op de ontwikkeling van waterstoftechnologie specifiek voor de maritieme sector.</p>
Budget	Er is geen specifiek budget voorzien. Wel staan er 2 miljoen EUR investeringsmiddelen in het meerjarenplan (in 2022 en 2023) voor “een nieuw ecosysteem”.

8 Toerisme en Middenstand

Walstroom

Beleidsdomein	Lerende en werkende Stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2LWS01 - Toerisme en Middenstand
Actieplan	2LWS0102 – Toeristische infrastructuur
Actie	2LWS010202 - Het Steen, de omgeving & cruiseterminal en Ponton 2020
Toelichting	Met het aanbieden van walstroom voor riviercruises (en rondvaarten) aan de Scheldekaaien (nieuw ponton cruiseterminal) en aan het Kattendijkdok, wordt een daling van rookgasemissies en een daling van de geluidsoverlast veroorzaakt door motoren gerealiseerd. Door de schepen aan de stekker te leggen, hoeven ze hun elektriciteit niet zelf op te wekken met vervuilende generatoren, maar kunnen ze met hernieuwbare elektriciteit worden bevoorrad.
Budget	1.650.000 EUR (onder voorbehoud van investering door uitvoerder van de BFME concessie)

9 Onderwijs

Maaltijden op school

Beleidsdomein	Lerende en Werkende stad					
Bevoegde schepen	Jinnih Beels					
Beleidsdoelstelling	2LWS02 Onderwijs					
Actieplan	2LWS0202 - Welzijn en excelleren in het onderwijs De stad zet in op welzijn en emancipatie zodat het excelleren van alle kinderen en jongeren gegarandeerd kan worden. De stad zet onder andere in op gezonde maaltijden in basisonderwijs.					
Actie	2LWS020201 – Maaltijden op school					
Toelichting	<p>Het bestuursakkoord van de stad Antwerpen 2019-2024 stelt 'Er wordt ingezet op welzijn en emancipatie zodat het excelleren van alle kinderen en jongeren gegarandeerd kan worden.</p> <p>De stad Antwerpen heeft deze legislatuur budget voorzien om gezonde schoolmaaltijden aan te bieden op kleuter- en lagere scholen van de verschillende schoolnetten.</p> <p>De stad werkt met de uitvoering van dit project aan verschillende duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's):</p> <ul style="list-style-type: none">- geen honger,- goede gezondheid en welzijn,- kwaliteitsonderwijs,- verantwoorde consumptie en productie. <p>Naast de SDG's wordt ook de voedingsdriehoek meegenomen in dit project, dit wetenschappelijk onderbouwd model is gebaseerd op volgende duurzame uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Eet in verhouding meer plantaardige dan dierlijke voeding.- Vermijd ultrabewerkte voeding zoveel mogelijk.- Verspil geen voeding en matig je consumptie.					
Budget	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	1.000.000,00	3.000.000,00	5.431.144,65	7.264.558,12	9.099.660,37	10.943.015,15

10 Financiën

Duurzaam aankoopbeleid

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad
Bevoegde schepen	Koen Kennis
Beleidsdoelstelling	2SBS04 - Financiën
Actieplan	2SBS0401 Financiële administratie
Actie	2SBS040102 Aankoop
Toelichting	<p>Bij het uitschrijven van een overheidsopdracht geven we de voorkeur aan duurzame materialen die optimaal zijn voor het (her)gebruik en onderhoud.</p> <p>De aangekochte goederen moeten voldoen aan de vigerende regelgeving met betrekking tot de duurzaamheid van producten.</p> <p>Bij het uitschrijven van een prijsvraag bestaat de mogelijkheid om duurzaamheidseisen mee op te nemen in de technische bepalingen van het bestek.</p> <p>Deze technische bepalingen moeten voldoen aan de voorwaarden die in het betreffende marktsegment van toepassing zijn.</p> <p>Voor bepaalde producten kan het wenselijk zijn om extra aandacht te hebben voor duurzaamheid. Dit kan gebeuren door het opnemen van duurzaamheid als gunningscriteria.</p>
Budget	Niet van toepassing.

11 Wonen

Woonkantoren

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2WNS01 Wonen
Actieplan	2WNS0101 Reguliere taken wonen
Actie	2WNS010103 Woonkantoren
Toelichting	<p>De stad adviseert haar burgers op vlak van wonen (kopen, verkopen, huren, verhuren en renovatie) door de inrichting van woon- en bouwadvies in de woonkantoren. Er zijn momenteel vijf woonkantoren (door Corona momenteel slechts één geopend) waar burgers terecht kunnen voor technisch en renovatieadvies.</p> <p>Bijzondere aandacht gaat uit naar duurzaam en aanpasbaar wonen, bouwen en verbouwen. In dit kader geeft een adviseur van de stad informatie op maat rond regelgeving over duurzaamheidsnormen, mogelijke premies en toelagen die burgers kunnen aanvragen en duurzame en ecologische materialen en bouwtechnieken.</p> <p>Aanvragers waarvan de woning gelegen is binnen het stadsgebied Antwerpen kunnen op vraag worden ondersteund in het verbeteren van hun woning.</p>
Budget	Inzet personeel en bijkomende werkmiddelen

Aangepast wonen

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2WNS01 Wonen
Actieplan	2WNS0102 - Gevarieerd en betaalbaar woonaanbod
Actie	2WNS010205 - Aangepast wonen
Toelichting	<p>De stad Antwerpen organiseert jaarlijks een wedstrijd voor vernieuwende en alternatieve woonvormen. De stad wil zo woonprojecten die verder gaan dan de bestaande klassieke woonvormen stimuleren en beter inspelen op de nood aan een divers en betaalbaar stedelijk woningaanbod.</p> <p>Elk individu, organisatie, vereniging of bedrijf die een alternatief woonproject wil realiseren in Antwerpen kan deelnemen.</p> <p>Er wordt hierbij ook gestreefd naar een zo hoog mogelijke integrale duurzaamheid van de woonprojecten. Duurzaamheid houdt in dat er zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met energie- en waterbesparende maatregelen en zo weinig mogelijk chemische en/of schadelijke materialen en stoffen worden gebruikt bij het bouwen of verbouwen. Het woonproject streeft ernaar om het sociaal en economisch functioneren in de buurt te</p>

verbeteren, om een lage milieubelasting tot gevolg te hebben en een degelijke ruimtelijke kwaliteit tot stand te brengen.

Door rekening te houden met duurzaamheid wil de stad haar impact op het milieu zoveel mogelijk beperken, een voorbeeldfunctie vervullen en een uitgebreidere markt voor duurzame producten en diensten creëren.

Budget	625 000 EUR/jaar
---------------	------------------

12 Ruimtelijke Ordening

Actualiseren Bouwcode

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Annick De Ridder
Beleidsdoelstelling	2 WNS03 Ruimtelijke Ordening
Actieplan	2WNSS0301 - Vergunnen
Actie	2WNS030102- Actualiseren bouwcode
Toelichting	<p>Implementatie klimaatplan 2030, screening en selectie van de klimaatmaatregelen uit het klimaatplan die verordenend kunnen worden doorvertaald in de bouwcode inzake vergroening, groendaken, waterbeheer, ontpitting, de ganse energiehuishouding...</p> <p>Bij de selectie van maatregelen die ter goedkeuring aan het beleid zullen worden voorgelegd, wordt rekening gehouden met resolutie 311 van het bestuursakkoord: <i>...we vereenvoudigen de Bouwcode zodat ze op hoofdlijnen de ruimtelijke kwaliteit bewaakt.</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De huidige bouwcode bevat reeds een hele reeks mitigatie en adaptatiemaatregelen, deze moeten mede het uitgangspunt vormen bij de herziening van de bouwcode.• De screening zal nagaan welke maatregelen uit de bouwcode vervat (zullen) zitten in hogere regelgeving en daarbij evalueren i.k.v. vereenvoudiging wat de meerwaarde is van opname in bouwcode (bv. bemalingen in VLAREM, de hemelwaterverordening, ...) <p>Implementatie klimaatplan 2050 is een bijzonder aandachtspunt. Klimaatexpertise is wenselijk in het studieteam dat de herziening van de bouwcode mee ondersteunt. Van de voorgestelde (aanpassing van) maatregelen moet de impact aantoonbaar relevant zijn en voldoende bewezen.</p>
Budget	359.000 EUR

SOK

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Annick De Ridder
Beleidsdoelstelling	2 WNS03 Ruimtelijke Ordening
Actieplan	2WNSS0301 - Vergunnen
Actie	2WNS030105- Onderzoek naar de mogelijkheden voor klimaatmaatregelen bij de toepassing van de stedenbouwkundige ontwikkelingskost (SOK)
Toelichting	<p>Het college beschikt als vergunningverlenende overheid over de mogelijkheid om bij het verlenen van omgevingsvergunningen, overeenkomstig artikel 4.2.20, §1 eerste tot derde lid van de VCRO, en artikel 75 t.e.m. 77 van het decreet op de omgevingsvergunning, lasten op te leggen aan de aanvrager. Deze stedenbouwkundige lasten (SL) vinden hun oorsprong in het voordeel dat de begunstigde van de vergunning uit die vergunning haalt, en in de bijkomende taken die de overheid door de uitvoering van de vergunning op zich dient te nemen.</p> <p>De toepassing van stedenbouwkundige lasten wordt Vlaams geregeld. Het op stapel staande Instrumentendecreet voorziet ruimere mogelijkheden bij de toepassing van de SL. We volgen dit actief op en spitsen deze verder toe op het thema klimaat, zolang dit stedenbouwkundig van aard is en tegemoet komt aan de goede ruimtelijke ordening.</p> <p>De stad heeft daarenboven als publieke rechtspersoon de mogelijkheid om met projectontwikkelaars, grondeigenaars of andere betrokkenen overeenkomsten af te sluiten waarbij stedenbouwkundige ontwikkelingskosten (SOK) worden overeengekomen om tegemoet te komen aan deze bijkomende taken voor de stad.</p> <p>We behouden het instrument van de SOK en breiden het behoefteonderzoek dat aan de basis ligt van deze SOK uit met het thema klimaat. We zien dit als een opportuniteit om meer opwekking van lokale energie, groenvolume en ruimte voor water in de stad te brengen.</p>
Budget	zie werkingsbudget van de admin SOK

SRA Strategisch Ruimteplan Antwerpen

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Annick De Ridder
Beleidsdoelstelling	2 WN03 Ruimtelijke Ordening
Actieplan	2WNS0302 - Plannen
Actie	2WNS030201 - Strategisch Ruimteplan Antwerpen
Toelichting	<p>We gieten onze strategie voor stadsontwikkeling in een algemeen structuurplan met flexibele beleidsplannen waarmee we ruimte geven aan de stad van morgen. De focus ligt daarbij op Antwerpen als levendige woonstad op maat van de Antwerpenaren, als slimme netwerkstad en als robuust landschap met ruimte voor groen, water en recreatie.</p> <p>De opmaak van het beleidsplan voorziet in de definitie van de strategische visie en de definiëring van de mogelijke beleidskaders die eraan gekoppeld worden.</p> <p>Het ‘robuust Landschap’ is één van de 3 belangrijke pijlers in het SRA. Volgens het plan moet het aanwezige groenareaal versterkt worden om verder te bouwen aan een gezonde en veerkrachtige stadsbiotoop en een rol op te nemen in de toekomstige uitdagingen. Het groenplan en het waterplan vormen mede de basis voor een veerkrachtige stadsontwikkeling die uitgaat van een kwalitatieve status quo van groen.</p> <p>Integratie klimaatplan 2030 als bijzonder aandachtspunt zodat onder meer volgende thema’s worden geïntegreerd in het gewenste toekomstbeeld op vernieuwing van de stedelijke wijken in de Levendige woonstad:</p> <ul style="list-style-type: none">• renovatie versus sloop en hernieuwbouw van bestaande woningen en appartementen;• de woonkwaliteit;• de opwekking van lokale hernieuwbare energie;• de resultaten van SEVIA; <p>Actie 2020-2025: Een klimaatexpert zal deel uit te maken van het consortium dat het SRA uitwerkt.</p>
Budget 2020-2025	852.476,01EUR

Opmaak RUP's

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Annick De Ridder
Beleidsdoelstelling	2 WNS03 Ruimtelijke Ordening
Actieplan	2WNSS0302 - Plannen
Actie	2WNS030202- Opmaak RUP's
Toelichting	<p>Met het oog op een evenwichtige wijkontwikkeling en met name de nood aan ontpitte binnengebieden, rustplekken, opwekken hernieuwbare energie, en voldoende kwalitatieve publieke ruimte en parkeervoorzieningen waaronder buurtparkings, wensen we bestaande en toekomstige ruimtelijke uitvoeringsplannen te toetsen op het evenwicht bebouwing – groen – publieke ruimte.</p> <p>We wensen hiertoe een instrument te ontwikkelen (en als piloot toe te passen op de ruimtelijke uitvoeringsplannen Binnenstad en 2060).</p> <p>Het stimuleren van hoogbouw en verdichting geeft kansen tot beter benutten van de openbare en private ruimte op het maaiveld o.a. voor nature based solutions.</p> <p>In de milieueffectenbeoordeling en/of –screening die bij de opmaak van RUP's dient te worden opgemaakt wordt voldoende aandacht besteed aan de klimatologische factoren en getoetst aan het klimaatplan.</p>
Budget	150.000 EUR

Masterplannen

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Annick De Ridder
Beleidsdoelstelling	2 WNS03 Ruimtelijke Ordening
Actieplan	2WNSS0302 - Plannen
Actie	2WNS030203- Masterplannen, beeldkwaliteitsplannen
Toelichting	<p>Een beleidsplan of een masterplan is een globale visie op een groot gebied of wijk in de stad. Het plan geeft een beeld van hoe het gebied zich in de toekomst kan ontwikkelen. Het brengt troeven en noden in kaart, maakt keuzes en geeft mogelijkheden aan.</p> <p>In onze masterplannen zal er ook aandacht zijn voor klimaat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Globaal zal er bij de inrichtings- en beeldkwaliteit van pleinen en publieke ruimte aandacht gaan naar 'groene en blauwe'

maatregelen zoals infiltratie en groenvolume.

- Masterplan Scheldeboorden Linkeroever: het stadsbestuur wil de dijkophoging op Linkeroever aangrijpen om niet alleen Sint-Anneke Plage in volle glorie te herstellen, maar ook om langs de linkeroever van de Schelde een klimaatrobuust groen park met wandelpromenade aan te leggen.
- Masterplan Merksem-Zuid: met de opstart van het masterplan Merksem-Zuid willen de stad Antwerpen en het district Merksem de uitdagingen en noden van de omgeving rond Merksem 't Dokske en Kop van Merksem in kaart brengen. Er zal ook aandacht zijn voor de wateroverlast- en hitteproblematiek.
- Inrichtingsplan Arenawijk: in de Arenawijk in Deurne-Zuid ligt tussen de gebouwen veel open groene ruimte. De Arenawijk is daarbij een groene schakel tussen het Rivierenhof, het Te Boelaerpark en het Boekenbergpark. De open ruimte in de wijk wordt zo veel mogelijk omgevormd tot parkomgeving met aandacht voor groen en water.

Budget	100.000 EUR
---------------	-------------

Omgevingsanalyse en monitoring

Beleidsdomein	Woonstad
----------------------	-----------------

Bevoegde schepen	Annick De Ridder
-------------------------	------------------

Beleidsdoelstelling	2 WN03 Ruimtelijke Ordening
----------------------------	-----------------------------

Actieplan	2WNS0302 - Plannen
------------------	--------------------

Actie	2WNS0302 – Omgevingsanalyse en monitoring
--------------	---

Toelichting	Om de ambitie van een kwalitatieve status quo te realiseren is een up-to-date monitoringssysteem cruciaal. Dit laat toe om groentekorten objectief in beeld te brengen, rekening houdend met barrières zoals wegen en spoorlijnen, en eventuele doorgangen of oversteekplaatsen. Niet enkel cijfers zijn hierbij van tel. Evenzeer gaat het over de bestaande en/of beoogde kwaliteit van het groen- en de ecosysteemdiensten.
--------------------	--

Concreet zal de GIS-cel Ruimte werk maken van, de integratie van digitaal kaartmateriaal, zodat dit ten goede komt van onder meer coherente klimaatmaatregelen bij omgevingsanalyses en de opmaak van projectdefinities.

Budget 2020-2025	60.000 EUR
-------------------------	------------

13 Stads- en buurtonderhoud

Vergroening Stadsvloot

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad	
Bevoegde schepen	Fons Duchateau	
Beleidsdoelstelling	2WNS04- Stads- en buurtonderhoud	
Actieplan	2WNS0401 – Reguliere taken stads-en buurtonderhoud	
Acties	2WNS040107 - Voertuigencentrum	
Toelichting	<p>Vergroening stadsvloot:</p> <p>De doelstelling is om het aandeel van zero emissie wagens in het totale stedelijke personenwagenpark te laten stijgen tot 20% tegen 2030 (bron: EC Directive Aandrijving, Richtlijn van het EURpees Parlement en de Raad). Voertuigencentrum scant systematisch het marktaanbod om zich binnen de operationele doelstellingen en beschikbare budgetten aan te sluiten bij het peloton van de early adopters. Voertuigencentrum zorgt er voor een jaarlijks geactualiseerde roadmap i.v.m. met de evolutie van duurzame aandrijvingen. We zetten verder in op de elektrificatie van het handgereedschap. Er werd ook een raamcontract in de markt gezet voor elektrische robotmaaiers. Deze werken op hernieuwbare energie (zon).</p>	
Budget		
	Expl	Inv
2WNS040107		
Subsidie SBT11030		523.248,00
Te vervangen personenwagen/bestelwagen		1.145176,14
<p>Budget te vervangen personenwagen/bestelwagen (met verbrandingsmotor) opgenomen in MJP. Bijkomende financiering via subsidiedossier: SBT11030 – Aankoop Elektrische dienstvoertuigen en bijhorende oplaadinfrastructuur.</p>		

Vergroening Stadsvloot – vrachtvervoer

Beleidsdomein	Stads – en buurtonderhoud
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2WNS04 – Stads – en buurtonderhoud Stadsbeheer werkt aan een aangenaam en leefbaar openbaar domein voor vandaag en morgen.
Actieplan	2WNS0401 - Reguliere taken stads- en buurtonderhoud
Actie	2WNS040107- Voertuigencentrum
Toelichting	Vergroening stadsvloot: Voor de zware vrachtvoertuigen (>3,5 ton) is de toekomst VUCA (volatility, uncertainty, complexity and ambiguity) op vlak van marktaanbod en technologische ontwikkelingen, infrastructuur en financiële haalbaarheid. In welgekozen projecten waar voertuigencentrum de hefboom van de subsidie kan gebruiken zetten we ons in op vlak van innovators in het kader van zero emissie aandrijvingen van zware vrachtvoertuigen. Met het REVIVE-project (Refuse Vehicle Innovation and Validation) zet de stad zijn eerste stappen naar waterstoftechnologie. We voorzien het huren van 2 waterstof-huisvuilwagens vanaf 2021 gedurende 24 maanden.

Budget

	Expl	Inv
2WNS040107		
Revive	671.277,99	
Subsidie Revive HOR_2020_JU	439.247,00	

Modal Shift Voertuigencentrum

Beleidsdomein	Stads – en buurtonderhoud
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2WNS04 – Stads – en buurtonderhoud Stadsbeheer werkt aan een aangenaam en leefbaar openbaar domein voor vandaag en morgen.
Actieplan	2WNS0401 - Reguliere taken stads- en buurtonderhoud
Actie	2WNS040107- Voertuigencentrum
Toelichting	<p>Modal shift:</p> <p>Het sensibiliseren van medewerkers rond hun mobiliteitskeuzes is een belangrijke pijler van het beleid om de modal shift te realiseren. Voertuigencentrum wil hiervoor het verschuiven van vervoersbewegingen van dienstvoertuigen naar zachtere vervoersmodi zoals fietsen promoten, poolvorming en deelvoertuigen/fietsen zowel intern als extern stimuleren.</p> <p>Het voertuigencentrum heeft een raamcontract in de markt gezet voor (elektrische) cargofietsen. In 2020 wordt nog een raamcontract voor fietsen met (elektrisch ondersteunde) aanhangwagens gelanceerd om nog meer dienstverplaatsingen met vervoersopdracht van dienstwagens naar fietsen te verschuiven. Sinds kort werd er een proefproject met Velo Antwerpen gestart. Het gebruik van deelfietsen wordt onderzocht als flexibilisering van de bestaande vervoersmodi. In 2018 werd de fietsleasing voor personeelsleden ingevoerd.</p> <p>Stad Antwerpen deelt 12 dienstvoertuigen met burgers (via Cambio). Op deze manier worden de voertuigen optimaal benut en dragen we bij aan het aanbod van deelmobiliteit in de stad. We ontwikkelden een reserveringsapp die de poolvorming en het delen van dienstvoertuigen vereenvoudigt en nog extra stimuleert. Zodra de piloot in Q3 2020 succesvol is afgerond schalen we verder op.</p>
Budget	<i>Niet van toepassing</i>

Afvalbeleid

Beleidsdomein	Leefbare en mobiele stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2WNS04- Stads- en buurtonderhoud We stemmen het afvalbeleid van de stad af op de grootstedelijke context en werken opportuniteiten rond intergemeentelijke samenwerking uit in het kader van afvalinzameling en afvalverwerking.
Actieplan	2WNS0402 - Afvalbeleid
Acties	2WNS040201 - Evaluatie en bijsturing afvalinzameling 2WNS040202 – Afvalintercommunales 2WNS040203 - ISVAG
Toelichting	<p>Met stadsreiniging als een van grootste pijlers van de bedrijfseenheid stadsbeheer, is het afvalmanagement een belangrijke maatregel die het klimaatbeleid impacteert.</p> <p>Volgens OVAM dient de stad Antwerpen zijn restafvalcijfer terug te dringen naar 193 kg/inwoner tegen 2022. Rekening houdend met de demografische en stedelijke context is dit een zeer ambitieus streefcijfer. Stadsreiniging wil de drempels voor gescheiden afvalaanbieding voor de inwoners nog verder verlagen. Niet iedereen raakt makkelijk op het recyclagepark, bv. omdat men geen auto heeft, slecht te been is, of de werking van het recyclagepark niet kent. Er is sprake van een verhoogd risico waarbij perfect recycleerbare fracties die niet aan huis worden opgehaald, in de restfractie verdwijnen. Om haar restafvalcijfer verder te doen dalen heeft stad Antwerpen deze legislatuur sterk ingezet om de drempel tot recycleren verder te verlagen. De POP UP recyclageparken werden uitgebreid naar 26 stuks per jaar. Hierbij strijkt een volledig recyclagepark neer in de buurt.</p> <p>Ondanks het succes van de POP UP is het organiseren van een heel recyclagepark in sommige buurten praktisch onhaalbaar. Om die reden werden de Recyclagepunten in het leven geroepen. Het gaat om nog kleinere mobiele recyclageparken waar je met fracties terecht kan, die je te voet of met de fiets kan aanbrengen. Door de dagelijkse inzet op vaste locaties, afwisselend in alle stadswijken, hopen we dat burgers hun weg makkelijk blijven vinden naar deze extra recyclagehubs. De voorbije maanden bleken meteen een schot in de roos met gemiddeld meer dan 100 bezoekers per dag aan het recyclagepunt. Door de nabijheid van het scheidingsstation en een actieve <i>steward</i>-functie, verwachten we dat burgers meer geneigd zijn deze nog waardevolle goederen aan te bieden.</p> <p>Met FC Minder Afval wil de stad Antwerpenaars sensibiliseren om gedurende 100 dagen te leven met minder afval. Ook zal er volop ingezet worden op de strijd tegen sluikstort.</p> <p>De eigen werking zal verder geoptimaliseerd worden door een verdere uitrol van vulgraadsensoren en compacterende papiermanden. Op deze manier reduceren we ook het transport nodig voor de ledigingen.</p> <p>Wat betreft de eigen werking van de stadsdiensten, zetten we ook volop in op afvalreductie en valoriseren van reststromen. Zo verplicht het Vlarema</p>

overheden om voor de eigen werking herbruikbare recipiënten in te voeren (bekers vanaf 01/01/2020, catering vanaf 01/01/2022). In Den Bell, het administratieve centrum van de stad, worden volgende maatregelen genomen:

- Geen dranken meer in wegwerpverpakkingen, porselein mag meegenomen worden naar de kantoren waardoor er minder verpakkingen nodig zijn, en zal het personeel ook zijn eigen recipiënten kunnen gebruiken voor meeneemmaaltijden.
- We geven het goede voorbeeld door ook in de koffiehoeken de verpakkingen tot een minimum te reduceren.

Het contract met de exploitant van het bedrijfsrestaurant zal ook vernieuwd worden in 2021. Hierin zal duurzaamheid (gezonde, seizoensgebonden, lokale voeding, minimale voedselverspilling, ...) een maximale rol spelen.

Ook op andere stadslocaties zal de wettelijke verplichting voor het gebruik van herbruikbare bekens gevolgd worden.

Budget

Niet van toepassing.

Districten

1 District Antwerpen

Groen en ontharding I

Beleidsdomein	Sterk bestuurde stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Tom Van den Borne Paul Cordy
Beleidsdoelstelling	2ANT01 - De kern van een moderne, leefbare en bruisende stad
Actieplan	2ANT0102 - District innoveert (innovatie)
Actie	2ANT010205 - Groen en ontharding
Toelichting	Bij elke heraanleg ligt de nadruk op duurzaam groen en wordt rekening gehouden met klimaatadaptatie. Het district wil meer water door te ontharden waar het kan, zodat het regenwater voldoende kan indringen in de grond.
Budget 2020-2025	390.000 EUR

Groen en ontharding II

Beleidsdomein	Sterk bestuurde stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Tom Van den Borne Femke Meeusen
Beleidsdoelstelling	2ANT01 - De kern van een moderne, leefbare en bruisende stad
Actieplan	2ANT0104 - Bruisend district
Actie	2ANT010407 - Groen
Toelichting	<p>District Antwerpen levert inspanningen om het district te vergroenen en ontharden. Zo blijft het district de subsidie voor vergroeningsinitiatieven aanbieden. Er is extra aandacht voor de aanleg van geveltuinen, het onderhoud van buurtbomen en buurtcontracten. Experimentele initiatieven die bewoners ontwikkelen, zoals tuinstraten of toekomststraten, worden blijvend ondersteund. Het district maakt werk van een coherent ondersteuningspakket dat extra armslag geeft aan groenvoorziening.</p> <p>Het district maakt een inventaris van alle groene ruimtes en bestudeert de mogelijkheden tot maximale ontsluiting. Voor meer groen in het straatbeeld</p>

geeft het district de voorkeur aan grondgebonden groen.

Naast vergroening wil het district ook extra inzetten op de ontharding van het openbaar domein zodat regenwater voldoende in de grond kan indringen. Het district start een participatief traject rond ontharding en vergroening van het openbaar domein. Met 'Operatie Steenbreek' sensibiliseert het district haar inwoners om voortuinen te vergroenen en ontharden.

Samentuinen werkt verbindend en gezond. Het district moedigt deze initiatieven aan.

Budget 2020-2025	1.278.630 EUR
-------------------------	---------------

Vergroening

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
----------------------	--

Bevoegde schepen	Tom Van den Borne
-------------------------	-------------------

Beleidsdoelstelling	2ANT01 - De kern van een moderne, leefbare en bruisende stad
----------------------------	--

Actieplan	2ANT0105 - Leefbaar district
------------------	------------------------------

Actie	2ANT010504 - Vergroening
--------------	--------------------------

Toelichting	De vergroening van het district staat voorop om te zorgen voor een aangename leefomgeving. Een groenweefselplan (met toekomstbomen, mospanelen, groenslingers, verticaal groen en tuinstraten) wordt opgemaakt. We leggen de nadruk op duurzaam groen en breiden het aantal bomen, heesters, struiken en eetbaar groen binnen het openbaar domein systematisch verder uit.
--------------------	--

Budget 2020-2025	1.595.500 EUR
-------------------------	---------------

Groenadvies

Beleidsdomein	Sterk bestuurde stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Tom Van den Borne
Beleidsdoelstelling	2ANT01 - De kern van een moderne, leefbare en bruisende stad
Actieplan	2ANT0107 - Adviesbevoegdheid
Actie	2ANT010705 - Groen
Toelichting	<p>District Antwerpen maakt een inventaris van alle groene ruimtes en bestudeert hoe deze maximaal ontsloten kunnen worden. Er wordt steeds gewaakt over biodiversiteit en we zorgen voor bijen- en vleermuiskasten en nestgelegenheid voor vogels.</p> <p>We promoten samentuinen omdat het gezond is, gemeenschapsvormend werkt en een educatieve functie heeft.</p>
Budget 2020-2025	Niet van toepassing

2 District Berchem

Kunstenplein: tiny forest

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0102 - Berchem is een district waar het goed wonen is
Actie	2BER010202 - Berchem verhoogt de leefbaarheid door systematisch te vergroenen en haar parken te verbeteren en te verbinden, grijs te ontpitten en waar mogelijk parken bij te creëren (5014000000 - Groen)Actie: Kunstenplein- Tiny Forest
Toelichting	<p>Een tiny forest maakt een wijk klimaatbestendiger. Een tiny forest is een mini-bos. In het plantseizoen 2020-2021 wordt er bosgoed op het terrein van de Ideale Woning aangeplant dat uitgroeit tot een tiny forest. Dit in samenwerking met vzw Posthof.</p> <p>Dit tiny forest brengt grote voordelen met zich mee, want ze stimuleren de biodiversiteit. Daarnaast kan zo'n Tiny Forest een wijk klimaat-bestendiger maken. Zo vangen de bossen veel regenwater op bij extreme weersomstandigheden, houden ze water vast tijdens droogte, zuiveren ze de lucht en gaan ze hittestress tegen.</p> <p>Het district investeert in een nieuwe houten omheining met poort + bodemverbetering + plantgoed.</p> <p>De aanplant en het onderhoud gebeurt door vzw Posthof, samen met de buurtbewoners.</p> <p>Het district Berchem geeft een nominatieve subsidie aan de vzw Groot Licht om geveltuinten bij inwoners, tegen een kleine vergoeding, te installeren.</p>
Budget 2020-2025	7.000 EUR voor het Tiny forest in 2020 toelage vzw Groot Licht: 12.000 EUR voor het jaar 2020

Gevelgroen en groenslingers

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0103 - Berchem is een verantwoordelijk district
Actie	2BER010305 - Berchem Buurt zorgt voor verbondenheid en gemeenschapsvorming en dit door infrastructurele en/of vergroeningsprojecten, activerende sportieve of culturele activiteiten en initiatieven om het zwerfvuil te verminderen Actie: gevelgroen en groenslingers
Toelichting	District Berchem probeert zoveel mogelijk inwoners te overtuigen hun gevel te vergroenen en Berchem ondersteunt burens die een groenslinger willen aanleggen. Gevelgroen/groenslingers hebben namelijk veel voordelen: <ul style="list-style-type: none">- Het uitzicht van een gebouw of stad verandert van somber en grijs naar levendig en groen.- Groene gevels/groenslingers helpen om het hitte-eiland effect te temperen doordat ze verhinderen dat de achterliggende constructie opwarmt.- Groene gevels/groenslingers hebben ze een akoestische meerwaarde en een positief effect op de psychologische beleving van de straat. Door het toepassen van verschillende plantsoorten wordt een bijdrage geleverd aan de biodiversiteit.
Budget 2020-2025	toelage vzw Posthof: uitbouw en ondersteuning geveltuinen 15.000 EUR groenslingers: 14.302 EUR in 2020, 6.500 EUR/jaar in de volgende jaren

Toekomstbomen

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0102 - Berchem is een district waar het goed wonen is
Actie	2BER010202 - Berchem verhoogt de leefbaarheid door systematisch te vergroenen en haar parken te verbeteren en te verbinden, grijs te ontpitten

en waar mogelijk parken bij te creëren (5014000000 - Groen)

Actie: Toekomstbomen

Toelichting	<p>Berchem investeert bij heraanleg van straten en pleinen in de ondergrond van toekomstbomen zodat deze 100 jaar kunnen worden.</p> <p>Met een steeds groter wordende bladmassa zorgt een toekomstboom steeds meer voor schaduw en verdamping. Daarmee helpt elke boom om de opwarming in de stad tegen te gaan. Deze grote bomen vangen bovendien meer fijn stof op, houden meer CO₂ vast en produceren meer zuurstof dan hun kleinere soortgenoten. Ten slotte bieden grote bomen meer leefruimte en voedsel aan allerlei organismen.</p>
Budget 2020-2025	Zie fiche 'Toekomstbomen en bomenbank' van de stad

Stedelijke biodiversiteit

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0102 - Berchem is een district waar het goed wonen is
Actie	<p>2BER010202 - Berchem verhoogt de leefbaarheid door systematisch te vergroenen en haar parken te verbeteren en te verbinden, grijs te ontpitten en waar mogelijk parken bij te creëren (5014000000 - Groen)</p> <p>Actie: Stedelijke biodiversiteit</p>
Toelichting	<p>Naar voorbeeld van het geslaagd project op het Kunstenplein, onderzoekt district Berchem om pleintjes te vergroenen door er houten palen met plantvakken te installeren. Deze palen zijn verbonden met touwen/slingers zodat de klimplanten naar elkaar toe groeien.</p> <p>Het groendak dat op deze manier ontstaat is klimaatbestendig:</p> <ul style="list-style-type: none">- De slingers creëren schaduw die het hitte-eiland effect temperen- Door het toepassen van verschillende plantsoorten wordt een bijdrage geleverd aan de biodiversiteit.
Budget 2020-2025	78.450 EUR

Tuinstraten

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Bruno De Saegher
Beleidsdoelstelling	2BER01 - Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0102 - Berchem is een district waar het goed wonen is
Actie	2BER010201 - Berchem zorgt voor de heraanleg, de herinrichting en het onderhoud van lokale straten en pleinen (5012500000 - Publiek domein) Actie: Tuinstraten
Toelichting	Het district participeert in het bovenlokaal project 'Tuinstraten' van vorige bestuursperiode. De dotatie wordt in Berchem gebruikt om een cluster van smalle straatjes in het hart van Oud Berchem binnen een zone met structureel tekort aan groen heraan te leggen. De straten worden voorzien van groen en er wordt veel aandacht besteed aan het ter plekke infiltreren van het regenwater door vergroening en ontharding.
Budget 2020-2025	200.000 EUR

Heraanleg openbaar domein

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Bruno De Saegher
Beleidsdoelstelling	2BER01 Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0102 - Berchem is een district waar het goed wonen is
Actie	2BER010201 - Berchem zorgt voor de heraanleg, de herinrichting en het onderhoud van lokale straten en pleinen Actie: Bij heraanleg publiek domein implementeren van bovenlokale kaders mbt klimaat en duurzaamheid in de projectwerking
Toelichting	Het district tracht bij iedere heraanleg openbaar domein de bovenlokale kaders maximaal te implementeren in de mate van het mogelijke. Het betreft 'Het hemelwaterplan', integratie van toekomstbomen, uitrol van de groenplannen, implementatie van het lichtplan Antwerpen waarbij de verouderde verlichting stelselmatig wordt vervangen door energiezuinige LED technologie.
Budget 2020-2025	Niet van toepassing. onderdeel van de totale investeringskost in openbaar domein.

Ontharding Josephine Charlottalaan

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 - Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0102 - Berchem is een district waar het goed wonen is
Actie	2BER010202 - Berchem verhoogt de leefbaarheid door systematisch te vergroenen en haar parken te verbeteren en te verbinden, grijs te ontpitten en waar mogelijk parken bij te creëren (5014000000 - Groen)
Toelichting	Josephine Charlottalaan – ontharden en vergroenen tijdelijke proefopstelling ifv verkeersveiligheid. Een tijdelijke proefopstelling wordt duurzaam aangelegd door maximale vergroening.
Budget 2020-2025	55.000 EUR

Groenzone Potvlietlaan

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 - Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0102 - Berchem is een district waar het goed wonen is
Actie	2BER010202 - Berchem verhoogt de leefbaarheid door systematisch te vergroenen en haar parken te verbeteren en te verbinden, grijs te ontpitten en waar mogelijk parken bij te creëren (5014000000 - Groen) Actie – groenzone Potvlietlaan
Toelichting	De zone met het huidige sport- en speelterrein wordt heringericht met focus op winst in groenbeleving. Bovendien wordt bekeken in welke mate de parkzone kan uitgebreid worden en toegankelijker gemaakt worden voor de buurt.
Budget 2020-2025	216.000 EUR

Park Brialmont fase 2

Beleidsdomein	Sterk bestuurde stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 - Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0105 - Masterplan park Brialmont
Actie	2BER010501 - Berchem zet in op de ontwikkeling van fase 2 van het park Brialmont en de noodzakelijke groene versterking van de parkranden
Toelichting	Het district investeert samen met de stad in de verdere uitrol van het masterplan park Brialmont. Hiermee willen we een groen hart creëren midden in het district met focus op erfgoed en natuurbeleving. In de uitwerking van de deelprojecten is er telkens aandacht voor ecologie en natuurlijke parkbeleving zoals voorgeschreven in het masterplan.
Budget 2020-2025	1.194.731 EUR

Groenzone traag netwerk en groene verbindingen

Beleidsdomein	Sterk bestuurde stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 - Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0108 -De realisatie van het longitudinaal ringpark met haar verticale uitlopers in een Berchems netwerk van stille groene wegen
Actie	2BER010801 - Berchem blijft de verbinding van bestaande groenruimten en parken langs de ring op de agenda zetten Actie : Groenzone traag netwerk en groene verbindingen– groene uitlopers
Toelichting	Het district voorziet geld om na het studiewerk van 'Ringpark Groene Vesten' mee te investeren in een traag netwerk en groene uitlopers tussen de wijken en het toekomstige ringpark. Het doel is om de groenbeleving tot in de wijken te brengen en waar mogelijk andere parken in Berchem met het Ringpark te verbinden.
Budget 2020-2025	400.000 EUR

Veerkrachtig waternetwerk op privé domein

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Evi Van der Planken
Beleidsdoelstelling	2BER01 - Berchem is een actief, bewust en leefbaar district
Actieplan	2BER0108 -De realisatie van het longitudinaal ringpark met haar verticale uitlopers in een Berchems netwerk van stille groene wegen
Actie	<p>2BER010802 - Berchem zet in op het creëren van ecologische verbindingen waarbij bijzondere aandacht is voor de realisatie van een veerkrachtig waternetwerk (5014000000 - Groen)</p> <p>Actie : Veerkrachtig waternetwerk op privé domein</p>
Toelichting	<p>In het kader van de verbinding van de groene zones zet het district in op het creëren van ecologische verbindingen. De ruimte moet een volwaardig leefgebied zijn voor planten en dieren en de organismen moeten zich tussen de parken en de natuurgebieden kunnen verplaatsen. Bovendien gaat er bijzondere aandacht naar een sterk waterbeheer.</p> <p>Met dit bedrag wil het district acties op privé domein ondersteunen. Deze zijn momenteel nog niet gedefinieerd.</p>
Budget 2020-2025	30.000 EUR

3 Districten Berendrecht – Zandvliet – Lillo

Pilootcase ‘Antwerpen Breekt uit’

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Rudi Sempels Sandra Suykerbuyk
Beleidsdoelstelling	2BLZ01 Een warme polder voor iedereen
Actieplan	2BZL0101 Bereikbaar, veilig en leefbaar district
Actie	2BLZ010101 Openbaar domein (lokaal)
Toelichting	<p>Bij de opmaak van het bestuursakkoord trok het district met het project “De Robuuste Klimaatstraat” in Molengeest de kaarten van het vergroenen en verblauwen. Nadien werd dit project door zijn hoge potenties op die vlakken geselecteerd als één van de twee pilootcases van de robuuste klimaatstraat; pilootcases die zullen dienen om de systemische omschakeling binnen de stad, zijnde naar de heraanleg van de publieke ruimte telkens mét een klimaatopgave, mee te kunnen faciliteren.</p> <p>Dit project zit in de fase ‘Projectdefinitie en concept’. Het participatietraject werd in juni opgestart.</p>
Budget 2020-2025	345.000 EUR

Onderhoudsproject Emelinusstraat

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Rudi Sempels Sandra Suykerbuyk
Beleidsdoelstelling	2BLZ01 Een warme polder voor iedereen
Actieplan	2BZL0101 Bereikbaar, veilig en leefbaar district
Actie	2BLZ010101 Openbaar domein (lokaal)
Toelichting	<p>De Emelinusstraat wordt in onderhoud volledig heraangelegd. Het district heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om bijkomend en daar waar mogelijk in te zetten op het vergroenen van de straat. Dit betekent het ontharden van de straat, asfalt en betonstraatstenen opbreken om er groene ruimte van te maken. Dit heeft verschillende voordelen: er wordt meer ruimte gegeven aan de bestaande bomen zodat deze zich optimaal kunnen ontwikkelen, er wordt ruimte gegeven aan het ter plaatse infiltreren van het hemelwater, de beeldkwaliteit van de straat verbetert aanzienlijk en de groenvakken werken tevens snelheidsremmend en verbeteren aldus de</p>

verkeersveiligheid voor alle weggebruikers. Deze vergroeningsmaatregelen worden als quick wins aanzien.

De Emelinusstraat behoort tot de wijk Viswater Oost die het district deze legislatuur volledig in onderhoud wil aanpakken. In de hele wijk zal dezelfde screening voor wat betreft groen en blauw gemaakt worden.

Budget 2020-2025	280.000 EUR
-------------------------	-------------

4 District Borgerhout

Quick wins plantvakken

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Marij Preneel
Beleidsdoelstelling	2BOR01 - Samen maken we Borgerhout
Actieplan	2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper
Actie	2BOR010301 - We zorgen voor de (her)inrichting van straten en pleinen, en voor voldoende veilige en toegankelijke voet- en fietspaden en oversteekplaatsen
Toelichting	Quick wins zijn onthardingsprojecten waarbij op korte termijn maximaal onthard kan worden, hetgeen onmiddellijk resulteert in minder grijs voor meer groen. Dit kan gebeuren door het vergroten van bestaande plantvakken daar waar er de ruimte voor is of nieuwe plantvakken te voorzien.
Budget 2020-2025	400.000 EUR

Quick wins groenzones

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Marij Preneel
Beleidsdoelstelling	2BOR01 - Samen maken we Borgerhout
Actieplan	2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper
Actie	2BOR010301 - We zorgen voor de (her)inrichting van straten en pleinen, en voor voldoende veilige en toegankelijke voet- en fietspaden en oversteekplaatsen
Toelichting	Quick wins zijn onthardingsprojecten waarbij op korte termijn maximaal onthard kan worden, hetgeen onmiddellijk resulteert in minder grijs voor meer groen. Dit kan gebeuren door het openstellen van groenzones aan woonzorgcentra of semi publieke ruimte waarbij hekwerk wordt verwijderd.
Budget 2020-2025	250.000 EUR

Quick wins plantvakken in voetpaden

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Marij Preneel
Beleidsdoelstelling	2BOR01 - Samen maken we Borgerhout
Actieplan	2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper
Actie	2BOR010301 - We zorgen voor de (her)inrichting van straten en pleinen, en voor voldoende veilige en toegankelijke voet- en fietspaden en oversteekplaatsen
Toelichting	Quick wins zijn onthardingsprojecten waarbij op korte termijn maximaal onthard kan worden, hetgeen onmiddellijk resulteert in minder grijs voor meer groen. Dit kan gebeuren door de aanleg van voetpaduitstulpingen waarbij extra plantvakken en bomen worden voorzien.
Budget 2020-2025	750.000 EUR

Tuinstraten

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Marij Preneel
Beleidsdoelstelling	2BOR01 - Samen maken we Borgerhout
Actieplan	2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper
Actie	2BOR010301 - We zorgen voor de (her)inrichting van straten en pleinen, en voor voldoende veilige en toegankelijke voet- en fietspaden en oversteekplaatsen
Toelichting	Enerzijds wordt met de aanleg van een tuinstraat maximale vergroening en verblauwing als specifiek doel vooropgesteld. Hierdoor is een tuinstraat een interessant concept om op verschillende locaties groenblauwe stapstenen te realiseren, om hemelwater lokaal op te vangen en te infiltreren zoals vooropgesteld in het waterplan en om de robuuste groenruimten te verbinden zoals voorgesteld in het bovenlokaal groenplan. Om dit te bereiken wordt maximale ontharding vooropgesteld. Anderzijds beoogt een tuinstraat een hoge betrokkenheid van bewoners bij het ontwerp van de straat alsook bij het beheer en onderhoud (bijvoorbeeld: aanleggen van geveltuinten of onderhoud van plantvakken in de publieke ruimte). Draagvlak en een wil tot participatie van de bewoners zijn belangrijke voorwaarden voor het opzetten van een sterk participatief

proces.

Budget 2020-2025 730.000EUR

'Woonstraat Breekt Uit'

Beleidsdomein Sterk bestuurd stad - Decentralisatie

Bevoegde schepen Marij Preneel

Beleidsdoelstelling 2BOR01 - Samen maken we Borgerhout

Actieplan 2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper

Actie 2BOR010301 - We zorgen voor de (her)inrichting van straten en pleinen, en voor voldoende veilige en toegankelijke voet- en fietspaden en oversteekplaatsen

Toelichting Met de aanleg van een 'woonstraat breekt uit' wordt een kwalitatieve woonomgeving versterkt. Dit is gekoppeld aan het project "De klimaatrobuuste straat" waarbij een klassiek straatontwerp wordt versterkt. Daarenboven wordt hier ook vertrokken vanuit een specifieke klimaatopgave (bijvoorbeeld: wateroverlast, droogte, hitte of groentekort), een gebiedsgerichte aanpak en het koppelen van de private en publieke ruimte. Een gebiedsgerichte aanpak is noodzakelijk om ten gronde een antwoord te kunnen bieden op de wateropgave door klimaatverandering.

Bovendien wordt zowel de publieke als private ruimte betrokken, de klimaatopgave van een straat wordt immers niet begrensd door de grenzen van het openbaar domein. Hierbij wordt een sterke samenwerking tussen publieke ruimte, EMA (EcoHuis), Aquafin en Water-link opgezet om bijvoorbeeld afkoppeling en ontharding op privaat terrein te realiseren. Bovendien worden bewoners sterk betrokken bij de procedure van ontwerp, beheer en onderhoud en ook geactiveerd om zelf acties te ondernemen op privaat terrein (bijvoorbeeld: ontharden voortuin of afkoppelen van hun regenwater). Draagvlak en de wil tot participatie van de bewoners zijn ook hier belangrijke voorwaarden voor het opzetten van een sterk participatief proces.

Budget 2020-2025 2.500.000EUR

Projecttoelagen

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Marij Preneel
Beleidsdoelstelling	2BOR01 - Samen maken we Borgerhout
Actieplan	2BOR0104 – Borgerhout is een verantwoordelijk district
Actie	2BOR010402 – Door het geven van financiële en andere impulsen, zijn we verantwoordelijk district
Toelichting	<p>Dit reglement heeft tot doel de bewoners, verenigingen en organisaties te ondersteunen die actief mee vorm geven aan de gemeenschap van het district Borgerhout en zodoende van Borgerhout een harmonieus en levendig district maken. Bewoners organiseren initiatieven op het niveau van een straat of een wijk, waardoor zowel initiatiefnemers als deelnemers versterkt worden in hun deelname aan de samenleving. Verenigingen en organisaties organiseren activiteiten of projecten die gericht zijn op kinderen en jongeren, op senioren, op sportbeoefening, op cultuur of op versterking van de buurt.</p> <p>Elk initiatief draagt bij tot:</p> <ul style="list-style-type: none">- het goed samenleven in de buurten en wijken;- het verbeteren van de woonomgeving;- het verrijken en levendiger maken van het district;- het versterken van de positieve uitstraling van het district;- een actieve deelname van alle districtsbewoners aan de samenleving. <p>Hieronder vind je oa. Groene Delta, Toekomststraten, Buurtbomen, groenslingers, geveltuinen en buurtcontracten</p>
Budget 2020-2025	131.000 EUR

Groenslingers en verticaal groen

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Marij Preneel
Beleidsdoelstelling	2BOR01 - Samen maken we Borgerhout
Actieplan	2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper
Actie	2BOR010302 - Het districtsbestuur wil blijven inzetten op de vergroening van de openbare ruimte, waarbij we focussen op duurzame, ecologische ingrepen en het tuinstraat-principe.

Toelichting Het installeren van **groenslingers** zorgt voor vergroening op plaatsen waar structureel geen bomen kunnen gezet worden. Het geeft straten een groenere uitstraling, zorgt voor een microklimaat, afkoeling, stikstofopname door de beplanting en een kleurrijk uitzicht.

Daar waar mogelijk wil het district de bewoners zelf aan de slag laten gaan met **verticaal groen** of gevelgroen langs hun huizen te geleiden. Het district voorziet de aanzet met het kosteloos leveren en plaatsen van een klimhulp, het aanbieden van een klimplant uit een keuzepakket en potgrond, zodat de bewoners kunnen starten. Met het vergroenen van gevels, wordt er een extra groendimensie gegeven aan straten, zorgt dit voor isolatie van de huizen, kunnen bloeirijke planten een extra kleurrijke bijdrage leveren in het straatbeeld, verbindt het burens die gezamenlijk willen investeren in een groener uitzicht van hun leefomgeving, biedt het nestmogelijkheden voor kleine insecten/vlinders/vogels in stadsomgeving, ...

Budget 2020-2025 50.000 EUR

Buurttoelagen

Beleidsdomein Sterk bestuurde stad - Decentralisatie

Bevoegde schepen Marij Preneel

Beleidsdoelstelling 2BOR01 - Samen maken we Borgerhout

Actieplan 2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper

Actie 2BOR010302 - Het districtsbestuur wil blijven inzetten op de vergroening van de openbare ruimte, waarbij we focussen op duurzame, ecologische ingrepen en het tuinstraat-principe

Toelichting Via buurttoelagen kunnen bewoners een aanvraag doen om bepaalde stadsmaterialen te ontlenen om hun straat verder te vergroenen en de cohesie tussen de bewoners te versterken door onder andere het ontlenen van bloembakken.

Budget 2020-2025 Niet van toepassing

iny Forest

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Marij Preneel
Beleidsdoelstelling	2BOR01 - Samen maken we Borgerhout
Actieplan	2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper
Actie	2BOR010302 - Het districtsbestuur wil blijven inzetten op de vergroening van de openbare ruimte, waarbij we focussen op duurzame, ecologische ingrepen en het tuinstraat-principe.
Toelichting	Een concept waarbij een minibos ter grootte van een tennisbaan vol geplant wordt met een nieuw stukje natuur. Zo wordt het een plek voor vogels, bijen, kleine zoogdieren en leren de kinderen spelenderwijs de natuur terug te ontdekken.
Budget 2020-2025	Niet van toepassing

Aanplantingen

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Marij Preneel
Beleidsdoelstelling	2BOR01 - Samen maken we Borgerhout
Actieplan	2BOR0103 - Elke bezoeker en bewoner vindt Borgerhout duurzaam, groen en proper
Actie	2BOR010302 - Het districtsbestuur wil blijven inzetten op de vergroening van de openbare ruimte, waarbij we focussen op duurzame, ecologische ingrepen en het tuinstraat-principe.
Toelichting	<p>De groendienst engageert zich om ecologische en bij-vriendelijke beplanting aan te planten op locaties waar dit mogelijk is. Bij aanplant van jonge bomen kunnen er combinaties vaste planten aangeplant worden die zorgen voor diversiteit en kleur in het straatbeeld.</p> <p>Ook mensen mogen zelf het initiatief nemen en een 'buurtboom' aanvragen. Zij nemen dan de adoptie van de boomspiegel over op openbaar domein en planten zelf kleurrijke/bij-vriendelijke/... beplanting aan om op eigen initiatief te onderhouden.</p>
Budget 2020-2025	Niet van toepassing

5 District Deurne

Groenslingers

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Frank Vercammen
Beleidsdoelstelling	2 DEU01 - Ambitieuze Deurne
Actieplan	2DEU0101 - Een leefbaar Deurne (groen-grijs)
Actie	2DEU010102 - Groen en begraafplaatsen
Toelichting	District Deurne heeft de ambitie om het aantal groenslingers in de straten van het district gevoelig te verhogen. Deze actie verhoogt de buurtbetrokkenheid op vergroening en zorgt voor een ecologische aankleding van straten.
Budget 2020-2025	12.000 EUR

Tuinstraat

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Freddy Lorent
Beleidsdoelstelling	2 DEU01 - Ambitieuze Deurne
Actieplan	2DEU0101 - Een leefbaar Deurne (groen-grijs)
Actie	2DEU010101 - Grijs, straatmeubilair en verkeersveiligheid
Toelichting	District Deurne heeft de ambitie om ten minste 1 tuinstraat te realiseren tijdens deze legislatuur, meerbepaald in de Jan Olieslagersstraat. De uitvoering is voorzien in 2021. Er is een intensief inspraakproject aan gekoppeld om zo de inwoners van de straat van nabij te betrekken bij het uitdenken, uittekenen en realiseren van het project.
Budget 2020-2025	225.000 EUR

Groene Sproet

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
----------------------	--

Bevoegde schepen	Freddy Lorent
Beleidsdoelstelling	2 DEU01 - Ambitieuus Deurne
Actieplan	2DEU0101 - Een leefbaar Deurne (groen-grijs)
Actie	2DEU010101 - Grijs, straatmeubilair en verkeersveiligheid
Toelichting	District Deurne wil in de Kronenburgwijk (Deurne Noord) waar er een groot tekort aan groene ruimte is, een buurtpark realiseren. Daarom is er hard nagedacht om het concept van een “Groene Sproet” te ontwikkelen. Dit buurtpark moet er voor zorgen dat er ongeveer 1 Ha groene ruimte bijkomt waar kinderen kunnen spelen, waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten en waar er gewoon gezellig kan gezeten worden.
Budget 2020-2025	240.000 EUR

Drie groene Sproeten Kronenburg

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Elke Brydenbach
Beleidsdoelstelling	2 DEU01 - Ambitieuus Deurne
Actieplan	2DEU0101 - Een leefbaar Deurne (groen-grijs)
Actie	2DEU010103 – Speel- en sportruimtes
Toelichting	In de wijk Kronenburg (Deurne Noord) is er bijna geen groene ruimte en weinig plaats op te spelen. Daarom worden er drie “Groene Sproeten” heraangelegd. Dit zijn kleine pleintjes en speelplekken in de wijk die kinderen de gelegenheid geven om op een veilige en leuke manier speelprykkels te doen krijgen op het openbaar domein.
Budget 2020-2025	60.000 EUR

6 District Ekeren

Groen

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Ronny Kruyniers (Groen en parken)
Beleidsdoelstelling	2EKE01 We verzekeren de toekomst van Ekeren door samen te bouwen aan een meerkernig groen district waar een gevarieerd en kwaliteitsvol publiek aanbod aanwezig is.
Actieplan	2EKE0101 We realiseren een kwaliteitsvol en veilig publiek domein door in te zetten op duurzaam en planmatig onderhoud en heraanleg.
Actie	2EKE010101 Ekeren is een groen en bloemrijk district
Toelichting	<ul style="list-style-type: none">- Stimuleren groene voortuinen: Het district Ekeren stimuleert bewoners om hun voortuinen te vergroenen. Naast een esthetische meerwaarde draagt deze vergroening bij aan waterinfiltratie, klimaatadaptatie en soortendiversiteit van beplanting dat kleine insecten ten goede komt.- Realiseren bloemenweiden voor bijen: Het district Ekeren realiseert bloemenweiden voor bijen en draagt hiermee bij aan de versterking van de biodiversiteit in het district.
Budget	Stimuleren groene voortuinen: 18.000 EUR Realiseren bloemenweiden voor bijen: 10.000 EUR

Heraanleg openbaar domein

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Koen Palinckx
Beleidsdoelstelling	2EKE01 We verzekeren de toekomst van Ekeren door samen te bouwen aan een meerkernig groen district waar een gevarieerd en kwaliteitsvol publiek aanbod aanwezig is.
Actieplan	2EKE0101 We realiseren een kwaliteitsvol en veilig publiek domein door in te zetten op duurzaam en planmatig onderhoud en heraanleg.
Actie	2EKE010102 Het publiek domein is goed onderhouden en kwaliteitsvol (her)aangelegd met veel aandacht voor veilig verkeer, toegankelijkheid en voor de zwakke weggebruiker.

Toelichting

- Prinshoeweg: De Prinshoeweg wordt heraangelegd. Bij deze heraanleg wordt de overwelfde beek open gelegd. Hiermee vergroot de waterbuffering en waterinfiltratie. De open beek werkt ook verkoelend bij hittestress.
- Asterlaan/Tulpenlaan: Bij de heraanleg van deze straten worden in de groenzones wadi's aangelegd. Hiermee vergroot de waterbuffering en waterinfiltratie.
- Driehoekstraat – Bund - pad muziekaacademie: Het onverharde pad tussen de Driehoekstraat en de Bund wordt over de volledige lengte aangelegd in waterdoorlatende materialen. Bij de heraanleg wordt er maximaal ingezet op waterinfiltratie en -buffering.
- Marcel De Backerstraat - Isabellalei: Bij de heraanleg van deze straten wordt een gracht aangelegd aan de parkzijde. Hiermee vergroot de waterbuffering en waterinfiltratie.
- Heraanleg Pastorijveld/Rozemaaveld/Vuurkruisenstraat: Het openbaar domein in dit gebied is sterk verhard/grijs. Bij de heraanleg worden er 51 bijkomende bomen geplant, waarmee wordt bijgedragen aan het beperken van de opwarming van de stad, het verbeteren van de luchtkwaliteit en de waterhuishouding
- Meerwerk Bist (2020): In dit project wordt alle regenwater afgeleid naar de vijvers van park Hof De bist, via open grachten wordt het overtollige regenwater – indien het niet ter plekke kan infiltreren - vertraagd afgevoerd naar een gescheiden rioleringsstelsel in de Veltwijcklaan.
- Masterplan Kerkomgeving Sint Lambertus: het district Ekeren keurde een masterplan goed voor Ekeren centrum. Deze legislatuur wordt de heraanleg van de kerkomgeving (een actiepun uit het masterplan) aangepakt. Deze omgeving is sterk verhard/grijs. In het project wordt extra ingezet op vergroening en ontharding van deze omgeving, , waarmee wordt bijgedragen aan het beperken van de opwarming van de stad, het verbeteren van de luchtkwaliteit en de waterhuishouding

Budget

2.288.913,13 EUR

- Prinshoeweg: 1.543.600 EUR
 - Asterlaan/Tulpenlaan: 620.000 EUR
 - Driehoekstraat – Bund - pad muziekaacademie: 151.500 EUR
 - Marcel De Backerstraat - Isabellalei: 272.550 EUR
 - Heraanleg Pastorijveld/Rozemaaveld/Vuurkruisenstraat: 505.000 EUR
 - Meerwerk Bist (2020): 114.000 EUR
 - Masterplan Kerkomgeving: 472.263,31 EUR (= aandeel district)
-

7 District Hoboken

Ontharding en vergroening openbaar domein

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Carine Leys Paul De Ranter
Beleidsdoelstelling	2HOB01 - Hoboken speelt zijn troeven uit
Actieplan	2HOB0101 - We investeren in een goed onderhouden, fietsvriendelijk en groen district met plaats voor sport, spel en parkeren
Acties	2HOB010101 - Het openbaar domein wordt kwalitatief onderhouden en (her)aangelegd 2HOB010104 - Het publiek groen is kwalitatief onderhouden en er wordt bijkomend groen aangelegd
Toelichting	Ontharding, vergroening en eventueel verblauwing waar mogelijk bij heraanleg van openbaar domein. Aanleg tuinstraat, aanleg woonstra(a)t(en) en realisatie van andere onthardingsprojecten, aanleg microforests, deelname aan Antwerpen Breekt Uit. Duurzaam materiaal ter vervanging van bloementorens.
Budget 2020-2025	Niet van toepassing

Gevelgroen en groenslingers

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Paul Ranter Tom De Boeck
Beleidsdoelstelling	2HOB01 - Hoboken speelt zijn troeven uit
Actieplannen	2HOB0101 - We investeren in een goed onderhouden, fietsvriendelijk en groen district met plaats voor sport, spel en parkeren 2HOB0103 - Samen met de actieve Hobokenaar maken we een welvarend, warm en bruisend district
Actie	2HOB010104 - Het publiek groen is kwalitatief onderhouden en er wordt bijkomend groen aangelegd

2HOB010301 - Bewonersinitiatieven, die het samenleven en de leefbaarheid bevorderen, worden ondersteund en aangemoedigd

Toelichting Stimuleren en onderhouden van groenslingers, stimuleren en ondersteunen van aanleg geveltuinen, deelname aan stedelijke actie Breek uit!

Budget 2020-2025 20.000 EUR

8 District Merksem

Vergroenen

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Gilbert Verstraelen
Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
Actieplan	2MER0101 Bouwen aan een leefbaar en groen district
Actie	2MER010101 Kwalitatief groen versterkt het district - Groene accenten Reyenlanddreef
Toelichting	Vergroenen van Reyenlanddreef door groene accenten in de straat aan te brengen, ontharden door vergroten boomvakken en extra plantvakken (inclusief kpt Laarsebaan) + ontharden voortuinen stimuleren. Vergroenen van tuinstraten door aankoop van oa. Groenslingers.
Budget 2020-2025	155.000 EUR

Bomen in straten en parken

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Gilbert Verstraelen
Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
Actieplan	2MER0101 Bouwen aan een leefbaar en groen district
Actie	2MER010101 Kwalitatief groen versterkt het district - Bomen in straten en parken
Toelichting	Aanplanten van nieuwe bomen in straten en parken, al dan niet gekoppeld aan heraanleg.
Budget 2020-2025	210.000 EUR

Heraanleg Gaston Bergmansdreef

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Gilbert Verstraelen
Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
Actieplan	2MER0101 Bouwen aan een leefbaar en groen district
Actie	2MER010101 Kwalitatief groen versterkt het district - Heraanleg Gaston Berghmansdreef
Toelichting	Heraanleg toegangsdreef Bouckenborghpark, met aanplant nieuwe bomendreef.
Budget 2020-2025	508.000 EUR

Uitbreiding Bouckenborghpark

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Gilbert Verstraelen
Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
Actieplan	2MER0101 Bouwen aan een leefbaar en groen district
Actie	2MER010101 Kwalitatief groen versterkt het district - Uitbreiding Bouckenborghpark
Toelichting	Opkuis en inrichting van een braakliggend stuk grond ter uitbreiding van Bouckenborghpark. Meer toegankelijk groen voor bewoners van Merksem en mogelijkheden tot aanplant bomen.
Budget 2020-2025	1.144.000 EUR

Buitenaanleg Runcvoorthof

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Gilbert Verstraelen
Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
Actieplan	2MER0101 Bouwen aan een leefbaar en groen district
Actie	2MER010101 Kwalitatief groen versterkt het district - Runcvoortpark - buitenaanleg Runcvoorthof

Toelichting	Terlindenhofstraat wordt deels een groene parkdreef + uitbreiding Runcvoortpark aan achterzijde kasteel (momenteel deel verhard binnengebied) + aanleg extra vijver/wadi voor opvang regenwater straat en kasteel
-------------	---

Budget 2020-2025	636.700 EUR
------------------	-------------

Heraanleg openbaar domein

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
----------------------	--

Bevoegde schepen	Wendy Simons
------------------	--------------

Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
---------------------	---

Actieplan	2MER0101 Bouwen aan een leefbaar en groen district
-----------	--

Actie	2MER010102 Slim investeren in het openbaar domein - Heraanleg openbaar domein
-------	---

Toelichting	Kruispunten Rodeloopstraat : heraanleg kruispunten + deels ontharden parkeerstrook ter hoogte van kruispunten.
-------------	--

Parking hoek Eugeen Meeusstraat – Duvelshoek:aanleg groene parking (grasdallen en grote plantvakken)

Volledige heraanleg van de volgende straten door o.a. het inzetten op vergroenen en verblauwen

- Gasthuishoevestraat
- Rustoordstraat
- Akkerbouwstraat
- Trammezandlei – Ridder Van Parijsstraat
- Doelhofstraat
- Catershoflaan

Budget 2020-2025	4.822.000 EUR
------------------	---------------

Heraanleg speel- en sportterreinen

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
----------------------	--

Bevoegde schepen	Sonja De Meyer en Patrick Van den Bempt
------------------	---

Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
---------------------	---

Actieplan	2MER0101 Bouwen aan een leefbaar en groen district
-----------	--

Actie	2MER010103 Sport en spel zijn geïntegreerd in het openbaar domein - Speel – en sportterreinen
-------	---

Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> - Kastanjeboomplein: heraanleg speel- en sportterrein, inzetten op infiltratie regenwater bij aanleg nieuw verhard sportterrein - Winterling: heraanleg speel- en sportterrein, inzetten op infiltratie regenwater bij aanleg nieuw verhard sportterrein (wadi) + aanplant bomen/beplanting + extensief maaibeheer
--------------------	---

Budget 2020-2025 460.000 EUR

Subsidies buurtinitiatieven

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
----------------------	--

Bevoegde schepen	Gilbert Verstraelen
-------------------------	---------------------

Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
----------------------------	---

Actieplan	2MER0103 Trots op een dynamisch Merksem
------------------	---

Actie	2MER010301 Samen werken aan een dynamisch Merksem - Subsidies buurtinitiatieven
--------------	---

Toelichting	<p>Subsidies kunnen onder andere gebruikt worden voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - groepsaanvragen van bewoners waarbij minstens 8 gezinnen van eenzelfde straat samen boomspiegels willen beplanten en onderhouden - groepsaanvragen van bewoners waarbij minstens 4 gezinnen van eenzelfde straat samen geveltuinen willen aanleggen
--------------------	---

Budget 2020-2025 35.000 EUR

Masterplan 't Dokske en Kop van Merksem

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
----------------------	--

Bevoegde schepen	Volledig districtcollege + Annick De Ridder (samenwerking district en stad)
-------------------------	---

Beleidsdoelstelling	2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem
----------------------------	---

Actieplan	2MER0106 Merksemse wijken krijgen kansen op maat
------------------	--

Actie	2MER010601 Masterplan Merksem-Zuid
--------------	------------------------------------

Toelichting	Opmaak masterplan voor de omgeving Merksem 't Dokske en Kop van Merksem met o.a. focus op mogelijkheden tot vergroenen en verblauwen van de buurt.
--------------------	--

Budget 2020-2025 270.000 EUR

Waterplein Borrewaterstraat

Beleidsdomein Sterk bestuurde stad - Decentralisatie

Bevoegde schepen Volledig districtscollege

Beleidsdoelstelling 2MER01 Trots op een leefbaar, veilig en dynamisch Merksem

Actieplan 2MER0106 Merksemse wijken krijgen kansen op maat

Actie 2MER010601 Masterplan Merksem-Zuid - Waterplein Borrewaterstraat met ruimte voor speel en sport

Toelichting Heraanleg speel- en sportterrein, o.a. inzetten op vergroenen en verblauwen (buffering regenwater)

Budget 2020-2025 858.000 EUR

9 District Wilrijk

Verticaal groen

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Hans Ides
Beleidsdoelstelling	2WIL01 - 7 unieke en diverse wijken, samen één bruisend Wilrijk
Actieplan	2WIL0108 Groen
Actie	2WIL010801 Groen openbaar domein - Verticaal groen
Toelichting	Verticaal groen is een van de mogelijke manieren om meer groen in de straten aan te brengen. Daarom wil Wilrijk projecten starten aan de brug van de A12 en aan het gemeenschapscentrum om daar groenere plekken van te maken. Ook de luifel op de Bist moet een groene uitstraling krijgen. We vergroenen waar mogelijk fietsenstallingen (groene daken, klimplanten rondom)
Budget 2020-2025	50.000 EUR

Gevelgroen - groenslingers

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Hans Ides
Beleidsdoelstelling	2WIL010801 - 7 unieke en diverse wijken, samen één bruisend Wilrijk
Actieplan	2WIL0108 Groen
Actie	2WIL010801 Groen Openbaar Domein – Gevelgroen, groenslingers
Toelichting	<p>We vergroenen nog meer grijze straten en pleinen. In straten waar geen bomen aangeplant kunnen worden, bekijken we of er andere opties zijn om toch te vergroenen (groenslingers, geveltuinen,...).</p> <p>Vergroeningsreglement in opmaak : Het district Wilrijk wil de Wilrijkenaar stimuleren om maatregelen te nemen met het oog op klimaatverandering en wil de Wilrijkenaar daarbij maximaal ondersteunen met focus op geveltuinen, groenslingers, buurtcontracten, ontharden voortuinen, onderhoud boomspiegels</p>
Budget 2020-2025	12.500 EUR

Toekomstbomen

Beleidsdomein	Sterk bestuurde stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Hans Ides
Beleidsdoelstelling	2WIL01 - 7 unieke en diverse wijken, samen één bruisend Wilrijk
Actieplan	2WIL0108 Groen
Actie	2WIL010801 Groen openbaar domein - Toekomstbomen
Toelichting	We investeren in toekomstbomen. Niet enkel bovengrondse ruimte telt, maar ook ondergronds heeft een boom voldoende ruimte nodig. Bij elk nieuw ontwerp moet kritisch bekeken worden of een straat ruimte heeft om toekomstbomen te voorzien en óf er meer ondergrondse ruimte kan voorzien worden aan bestaande bomen. Bij de aanplant van bomen zorgen we ervoor dat ze maximaal kunnen uitgroeien. Hiervoor wordt de dag van vandaag ook rekening gehouden met de ondergrondse ruimte. Daar wordt extra in geïnvesteerd, bijvoorbeeld door gebruik te maken van sandwichconstructies. Want hoe groter het bladvolume van de bomen, des te zuiverder onze lucht.
Budget 2020-2025	Zie fiche 'Toekomstbomen en Bomenbank' van de stad

Citytree

Beleidsdomein	Sterk bestuurde stad - Decentralisatie
Bevoegde schepen	Hans Ides
Beleidsdoelstelling	2WIL01 - 7 unieke en diverse wijken, samen één bruisend Wilrijk
Actieplan	2WIL0108 Groen
Actie	2WIL010801 Groen openbaar domein - Citytree (of alternatief)
Toelichting	Bomen en struiken zijn stofvangers en natuurlijke verkoelers. Vlaanderen is het meest verkavelde gewest in EURpa. Bomen en struiken in de stad filteren fijnstof uit de lucht en kunnen de fijnstofconcentratie in de stad met 60% doen dalen. Als fijne stofdeeltjes in contact komt met bladeren en takken, blijven ze eraan vasthangen en bij een volgende regenbui spoelen ze af naar de bodem waardoor ze niet worden ingeademd. Een boom van twintig jaar oud filtert gemiddeld 100 gram fijnstof per jaar uit de lucht. Hoe dichter de bomen of struiken bij de vervuiliingsbron staan, hoe krachtiger hun reinigend vermogen. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende lucht door de beplanting kan stromen: er moet dus ook rekening gehouden worden met de plantdichtheid. Wij gaan dus voor extra bomen en planten voor gezonde lucht, zo dicht mogelijk bij de drukke verkeersaders. Specifiek

voor fijnstof geldt immers dat het effect van bomen en struiken het grootst is dicht bij de vervuilingsbron. Door het potentieel voor de aanplant van extra bomen nabij drukke verkeersassen en woongebieden te inventariseren, kunnen de effecten worden gemaximaliseerd.

Budget 2020-2025 35.000 EUR

Zomertuin

Beleidsdomein Sterk bestuurd stad - Decentralisatie

Bevoegde schepen Hans Ides

Beleidsdoelstelling 2WIL01 - 7 unieke en diverse wijken, samen één bruisend Wilrijk

Actieplan 2WIL0108 Groen

Actie 2WIL010801 Groen openbaar domein - Zomertuin

Toelichting Inrichten van pop-up zomertuinen om meer ruimte te creëren, ook voor ontmoeting en samenleven.

Budget 2020-2025 20.000 EUR

Tuinstraten

Beleidsdomein Sterk bestuurd stad - Decentralisatie

Bevoegde schepen Werner Theuns

Beleidsdoelstelling 2WIL01 - 7 unieke en diverse wijken, samen één bruisend Wilrijk

Actieplan 2WIL0107 Grijs

Actie 2WIL010701 Aanleg en heraanleg - Tuinstraat Aziëlaan

Toelichting We onderzoeken welke straten in Wilrijk de potentie hebben om een mooie tuinstraat te worden (en we implementeren alvast de Aziëlaan).

Budget 2020-2025 144.000 EUR

Andere entiteiten

1 AG Stedelijk Onderwijs

Voldoende duurzame en inspirerende leer- en werkomgevingen

Beleidsdomein	Lerende en werkende stad
Bevoegde schepen	Jinnih Beels
Beleidsdoelstelling	2LWS02 – Antwerpen is de onderwijs hoofdstad van Vlaanderen
Actieplan	2LWS0205 – Stedelijk Onderwijs bouwt mee aan de stad van morgen
Actie	2LWS020504 – Voldoende duurzame en inspirerende leer- en werkomgevingen
Toelichting	<p>In november 2019 keurde de raad van bestuur van het Stedelijk onderwijs zowel het meerjarenplan en de ambitienota 2020-2025, als de beleidsvisie patrimonium 2020-2050 en het masterplan patrimonium 2020-2025 goed.</p> <p>Beleidsvisie patrimonium 2020-2050</p> <p>Het Stedelijk Onderwijs wil zijn verantwoordelijkheid blijven opnemen in het realiseren van extra capaciteit, binnen het kader van haar strategische aanbodambitie en in overleg met de andere onderwijsaanbieders. Om de schaarse ruimte in Antwerpen maximaal en op een ruimtelijk kwaliteitsvolle manier te ontwikkelen, moet worden ingezet op het ontwerpen en realiseren van flexibele, polyvalente en multifunctionele gebouwen. Deze breed inzetbare gebouwen bieden ook in de toekomst een antwoord op demografische, maatschappelijke en pedagogische evoluties. Meer dan ooit zet het Stedelijk Onderwijs in op het versterken van het schoolteam en de leerkracht. Zij maken immers elke dag opnieuw het verschil in het realiseren van maximale leerwinst bij de leerlingen. Een gezonde en uitdagende leeromgeving levert een bewezen bijdrage om dit leerproces te versterken. Luchtkwaliteit en akoestiek zijn belangrijke aspecten om het welbevinden te verhogen en de leerprestaties te verbeteren. De aanwezigheid van kwaliteitsvol groen draagt bij tot een aangename en stimulerende schoolomgeving. Tegelijk past dit ook binnen de brede ambitie van de Stad en het Stedelijk Onderwijs om duurzaam te bouwen en bij te dragen aan de stedelijke klimaatdoelstellingen.</p> <p>Masterplan patrimonium 2020-2025</p> <p>Het Masterplan Onderwijspatrimonium 2020-2025 van het Stedelijk Onderwijs is een concreet programma van vastgoedprojecten (nieuwbouw en renovaties) die bijdragen tot het realiseren van 4 ambities:</p> <ol style="list-style-type: none">1. In een grootstedelijke context met een sterke demografische groei voorziet Stedelijk Onderwijs in een voldoende en gepast aanbod en draagt

- zijn steentje bij tot de nodige capaciteitsuitbreidingen in basis- en secundair onderwijs.
2. Het Stedelijk Onderwijs zet zijn inhaalbeweging verder en zorgt voor het behoud van capaciteit door het bouwen, renoveren en onderhouden van zijn schoolgebouwen tot kwalitatieve en gezonde leer- en werkomgevingen.
 3. Het Stedelijk Onderwijs realiseert duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen. We realiseren mee de klimaatdoelstellingen van de stad met energiebesparende maatregelen, meer groen in buitenruimtes, verbetering van de luchtkwaliteit, ...
 4. Het Stedelijk Onderwijs voorziet multifunctionele en flexibele gebouwen en speelplaatsen, die waar mogelijk breed kunnen gebruikt worden door wijk-, cultuur- en sportverenigingen, zodat de school het kloppend hart van de wijk kan zijn.

In het masterplan 2020-2025 (versie november 2019) is een duidelijk doel gesteld mbt energie-efficiëntie:

- Theoretische energiebesparing in kWh: 5036286
- Theoretische CO2-reductie in ton/kWh: 968

In het masterplan 2020-2025 is een reeks energiebesparende projecten vooropgesteld. Deze worden gedeeltelijk uitgevoerd binnen het huidige contract met Fluvius. Daarnaast onderhandelt het AG SO met Fluvius over een tijdelijke, nieuwe overeenkomst voor bijkomende vastgoedprojecten in 2020-2021.

Daarnaast is in het masterplan de ambitie geformuleerd om 18 speelplaatsen te vergroenen/ontharden.

Klimaatplan 2030

In uitvoering van de beleidsvisie Patrimonium 2020-2050 bereidt het AG SO een nota "Duurzame Scholen" voor om te komen tot een concreet actieplan om de klimaatdoelstellingen 2030 te halen. Binnen vooropgestelde thema's worden doelen, acties en pilootprojecten omschreven met het oog op de realisatie van toekomstbestendige schoolgebouwen.

In functie van de goedkeuring van het klimaatplan 2030 Antwerpen, zullen doelen worden bijgesteld en wordt gezocht naar de juiste partners om deze verder te realiseren.

Pilootprojecten

Er lopen ook een aantal pilootprojecten rond duurzaamheid:

*Met het oog op een duurzaam vastgoedbeheer wordt onderzoek gedaan naar de tijdelijke huisvesting van scholen tijdens grote vastgoedprojecten (nieuwbouw en renovaties) in de vorm van circulair bouwen. Welke keuzes kunnen we maken en hoe maken we deze doordacht en toekomstgericht?

*In 15 scholen worden 45 meetpunten geïnstalleerd om een beter zicht te krijgen op de binnen luchtkwaliteit en op de acties die daarrond moeten genomen worden.

Budget

Het budget voor het masterplan 2020-2025 zoals het is goedgekeurd door de raad van bestuur (eerste aanpassing meerjarenplan) is in totaal 272,5

mio EUR, verspreid over zes jaar. Er is geen specifieke budgetallocatie op het realiseren van doelstellingen rond energie efficiëntie of groene speelplaatsen. Deze zitten mee vervat in het totale budget.

We nemen bij alle keuzes die gemaakt worden binnen de vastgoedprojecten van het masterplan de verschillende duurzaamheidsthema's mee op. Bijgevolg wordt er naar gestreefd alle budgetten optimaal te benutten in functie van het behalen van de weergegeven doelstellingen.

2 AG Vespa

Verduurzamen stedelijk vastgoed

Beleidsdomein	Sterk bestuurd stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2SBS07 Patrimonium
Actieplan	2SBS0701 - reguliere taken patrimonium
Actie	2SBS070103 - verduurzamen stedelijk vastgoed
Toelichting	<p>De stad Antwerpen ontwikkelde een performant beleid voor haar eigen gebouwen. Al 10 jaar werkt de Energiebeheercel met een maatregelenmatrix om energiebesparende maatregelen in het stadspatrimonium te implementeren. Met deze matrix worden jaarlijks energiebesparende projecten geselecteerd op basis van het besparingspotentieel en de terugverdientijd.</p> <p>Daarnaast worden nieuwbouwprojecten en zware renovaties begeleid op vlak van duurzaamheid.</p>
Budget	7.500.000 EUR (1.250.000 EUR per jaar)

Cadix Houtdok

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2WNS01 wonen
Actieplan	2WNS0102 gevarieerd en betaalbaar woonaanbod
Actie	2WNS010203 Antwerps Woonmodel
Toelichting	<p>GRO als nieuwe duurzaamheidstool in pilootproject Cadix Houtdok</p> <p>AG VESPA ontwikkelt aan het Houtdok in de Cadixwijk een pilootproject in het kader van het Antwerps Woonmodel. Het betreft een 25-tal gezinsvriendelijke nieuwbouw wooneenheden. AG VESPA wil deze nieuwe ontwikkeling op een duurzame manier aanpakken: ecologisch, economisch en sociaal.</p> <p>Om duurzaamheid stevig te verankeren in het project, wordt gebruik</p>

gemaakt van GRO, de nieuwe duurzaamheidsmeter opgesteld door het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse Overheid. Dit instrument laat toe om de verschillende onderdelen binnen duurzaamheid vanaf het schetsontwerp tot en met de definitieve oplevering op te volgen. De diverse criteria (zoals bv materiaalkeuze, waterhergebruik, biodiversiteit, akoestiek, toegankelijkheid, ...) kunnen op maat van het project samengesteld worden.

GRO werkt met drie prestatieniveaus: goed, beter en uitstekend. Het ambitieniveau voor dit pilootproject wordt op een globale score 'beter' gezet. Dat betekent dat het gemiddelde over alle criteria, die van toepassing zijn, 'beter' is. Op basis van ervaring binnen dit project willen we voor toekomstige projecten de ambitie verder bepalen. Binnen dit vooropgesteld globaal prestatieniveau heeft de ontwerper de vrijheid om tot de meest interessante oplossing te komen voor de verschillende eisen waarop dit pilootproject in zijn globaliteit moet voldoen. Door GRO toe te passen zal gegarandeerd een kwalitatief, toekomstgericht en integraal duurzaam woonproject ontwikkeld worden.

Budget	11.340.000 EUR (=goedgekeurd projectbudget)
---------------	---

Arenawijk

Beleidsdomein	Woonstad
----------------------	-----------------

Bevoegde schepen	Fons Duchateau
-------------------------	----------------

Beleidsdoelstelling	2WNS01 wonen
----------------------------	--------------

Actieplan	2WNS0102 gevarieerd en betaalbaar woonaanbod
------------------	--

Actie	2WNS010204 betaalbare huur- en koopwoningen
--------------	---

Zuidrand: reconversie van woonblokken met erfgoedwaarde

Toelichting	De ruimtelijke uitdaging van de Arenawijk gaat over een reconversie van een sociale woonwijk gelegen te Deurne Zuid. Daarbij wordt het deel van de woningen aan de Zuidrand behouden en gerenoveerd tot private woningen, de Noordrand wordt afgebroken en vervangen door een nieuwbouw (sociale en bescheiden woningen) met bijkomende openbare functies. Daarnaast wordt het openbaar domein volledig vernieuwd.
--------------------	--

Op basis van voorafgaandelijke onderzoeken werd beslist om van alle bestaande gebouwen van Braem op de site, de meest waardevolle (zijnde de zuidrand) te behouden.

Er wordt in opdracht van AG VESPA een bouwtechnische haalbaarheidsstudie gevoerd voor de herontwikkeling tot private woningen, waarbij uiteraard ook de energetische aspecten worden onderzocht. Hierbij moet een balans

gezocht worden tussen collectieve grondige renovatie en later uit te voeren individuele inrichtingswerken door de toekomstige bewoners. De focus bij de zuidrand ligt op het implementeren van hedendaags wooncomfort binnen het modernistisch erfgoed.

Duurzaam bouwen binnen dit gegeven wordt gezien als een optimalisatieproces, waarbij de ‘constrained optimum’ gezocht zal worden. De energetische studie zal gebeuren op basis van de ‘quadras energetica’:

- Beperking van het energiegebruik door beperking van de vraag
- Mogelijk gebruik van restwarmte
- Gebruik van hernieuwbare energiebronnen
- Gebruik van fossiele brandstoffen

De resultaten van de onderzoeken worden meegenomen in het vervolgtraject om te komen tot een duurzame renovatie naar hedendaagse normen en comfort, zonder de erfgoedwaarden van het Braempatrimonium te schaden.

Budget	- Fase 1 (kleine zuidrand): 11.423.067,24 EUR excl. BTW
	- Fase 2: (grote zuidrand): 14.716.234,76 EUR excl. BTW

Begijnhof

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2WNS01 wonen
Actieplan	2WNS0102 gevarieerd en betaalbaar woonaanbod
Actie	2WNS010204 betaalbare huur- en koopwoningen

Focus op duurzaamheid en restauratie

Dit restauratieproject beoogt een maximale verzoening van duurzaamheidseisen met de erfgoedwaarde van het begijnhof.

Toelichting

AG VESPA heeft als doelstelling om op termijn het begijnhof volledig te restaureren en renoveren. Het begijnhof telt nu 47 wooneenheden, welke niet meer beantwoorden aan de hedendaagse normen op het vlak van woonkwaliteit. Het is de ambitie om een woonproject te realiseren met een gediversifieerd woningaanbod, dat verhuurd zal worden aan betaalbare prijzen.

De panden zullen zo veel mogelijk aangepast worden aan de hedendaagse normen (brandveiligheid, akoestiek, toegankelijkheid, EPB, ...). De energieprestatie van erfgoedgebouwen verbeteren, vraagt om

maatwerk. Een energieaudit stemt de energiedoelstellingen en het behoud van de erfgoedwaarden op elkaar af.

Per type pand zal een energieaudit worden opgemaakt. Een dergelijke studie bestaat uit:

- Een analyse van de bestaande energie-efficiëntie van het gebouw en energieverliezen
- Aanbevelingen om het gebouw beter te isoleren en energie te besparen
- Onderzoek naar de haalbaarheid van de aanbevelingen, waarbij er een impact- en risicoanalyse van de ingrepen op de constructie zal gebeuren en een kostenbatenanalyse van de ingrepen,

Deze studies zullen toelaten om een gemotiveerde keuze te nemen wat betreft de energiebesparende maatregelen, die de erfgoedwaarden en de bestaande constructie niet schaden.

Budget	16.000.000 EUR
---------------	----------------

Fierensblokken

Beleidsdomein	Woonstad
----------------------	-----------------

Bevoegde schepen	Fons Duchateau
------------------	----------------

Beleidsdoelstelling	2WNS01 wonen
---------------------	--------------

Actieplan	2WNS0102 gevarieerd en betaalbaar woonaanbod
-----------	--

Actie	2WNS010204 betaalbare huur- en koopwoningen
-------	---

Renovatie en herinvulling met focus op duurzaamheid en vergroening

Toelichting	<p>AG VESPA stelde de ambitie om alle daken, zowel bestaande als nieuwe te voorzien als groendaken, meer nog, als stadstuinen en dakterrassen, als rustige plekken die door de bewoners van de betaalbare huurappartementen gebruikt kunnen worden, om zo de leefbaarheid van dit erfgoed te verhogen, en toekomstbestendig en klimaatrobuust te maken. Concreet vergroenen we de gevels, voorzien we pergola's op de terrassen, wordt er met duurzaam en inheems groen gewerkt en wordt een blauw-groen natuurdak geplaatst dat regenwater buffert.</p>
-------------	--

Daarnaast betreft het de renovatie van een gebouw dat voorkomt op de lijst van onroerend erfgoed. Het gebouw zal qua EPB norm een 'ingrijpende renovatie' ondergaan, waarbij er geïsoleerd zal worden aan de binnenzijde (straatgevels mogen niet van uitzicht veranderen), met nadruk op ventilatie en vochthuishouding. Qua duurzaamheid worden zonnepanelen en

zonneboilers toegepast.

Budget	45.831.219,32 EUR
--------	-------------------

Heraanleg van Scheldekaaien

Beleidsdomein	Woonstad
----------------------	-----------------

Bevoegde schepen	Annick De Ridder
-------------------------	------------------

Beleidsdoelstelling	2WNS02 - Stadsontwikkeling
----------------------------	----------------------------

Actieplan	2WNS0202 - Projectwerking
------------------	---------------------------

Actie	2WNS020201 – Projecten opvolgen tot voltooiing
--------------	--

Toelichting	<p>Antwerpen is bezig met een grootschalige heraanleg van de Scheldekaaien. De Scheldekaaien zijn een strook van 6,7 kilometer van het Droogdokkeneiland in het noorden tot Blue Gate Antwerp in het zuiden. De volgende jaren veranderen ze grondig van uitzicht. De werken gebeuren in fases in verschillende deelprojecten en deelgebieden en nemen een 15-tal jaar in beslag. De eerste werken zijn inmiddels voltooid met de aanleg van de Belvédère in het Droogdokkenpark en een gedeelte van de kaaizone Sint-Andries en Zuid. Om de band tussen de stad en Schelde te herstellen, worden de verschillende deelgebieden heraangelegd volgens het masterplan Scheldekaaien (2010).</p>
--------------------	---

Waarom dit project?

Er zijn drie redenen om de Scheldekaaien te vernieuwen: de historische kaaimuur is in slechte staat en moet dringend gerenoveerd worden, de waterkering moet hoger om de stad tegen overstromingen te beschermen en delen van de kaaien liggen er verwaarloosd bij.

Het masterplan Scheldekaaien biedt daarom een antwoord op drie doelstellingen:

1. de stabilisatie van de kaaimuur en dit met verschillende technieken afhankelijk van de staat van de huidige muur en de verwachtingen naar toekomstig gebruik van de vernieuwde of nieuwe kaaimuur;
2. de verhoging van de waterkering tot 9.25m TAW (Tweede Algemene Waterpassing: dat is de referentiehoogte waartegenover hoogtemetingen in België worden uitgedrukt) conform het geactualiseerd Sigmapijan voor het Scheldebekken. Dit Sigmapijan moet de stad en haar hinterland ook in de toekomst voldoende beschermen tegen hogere waterstanden ten gevolge van de klimaatwijzigingen en stijging van de zeespiegel;
3. de heraanleg van de kaaistrook als een van de meest prominente

publieke ruimten in Antwerpen. Deze kaairuimte wordt omgevormd tot een robuust stedelijk landschap met aandacht voor het historisch erfgoed en –materiaalgebruik, maar evenzeer voor kwaliteiten en klimaatmaatregelen die men mag verwachten van het publiek domein in een stedelijke context, met name groenvulling, waterinfiltratie, sport- en spelmogelijkheden, eventbeleving, de inpassing van een reservatiestrook voor warmtenet-backbone e.a.

Wie werkt eraan mee?

AG VESPA coördineert de heraanleg van de Scheldekaaien en legt samen met de stad het openbaar domein aan. De Vlaamse Waterweg nv is verantwoordelijk voor de kaaimuurstabilisatie en verhoging van de waterkering.

Het masterplan is opgemaakt door het ontwerp bureau PROAP/WIT/D-RECTA/Idroesse in opdracht van de stad Antwerpen en De Vlaamse Waterweg nv, en kwam tot stand na doorgedreven participatie van de Antwerpse bevolking.

Voor de verdere uitwerking van het ontwerp van elk van de zeven deelgebieden worden bijkomende studie- en ontwerp opdrachten in de markt gezet.

Budget	Stedelijk budget in legislatuur 2020-2025: 70.947.192 EUR
---------------	---

Gedempte Zuiderdokken

Beleidsdomein	Woonstad
----------------------	-----------------

Bevoegde schepen	Annick De Ridder
-------------------------	------------------

Beleidsdoelstelling	2WNS02 - Stadsontwikkeling
----------------------------	----------------------------

Actieplan	2WNS0202 - Projectwerking
------------------	---------------------------

Actie	2WNS020201 – Projecten opvolgen tot voltooiing
--------------	--

Toelichting	De stad wil alternatieve en innovatieve oplossingen ontwikkelen voor de frequentere en intense regenval en hogere risico's op overstroming die in de toekomst verwacht worden. Het waterconcept voor het nieuwe park is vernieuwend door de brede waaier aan toepassingen die zowel ondergronds als bovengronds gebruikt worden: het maximaliseren van het infiltrerend vermogen, het bevoeien van de bomen, collectieve regenwaterputten voor het hergebruik van water, het bufferen van water in regentuinen en onder de centrale weide, een spiegelvijver aan de Waterpoort en wadi's. Voor drinkwater zal er op de Gedempte Zuiderdokken een proefproject 'circulaire waterzuivering' worden opgestart om hemelwater te zuiveren tot
--------------------	--

drinkwaterkwaliteit voor de buurt.

Met deze maatregelen hebben de Gedempte Zuiderdokken voldoende capaciteit om het eigen regenwater van buien met een terugkeerperiode van eens om de 20 jaar op te vangen. Dit zowel nu als in de toekomstige prognoses voor klimaatadaptatie in 2100. Daarnaast is Park Dok Zuid in staat om een aanzienlijk deel van het water uit de zuidwijk op te vangen.

De Gedempte Zuiderdokken worden een echt park met ruimte voor veel groen, water en recreatie. Mede hierdoor worden de Zuiderdokken een 'coolspot' waar het aangenaam vertoeven is in de zomer en waardoor de hittestress in de wijk wordt verminderd.

Budget	25.499.573,09 EUR
---------------	-------------------

Waterzuivering Park Brialmont

Beleidsdomein	Woonstad
----------------------	-----------------

Bevoegde schepen	Annick De Ridder
-------------------------	------------------

Beleidsdoelstelling	2WNS02 Stadsontwikkeling
----------------------------	--------------------------

Actieplan	2WNS0202 Projectwerking
------------------	-------------------------

Actie	2WNS020201 - Projecten opvolgen tot voltooiing 2WNS020201PA3711 - Park Brialmont fase
--------------	--

Toelichting	<p>De Villegaspark, Wolvenberg en Brilschanspark versmelten straks tot een groots Park Brialmont. Een groen hart dat klopt voor Berchem. Hiervoor werkten de stad Antwerpen en het district Berchem een masterplan uit dat gefaseerd gerealiseerd wordt. De eerste projecten 'Recreatief natuurpark Wolvenberg' en 'Entree Grotesteenweg' werden in het voorjaar 2020 geopend voor het publiek.</p>
--------------------	---

De stad Antwerpen wil innovatieve ecosysteemdiensten in functie van de klimaatadaptatie-uitdaging realiseren. Met het project 'Klimaatrobuust recreatief natuurpark Wolvenberg' wil de stad een innovatief en natuurgebaseerd zuiverings- en monitoringssysteem combineren met het recreatief natuurpark Wolvenberg. Met de middelen van de Thematische stadsvernieuwingsprojecten- 'Groen en blauw in de stad' 2018 - wordt de ambitie van het recent aangelegd recreatief natuurpark verhoogd tot een klimaatrobuust recreatief natuurpark.

De omliggende wijk Oud-Berchem heeft bij hevige regenval regelmatig te kampen met wateroverlast. Problemen ten gevolge van de klimaatproblematiek zullen toenemen. Er is nood aan buffers om water op te slaan en te (her)gebruiken op momenten van droogte. De stad wil het

overstromingsgevaar counteren zonder de aanwezige biodiversiteit in het Wolvenberg natuurgebied te bedreigen. Daartoe wordt het afstromend regenwater afgekoppeld van het riool en worden in het recreatieve park (en in de toekomst in het natuurgebied) waterbuffers voorzien waarbij een oplossing wordt gegeven voor de potentiële vervuiling met zouten, oliën, zware metalen en andere poluenten die het hemelwater kan bevatten. Het project is uniek en innovatief in Vlaanderen. Het project zal maximaal natuurgebaseerde oplossingen in combinatie met innovatieve waterzuiveringstechnologie inzetten. De zuiveringstechnieken worden effectief getest door metingen voor en na de zuiveringen.

Budget 270.000 EUR (enkel investeringsbudget waterzuivering)

Arena: klimaatbewuste wijk

Beleidsdomein Woonstad

Bevoegde schepen Annick De Ridder

Beleidsdoelstelling 2WNS02 stadsontwikkeling

Actieplan 2WNS020202 Stadsankers aanpakken, herbestemming, gebiedsontwikkeling,...

Actie we geven ruimte aan de stad van morgen. De focus ligt daarbij op Antwerpen als levendige woonstad op maat van de Antwerpenaren, als slimme netwerkstad en als robuust landschap met ruimte voor groen, water en recreatie.

Toelichting AG VESPA voert de regie over de gemengde ontwikkelingen van de Arenwijk in samenwerking met Woonhaven. In het nieuwe concept wordt een algemene opwaardering van de woonkwaliteit nagestreefd. Een aantal woningen van Braem worden grondig gerenoveerd met respect voor hun architectonische kwaliteiten en aangepast aan hedendaagse comforteisen, een aantal minder historisch waardevolle woningen wordt vervangen door nieuwbouw. De wijk wordt klimaatrobuust geconcipieerd door het binnengebied autoluw te maken en de publieke ruimte te ontharden en te vergroenen. Er wordt onderzocht welke maatregelen in de wijk maximaal kunnen bijdragen tot het stedelijk waterplan, bijvoorbeeld door buffering voor de ruimtere omgeving op wijkniveau in Deurne. Dit project werd voorgedragen om in aanmerking te komen als pilootproject voor Klimaatwijk met onderzoekssubsidies van de Vlaamse Overheid.

Budget 3.000.000 EUR

Slachthuissite

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Annick De Ridder
Beleidsdoelstelling	2WNS02 Stadsontwikkeling
Actieplan	2WNS0202 Projectwerking
Actie	2WNS0202 Stadskankers aanpakken, herbestemming, gebiedsontwikkeling 2WNS020202PA3719 - Openbaar domein Slachthuissite
Toelichting	<p>De stad Antwerpen legt het bovenlokale openbare domein van de herontwikkeling van Slachthuissite - Noordschippersdok - Lobroekdok aan. Hierbij wordt gestreefd naar een maximale vergroening en ontharding van de publieke ruimte om enerzijds te voldoen aan de groenbehoefte van de buurt, alsook een antwoord te bieden op stedelijke klimaatproblemen als hittestress en waterbuffering.</p> <p>Binnen dit project is veel aandacht voor water en haar problematiek van overlast. De Damwijk en naastgelegen wijken kampen regelmatig met wateroverlast. Binnen het project Slachthuissite - Noordschippersdok - Lobroekdok wordt enerzijds gezocht naar een waterbuffering voor het project zelf, anderzijds een oplossing voor een ruimer probleem in de buurt.</p> <p>Er is een onderzoek lopende, ism. Water-link, waarbij, in het kader van het Waterplan, wordt onderzocht welke strategie er gehanteerd moet worden met betrekking tot hemelwater.</p> <p>Het onderzoek legt vanuit de Slachthuiswijk de relatie met de wijken Dam, Steenborgerweert, Antwerpen-Noord en Oud Borgerhout, waarbij naar de beste strategie voor kwalitatief waterbeheer wordt gezocht met de focus op het Waterplan en Klimaatplan. De studie zal richting geven aan de waterbufferings- en infiltratieprojecten op de Slachthuissite, die de komende jaren gerealiseerd zullen worden ism. Water-link.</p> <p>Verder zijn er concrete plannen hoe aquathermie (techniek die warmte onttrekt uit water) kan zorgen voor de warmtevoorziening van de Slachthuissite. De Slachthuissite maakt deel uit van het Plan van Aanpak warmtenetten waar 9 pilotzones werden geïdentificeerd voor de uitrol van een warmtenet.</p>
Budget	440.000 EUR (enkel waterbuffering)

Technische Cluster Noord

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	2WNS04 – Stad en buurtonderhoud
Actieplan	2WNS0401- wonen
Actie	2WNS040108 – reguliere werking stadsbeheer algemeen
Toelichting	<p>Stad Antwerpen wenst een nieuwe centrale werkplaats in het noorden van de stad Antwerpen te realiseren. Als site wordt er gekozen voor een deel van de Havanasite. Een aantal bestaande loodsen zullen afgebroken worden om plaats te maken voor een nieuwbouw. Er zullen verschillende technische diensten ondergebracht worden in het gebouw.</p> <p>AG VESPA treedt op als gedelegeerd bouwheer. De verschillende technische diensten van de stad zullen de eindgebruikers van het gebouw zijn. Het project wordt gerealiseerd d.m.v. een Design and Build-opdracht.</p> <p>Door het centraliseren van de verschillende verouderde gebouwen in 1 nieuw energiezuinig gebouw, worden de verouderde sites verlaten. Hierdoor wordt de impact op het klimaat beperkt.</p>
Budget	30.230.200 EUR (MJP 2020-2025) 25.958.020 EUR (MJP 2026-2031)

3 Brandweer Zone Antwerpen

Brandweer wapent zich voor de uitdagingen van de toekomst

Beleidsdomein	Veilige Stad
Bevoegde schepen	Burgemeester
Beleidsdoelstelling	2VGS01 Veiligheid
Actieplan	2VGS0105 Brandweer
Actie	2VGS010502 Brandweer wapent zich voor de uitdagingen van de toekomst
Toelichting	<p>Brandweerinventies:</p> <p>Brandweer Zone Antwerpen (BZA) voert interventies uit bij wateroverlast. Het aantal varieert sterk van jaar tot jaar en bedraagt grootteorde 1000 à 2000 per jaar. Jaarlijks stijgt het aantal interventies voor wateroverlast en stormschade. Er wordt voorspeld dat deze trend zich de komende jaren zal verder zetten ten gevolge van de klimaatwijzigingen.</p> <p>Om een antwoord te bieden aan de wateroverlast, werden doorheen de jaren verschillende types ledigingspompen aangekocht, zowel met elektrische aandrijving als met verbrandingsmotor. Verschillende van deze pompen zijn nu ongeveer 20 jaar oud en zullen in de loop van de volgende jaren vervangen worden.</p> <p>Proactive Flooding Detection:</p> <p>BZA heeft de voorbije jaren ingezet op de efficiënte afhandeling van wateroverlast en stormschade. De operationele respons van de ploegen op het terrein wordt verder onderzocht om na te gaan op welke wijze deze nog beter kan worden. In dit kader wordt er intensief samengewerkt met technologiepartners om de voorspelbaarheid van wateroverlast of storm te verbeteren. Dit soort incidenten heeft namelijk een zeer grote logistieke impact en door betere voorbereiding en voorspelling kan BZA betere dienstverlening bieden.</p> <p>Dit project zal ervoor zorgen dat niet alleen de hulpverleningsdiensten, maar ook de nutsmaatschappijen en burgers beter gewapend zullen zijn tegen overstromingsgevaar.</p>
Budget 2020-2025	Niet van toepassing

Vernieuwing brandweerpatrium

Beleidsdomein	Veilige Stad
Bevoegde schepen	Burgemeester
Beleidsdoelstelling	2VGS01 Veiligheid
Actieplan	2VGS0105 Brandweer
Actie	2VGS010503 Vernieuwing brandweerpatrium
Toelichting	Gezien de hoge energiefacturen wil de zone enkele investeringen doen in energiebesparende maatregelen, zoals het plaatsen van zonnepanelen, het vervangen van klassieke verlichting door LED-verlichting, het plaatsen van bijkomende isolatie en de herprogrammering van de verluchtingssystemen in de verschillende kazernes.
Budget	3.000.000 EUR

4 Haven van Antwerpen

Haven – adaptatie

Beleidsdomein	Lerende en werkende stad
Bevoegde schepen	Annick De Ridder
Beleidsdoelstelling	2LWS03 Haven
Actieplan	2LWS0301 - Reguliere taken
Actie	2LWS030201 – Reguliere taken
Toelichting	<p>De klimaatverandering is een uitdaging voor de Antwerpse haven. Zo kan de toenemende droogte een impact hebben op het dokwaterpeil, de nautische toegankelijkheid en de ambities rond modal shift. Ten tweede heeft droogte een impact op de industrie, met de petrochemische industrie als grootste drinkwaterverbruiker van alle industriële sectoren in Vlaanderen. Daarnaast zijn er secundaire effecten, met name de toenemende verzilting en de stijgende temperatuur van het dokwater en de uitdagingen met betrekking tot hitte.</p> <p>De specifieke industriële omgeving biedt evenwel ook een unieke mogelijkheid om uitdagingen als gevolg van de klimaatverandering effectief aan te pakken. De maatregelen worden toelicht in bijlage en focussen op innovatie, kennisopbouw en pilots. De belangrijkste actiepunten krijgen doorvertaling in het nieuwe Ondernemingsplan (2021-2022) onder toezicht van de Raad van Bestuur van de Port of Antwerp.</p> <p>Hier onder alvast een kort overzicht van de belangrijkste maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Garanderen dokpeil via een geautomatiseerd model, studie- en onderzoekwerk en optimalisatie van bestaande (inter)nationale verdragen• Resource efficiëntie bij industrie (reduce, reuse en replace)• Experimenteren in pilots, zoals op Oosterweeleiland en CHsite• Kennisopbouw o.a. rond verzilting• Innovatie met slimme watersensoren• actualiseren van de waterstudie in havengebied• Herzien van het Netwerk ecologische infrastructuur• Nieuwe visie op dimensionering van rioleringen
Budget 2020-2025	Ondernemingsplan 2021-2022

Haven – mitigatie

Beleidsdomein	Lerende en werkende stad
Bevoegde schepen	Annick De Ridder
Beleidsdoelstelling	2LWS03 Haven
Actieplan	2LWS0301 - Reguliere taken
Actie	2LWS030201 – Reguliere taken
Toelichting	<p>De Antwerpse haven is een ecosysteem, grenzend aan onze stedelijke agglomeratie. Indien slim aangewend, biedt precies die havengemeenschap, als knooppunt van verkeers-, energie-, materialen-, kennis- en datastromen..., enorme troeven voor het Antwerps klimaatbeleid.</p> <p>De potentiële klimaattroeven van de haven zijn: hergebruik van de huidige restwarmte, opwekken van wind en zonne-energie, CCS & CCU, modal shift, hub voor duurzaam geproduceerde brandstoffen, de productie van hoogwaardige en recycleerbare kunststoffen en circulariteit.</p> <p>De maatregelen van PoA zijn havenspecifiek. De belangrijkste actiepunten krijgen doorvertaling in het nieuwe Ondernemingsplan (2021-2022) onder toezicht van de Raad van Bestuur van de Port of Antwerp. Het beleid van PoA wordt in de bijlage ‘PoA-Mitigatie’ verder gedetailleerd beschreven.</p>
Budget 2020-2025	Ondernemingsplan 2021-2022

De potentieel grootste klimaattroeven van de haven zijn:

Restwarmte



De havengemeenschap herbergt de grootste (petro)chemische cluster van EURpa. Vele processen in die cluster maken intensief gebruik van hoogwaarde stoom en zijn exotherm. De warmte die hiervan over blijft noemen we restwarmte. Door de grote schaal van de haven is de hoeveelheid beschikbare restwarmte interessant als warmtebron voor bijvoorbeeld stadsgebouwen. Deze restwarmte is duurzame warmte. Ze kan nuttig gebruikt worden daar waar ze anders in de omgeving wordt weggekoeld.

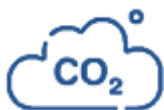
Zonne-energie



De havengemeenschap heeft de potentie om een grote zonnecluster te worden. Het gebied is gezegend met honderden hectaren aan magazijnen waarvan een deel geschikt is voor de installatie van grote oppervlakten aan zonnepanelen. Dankzij dit havenpotentieel alleen kan de stad haar achterstand ten opzicht van het Vlaamse gemiddelde op vlak van zonne-energie snel wegwerken. Bouwtechnische en economische drempels (bv. stabiliteit, (brand)veiligheid) zijn te onderzoeken, regulatoire drempels weg te werken.

Windenergie

De havengemeenschap is reeds jaren pionier in grote onshore windontwikkelingen. Er blijft nog steeds een potentieel voor ontwikkeling in de haven, in evenwicht met haven- en natuurontwikkeling,

CCS & CCU

:=

De aanwezigheid van de petrochemische cluster zorgt voor belangrijke emissies van CO₂. Door de schaal en verscheppingsmogelijkheden is het een zeer geschikte locatie om klimaatvriendelijke technologieën te ontplooiën voor afvang en recyclage van CO₂ in nieuwe feedstock of afvoer en berging in verder afgelegen lege gasvelden in de Noordzee.

Modal shift

De haven speelt een grote rol in de modal shift voor goederenvervoer. Het beleid zet in op het gebruik van binnenvaart en het spoor. We zetten in op spreiding van het bestaande verkeer door nachtopening van terminals. Ook op vlak van personenvervoer is er – o.m. dankzij de Schelde en het Albertkanaal - potentieel voor multimodaal vervoer door bijvoorbeeld de Waterbus en de fietsbus.



Hub voor invoer van duurzaam geproduceerde hernieuwbare grond- en brandstoffen zoals hernieuwbaar gas of synthetische brandstoffen geproduceerd met additionele hernieuwbare energie uit regio's waar die overvloedig aanwezig is en goedkoop kan worden geoogst.

Circulariteit

Gezien de haven een concentratie bevat van bedrijven, zeer nauw ontsloten is met andere regio's en centraal in EURpa ligt, is het ideaal gelegen om circulaire productie en consumptie tot stand te brengen:

- de PoA faciliteert bedrijven om maximaal in te zetten op hergebruik van processtromen
 - We versterken een industriële recyclage cluster met overslagactiviteiten op of nabij de haven van Antwerpen. We faciliteren bedrijven en detecteren projecten om tot een systemische benadering te komen en de link naar de bestaande industriële cluster in en rond de haven van Antwerpen te versterken.
 - We identificeren materiaalstromen & waardenketens om industriële symbiose te stimuleren in het havengebied
 - We voorzien experimenteerruimte en ruimte voor opschaling van innovatieve en circulaire koolstof projecten
-

5 Politie Zone Antwerpen

Inzetten op innovatie, duurzaamheid en digitalisering van het gebouwen- en voertuigenpark

Beleidsdomein	Veilige Stad
Bevoegde schepen	Burgemeester
Beleidsdoelstelling	2VGS01 - Veiligheid
Actieplan	2VGS0101 - Politie
Actie	2VGS010109 Inzetten op innovatie, duurzaamheid en digitalisering van het gebouwen- en voertuigenpark

Toelichting

Hoger kader: Sustainable Development Goals

Facility PZA engageert zich om in zijn doelstellingen zich te baseren op onderstaande SDG's van de Verenigde Naties als hoger referentiekader:

- SDG 3: Gezondheid en welzijn
- SDG 7: Duurzame en betaalbare energie
- SDG 12: Duurzame consumptie en productie
- SDG 13: Klimaatverandering aanpakken
- SDG 17: Partnerschappen voor de doelen

Strategische pijler: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Om de doelstellingen van Facility zo compleet mogelijk te realiseren, worden de organisatie, projecten en realisaties telkens getoetst aan een combinatie van 5 P's waarbij in elk vraagstuk de noden (process) van onze medewerkers (people) centraal staan. Oplossingen om de kwaliteit van de arbeidsomstandigheden (place: gebouwen, voertuigen en diensten) te verhogen worden telkens afgewogen ten overstaan van de impact op het milieu (planet) en de kosten (profit).

Doelstelling: Realiseren van duurzame en gezonde gebouwen en voertuigen

Om deze doelstelling te behalen hebben we binnen het Bestuursakkoord 5 projecten lopen:

1. De Well Building Standaard

Het is de ambitie van Facility om naast een duurzame ook een gezonde werkomgeving te creëren. Hierbij willen we gebruik maken van de WELL Building Standaard. De eisen binnen de Well Building Standaard die we gaan uitwerken, gaan over de volgende 10 domeinen:

1. Lucht

2. Water
3. Voeding
4. Licht
5. Beweging
6. Thermisch comfort
7. Geluid
8. Materialen
9. Gemoed (mentale gezondheid)
10. Gemeenschap

We behalen reeds een BREAAAM-certificaat voor het Mastergebouw. Verder onderzoek in dit thema leert ons dat een combinatie van BREAAAM (=duurzame gebouwen) en WELL BUILDING (= gezonde gebouwen) een resultaat oplevert dat elkaar versterkt.

2. Duurzaam voertuigenpark

Het is de ambitie van Facility om een milieuvriendelijk, duurzamer, wagenpark samen te stellen. Er wordt trapsgewijs geëvolueerd naar een duurzaam voertuigenpark. De scope van het project is het verduurzamen van het volledige voertuigenpark van PZA met inbegrip van alle vervoersmodi om zo de beschikbare middelen efficiënter in te zetten en mee te evolueren naar 50% minder uitstoot van CO² tegen 2024 (nulpunt 2019) en modal shift te realiseren van 50/50 tegen 2024.

3. Innovatieve gebouwtechnologie

Gebouwen voorzien van Innovatieve gebouwtechnologie hebben een energieverbruik dat 20% lager ligt dan gewone gebouwen. De definitie van een slim gebouw omvat HVAC, communicatie- en gegevensinfrastructuur, toegangscontrolesystemen, geavanceerde gebouwbeheersystemen en systemen die duurzaamheid bevorderen. De evolutie naar een slim gebouw wordt onderzocht en toegepast waar mogelijk met het oog op een energie-efficiënt gebouw.

4. Innovatie voertuigtechnologie

De mogelijkheden van Smart Vehicles worden onderzocht en uitgevoerd om een efficiënt voertuiggebruik met beperking van overheadkosten en milieu-impact te realiseren.

5. Big data naar inlichtingen

Alle gegenereerde data vanuit de verschillende beheerssystemen en de afgesproken SLA's en KPI's worden omgezet naar bruikbare informatie aan de hand van rapporten en dashboards. Aan de hand van deze informatie kunnen verbetervoorstellen rond duurzaamheid en energie-efficiënt gebruik worden uitgewerkt.

Budget	Niet van toepassing
---------------	---------------------

6 Woonhaven

Klimaatmaatregelen Woonhaven

Beleidsdomein	Woonstad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	Wonen
Actieplan	Nieuwe of grondig vernieuwde, en goed onderhouden sociale woningen en aangepast woonaanbod.
Actie	Klimaatmaatregelen Woonhaven
Toelichting	<p>Klimaatmitigatie</p> <p>Vernieuwing patrimonium Woonhaven</p> <p>Onderstaand wordt de vernieuwingsgraad van de woningen van Woonhaven volgens de huidige meerjarenplanning getoond:</p> <ul style="list-style-type: none">○ 2019-2030: gemiddeld 650 we /jaar = 3,7%○ 2019-2024: gemiddeld 480 we / jaar = 2,7% <p>Bijkomend zijn ook een aantal gebouwen verkocht die door de koper ingrijpend zijn/worden gerenoveerd. Ter compensatie heeft Woonhaven nieuwe gebouwen opgetrokken die voldoen aan de hedendaagse energie-efficiëntie.</p> <p>Woonhaven heeft een meerjaren-renovatieplanning opgesteld. Eén van de belangrijke parameters hierbij is de verbetering van de energie-efficiëntie van haar gebouwen. In het nieuwe bestuursakkoord van de Vlaamse regering is energiezuinigheid van sociale woningen een operationele doelstelling. Voor ingrijpende renovaties van sociale woningen wordt vanaf 2020 E60 opgelegd (dus 5 jaar eerder dan de rest van de residentiële sector). Vanaf 2021 moeten alle nieuwe woningen aan BEN E 30 voldoen. Tegen 2050 moeten alle sociale woningen voldoen aan een EPC-kengetal van maximaal 100 kWh/m².</p> <p>Duurzame energievoorziening</p> <ul style="list-style-type: none">- Collectieve warmtevoorziening (met warmtenet): Woonhaven is samen met stad Antwerpen, de provincie Antwerpen en Fluvius partner voor de toekomstige warmtenetten in Antwerpen. Deze partners ondertekenden op 31 juni 2015 een samenwerkingsovereenkomst, een strategische coalitie waaraan de partners vanuit de eigen stekte aan bijdragen. In zowel het noorden van de stad (Rozemaai en Luchtbal) als in het zuiden (Torens Hoboken en Kiel) is voorzien om de nieuwe en vernieuwde gebouwen aan te sluiten op het warmtenet. De nieuwe gebouwen

van Nieuw Zuid zijn natuurlijk al aangesloten op lokale warmtenet.
<https://www.antwerpen.be/nl/info/559e7876b2a8a70d7b8b4567/breed-draagvlak-voor-antwerpse-warmtenetten#!>

- duurzame elektriciteitsproductie: Woonhaven heeft beslist in te stappen in het ASTER-project (<https://www.aster.vlaanderen/nl>). Aster is een coöperatieve vennootschap die zal worden opgericht door verschillende sociale huisvestingsmaatschappijen met als hoofddoelstellingen het opbouwen van deskundigheid voor het opzetten van een investeringsprogramma voor duurzame ontwikkeling in sociaal wonen en het plaatsen van 20.000 PV-installaties met een totale capaciteit van 40 MW op bestaande woningen. Bij Woonhaven zullen dus op termijn de daken van de gebouwen van Woonhaven maximaal worden benut voor duurzame opwekking van elektriciteit en daaraan gekoppeld de verlaging van de elektriciteitsfactuur van de sociale huurders
- Circulair bouwen: Woonhaven neemt deel aan de Green Deal Circulair Bouwen. We gaan de leerlessen over circulariteit en klimaatrobustheid verwerken in onze andere projecten. Graag willen we door kennisdeling met de stad hierin nog groeien.
- Groene stroom: de gemene delen van de appartementsgebouwen en de kantoren van Woonhaven gebruiken 100 % groene stroom via VEB. Ook voor de sociale huurders wordt een aanbod gezocht van betaalbare en groene stroom via het ASTER-project.
- Energie-adviseurs: Woonhaven heeft zich kandidaat gesteld voor een projectsubsidie van de provincie Antwerpen voor de aanstelling van een interne energie-adviseur. Deze adviseur zal de huurders begeleiden bij het energie-efficiënt en gezond gebruik van de toegewezen woning en zal geïnteresseerde huurders opleiden tot energie-ambassadeurs die de opgedane kennis op een laagdrempelige manier kunnen verspreiden bij de bureaus. De doelstelling is om de nodige gedragsveranderingen teweeg te brengen met o.a. een verlaging van het verbruik en de verbruiksfactuur.

Klimaatadaptatie

- Bij de grotere vernieuwingsprojecten van Woonhaven wordt ook de omliggende openbare ruimte vernieuwd met subsidie van VMSW. In samenwerking met de stadsdiensten worden projecten uitgewerkt vanuit verschillende duurzaamheidsprincipes zoals ontharding, inheemse beplanting en regenwaterbuffering.
- Sensibilisatie waterverbruik: bij de gebouwen waarbij het technisch mogelijk is, zijn watermeters per wooneenheid voorzien. Hierdoor krijgen de bewoners de mogelijkheid om hun persoonlijk waterverbruik te kunnen opvolgen waardoor ze hun waterverbruik

en -factuur beheersen

- Regenwater: de nieuwe bouwprojecten voldoen aan de regelementen i.v.m. groendaken, regenwaterbuffering. Woonhaven participeert in het onderzoeksproject Aqtiput waarbij Aquafin een onderzoek doet naar “slimme” regenwaterputten die bij te verwachten hevige buien voor een extra buffercapaciteit kunnen zorgen waardoor wateroverlast kan worden vermeden. Woonhaven zal bij haar projecten met grote bouwputten met bronbemaling het opgepompte water ter beschikking stellen via het initiatief WerfWater.

Mobiliteit

- Woonhaven heeft recent haar intern wagenparkbeleid vernieuwd met volgende doelstellingen: optimalisatie van de verplaatsingen en het gebruik van de wagens en de vergroening van de mobiliteit. Zo zal het totaal aantal wagens en de totaal afgelegde kilometers zullen dalen, er wordt gestreefd naar 20 % elektrische voertuigen tegen 2025 en er zal nog meer worden in gezet op fietsen en andere alternatieven.
- Woonhaven onderzoekt i.h.k.v. het project GelijkStroom i.s.m. ZuidtrAnt en Partago de plaatsing van een elektrische deelauto in één van haar gebouwen gecombineerd met een PV-installatie voor de duurzame stroom voor de deelauto en de gemene delen van het gebouw.

Budget 2020-2025 Niet van toepassing

7 Zorgbedrijf

Besparing primair energiegebruik

Beleidsdomein	Harmonieuze stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	Vlaamse Energie- en KlimaatPlan
Actieplan	Zorgbedrijf Antwerpen
Actie	2,09 % per jaar besparen op haar primair energiegebruik, conform het Vlaamse Energie- en KlimaatPlan
Toelichting	<p>2,09 % per jaar besparen op haar primair energiegebruik, conform het Vlaamse Energie- en KlimaatPlan</p> <ul style="list-style-type: none">• Zorgbedrijf onderschrijft de geest van de doelstelling om energie te besparen. Anderzijds is het voor Zorgbedrijf onmogelijk om zich ten opzichte van een 'foto' te engageren om 2,09 % primaire energie te besparen in haar patrimonium. Bovendien loopt de impact van deze maatregelen via de klant, dus voor Zorgbedrijf over de balans en niet over het resultaat.<ul style="list-style-type: none">○ Het patrimonium van Zorgbedrijf groeit namelijk continu om de ontbrekende schakels in de zorg in te vullen, wat haar maatschappelijke taak is.○ Daarnaast bestaat een groot deel van het patrimonium van Zorgbedrijf uit serviceflats waarin de bewoners autonoom beslissen over hun energiegebruik. Uiteraard zorgt Zorgbedrijf voor zeer zuinige installaties, maar het effectieve verbruik is de verantwoordelijkheid van de bewoner.<ul style="list-style-type: none">▪ Zorgbedrijf kan wel sensibiliseren doch uiteraard niet ingrijpen op zelfstandig wonen.▪ Collectieve verwarmingsinstallaties en goed geïsoleerde nieuwbouwen zorgen voor een zeer lage energiekost. Zo is het gemiddelde aardgasverbruik voor verwarming en warm water, per serviceflat, per maand in één van onze recente gebouwen ca. 68 m³.○ Nieuwe woonzorgcentra moeten voldoen aan complexe veeleisende regelgeving zowel met betrekking tot energiehuishouding als tot comforteisen:<ul style="list-style-type: none">▪ Dit heeft als gevolg dat de nieuwe woonzorgcentra steeds groter worden, nu al ca. 10 m²/bewoner groter dan ca. 10 jaar geleden▪ Daartegenover staat dat de gebouwisolatie en technische installaties steeds energie-efficiënter worden.• Zorgbedrijf zet al jarenlang in op energie-efficiëntie en heeft in het verleden al grote inspanningen geleverd:<ul style="list-style-type: none">○ zo werden 4 van de 18 woonzorgcentra vervangen in overeenstemming met de Vipa-duurzaamheidscriteria; dit

- heeft tot significante verbetering geleid;
 - werden audits uitgevoerd en werden daaropvolgend de stookinstallaties op diverse sites gerenoveerd;
 - werden de maatregelen met een terugverdientermin van ≤ 5 jaar uitgevoerd.
- Zorgbedrijf zal **ook in de toekomst inspanningen** leveren, steeds vanuit het perspectief om zo goed mogelijk voor haar klanten te zorgen, met name en onder andere:
 - vervanging van 3 energieverblindende, slecht geïsoleerde woonzorgcentra in de nabije toekomst en tegelijkertijd groei van het patrimonium;
 - via Terra worden er energieaudits/energiescans aangevraagd;
 - per renovatieproject worden energiebesparende maatregelen met een TVT van ≤ 5 jaar, met of zonder subsidie, uitgevoerd;
 - raamcontracten worden herbekeken rekening houdend met energiebesparende maatregelen;
 - sensibilisering:
 - sites monitoren hun meterstanden van de nutsvoorzieningen; indien er een significant verschil te zien is, wordt zo nodig bijgestuurd;
 - op sites die leegstand ervaren, wordt deze leegstand zoveel mogelijk gegroepeerd zodat er in bepaalde zones verwarming uitgezet kan worden en er zo energie bespaard kan worden;
 - de maatregelen met een terugverdientijd ≤ 5 jaar, in het kader van gratis energieprestatiediagnoses, zijn in kaart gebracht en zullen uitgevoerd worden;
 - voor enkele maatregelen met een langere terugverdientijd dan 5 jaar, werden subsidies aangevraagd via Terra;
 - Zorgbedrijf bouwt volgens EPB regelgeving en volgens de duurzaamheidscriteria van VIPA, indien van toepassing. Dit maakt dat de service flats waarvoor in 2020 een bouwvergunning wordt aangevraagd, BEN zullen zijn;
 - Alle tools die werden aangereikt voor monitoring en benchmarking worden gebruikt : e-sight, terra, ...

Budget	Prognose investeringen – vervangende maatregelen stookplaatsen en een vervangbouw van 4 woonzorgcentrum Ekestelaar / ST Maria / De Tol EURpasquare 2021 375.000 EUR 2022 8.000.000 EUR 2023 8.000.000 EUR 2024 8.000.000 EUR
---------------	---

Contract Groene Stroom

Beleidsdomein	Harmonieuze stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	Niet van toepassing
Actieplan	Zorgbedrijf Antwerpen
Actie	Contract Groene Stroom
Toelichting	<p>Zorgbedrijf zal groene stroom blijven aankopen indien dit niet kostenverhogend werkt: de prijzen van wzc's zijn namelijk gereguleerd, er is toezicht op onze inkomsten die onze uitgaven bepalen. Het is algemeen geweten dat opnames in wzc's alsmar moeilijker te betalen zijn door de senioren.</p> <p>Zorgbedrijf zal, eerder dan meer betalen voor groene stroom, versneld investeren in zonnepanelen. Zorgbedrijf is er van overtuigd dat dergelijke investeringen een grotere impact op het gebruik van groene stroom hebben dan louter het betalen van de meerkost aan "derden". Op die manier vergroten we bovendien de productiebron van groene stroom.</p>
Budget	Prognose investeringen plaatsen zonnepanelen nog te bepalen

Gebruik maken voorzieningen warmtenet en groen gas

Beleidsdomein	Harmonieuze stad
Bevoegde schepen	Fons Duchateau
Beleidsdoelstelling	Niet van toepassing
Actieplan	Zorgbedrijf Antwerpen
Actie	Gebruik maken van de voorzieningen warmtenet en groen gas waar deze in de toekomst beschikbaar komen
Toelichting	<p>Zorgbedrijf zal waar mogelijk gebruik maken van de voorzieningen warmtenet en groen gas indien dit niet kostenverhogend werkt, zie ook de argumentatie bij groene stroom.</p> <p>In een recent gebouw met 79 assistentiewoningen in de wijk Boeksveld investeerden we 3.500 EUR extra per flat om in de toekomst aan te kunnen sluiten op het warmtenet.</p>
Budget	Reeds uitgevoerde investering in 2018 276.000 EUR